

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

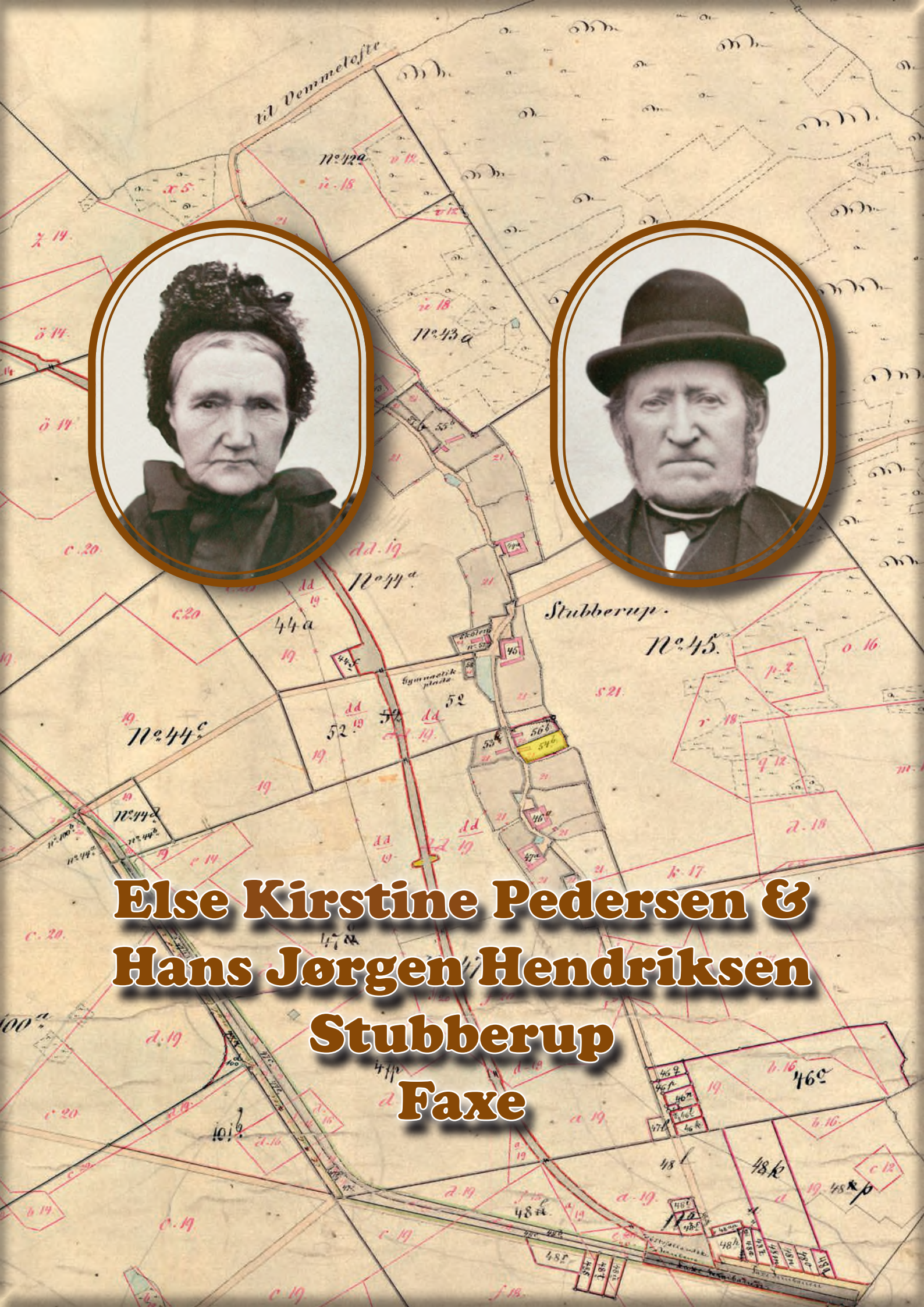
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**Else Kirstine Pedersen &
Hans Jørgen Hendriksen
Stubberup
Faxe**

Titel:
**Else Kirstine Pedersen &
Hans Jørgen Hendriksen
Stubberup
Faxe**

Forsidebillede:
Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksen
omkring år 1907

Baggrundsbilled:
Matrikelkort fra Stubberup år 1877.
Else Kirstine og Hans Jørgen boede på det tidspunkt i ejendommen
matrikelnr. 54b, nuværende adresse Søndergårdsvej 38, 4640 Faxe.

Af:
Arne Clausen
arneclausen@gmail.com

2. udgave
(enkelte rettelser og tilføjelser)
Odense - 2024

Indhold

Forord	5
Else Kirstine Pedersen (portrætbillede)	6
Else Kirstine Pedersens forældre og bedsteforældre (slægtstavle)	7
Else Kirstine Pedersens farfar og farmor (Jens Davidsen og Else Marie Jacobsdatter)	8
Else Kirstine Pedersens morfar og mormor (Morten Andersen og Sidse Cathrine Roed)	9
Else Kirstine Pedersens forældre (Peder Jensen og Fridericca Mortensdatter).....	10
Else Kirstine Pedersen i folketællingerne 1840, 1845 og 1850	11
Else Kirstine Pedersens konfirmation.....	12
Else Kirstine Pedersen ude at tjene (folketællingerne 1855, 1860 og 1870)	13
Else Kirstine Pedersens søskende	15
Hans Jørgen Hendriksen (portrætbillede).....	16
Hans Jørgen Hendriksens forældre og bedsteforældre (slægtstavle)	17
Hans Jørgen Hendriksens farfar og farmor (Jørgen Hansen (Guldbrand) og Sophia Henrichsdatter) ...	18
Hans Jørgen Hendriksens morfar og mormor (Hans Rasmussen og Anne Cathrine Estensdatter).....	19
Hans Jørgen Hendriksens forældre (Henrich Jørgensen og Else Katrine Hansdatter)	20
Øster Egede og herregården Jomfruens Egede	22
Hans Jørgen Hendriksens barndom.....	23
Hans Jørgen Hendriksen i folketællingerne 1840, 1845 og 1850	24
Hans Jørgen Hendriksens konfirmation	25
Hans Jørgen Hendriksen ude at tjene	26
Mordet i Atterup 1854	27
Hans Jørgen Hendriksen i folketællingerne 1855, 1860 - session 1858	30
Hans Jørgen Hendriksen i krig 1864	31
Hans Jørgen Hendriksen flyttede fra Øster Egede til Faxe	32
Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksen giftes i 1872	33
Overtagelsen af husmandsstedet i Stubberup	34
Husmandsstedet i Stubberup.....	35
Hans Jørgen Hendriksens skattekvitteringsbog	36
Fortjenstmedaljen for deltagelse i krigen 1864.....	37
Faxe kalkbrud	38
Hans Jørgen Hendriksens lillebror Jens Hendriksen	40
Hans Jørgen Hendriksens forældres død (Henrich Jørgensen og Else Katrine Hansdatter).....	45
Ane Sofie Henriksen (Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksens 1. datter)	46
Cathrine Marie Henriksen (Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksens 2. datter)	47
Brev om Cathrine Marie Henriksens sygdom og død	49
Vers ved Cathrine Marie Henriksen død	50
Brev til Ane Sofie Henriksen fra hendes kusine Ane Hansen.....	51
Ane Sofie Henriksens skoletid	52
Ane Sofie Henriksens konfirmation	56
Ulykken ved Stubberup skole i 1889.....	58
Ane Sofie Henriksens ungdom	59
Ane Sofie Henriksen i folketællingerne 1890 og 1901	62
Ane Sofie Henriksens gode veninde Trine Sofie Pedersen.....	63
Lars Christian Andersen (Ane Sofie Henriksens mand)	64
Lars Christian Andersens højskoleophold	66

Lars Christian Andersens fødehjem i Stubberup	67
Ane Sofie Henriksen og Lars Christian Andersen giftes 1905	68
Gården Tornhøj i Renge	69
Else Kathrine Marie Andersen (Ane Sofie Henriksen og Lars Christian Andersens datter).....	70
Hans Jørgen Hendriksens køb af husmandsstedet i Stubberup.....	71
Hans Jørgen Hendriksens salg af husmandsstedet i Stubberup	72
Faxe kirke og pastor C.D. Møller	73
Hans Jørgen Hendriksen og Else Kirstine Pedersen (fra Stubberup til Tornhøj)	74
Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksens død	75
Tinglysning af gårdens navn Tornhøj	76
Else Kathrine Marie Andersens skoletid	77
Soldaterindkvartering på Tornhøj	78
Else Kathrine Marie Andersens ungdom	79
Else Kathrine Marie Andersens ophold på Stevns Landbrugsskole.....	81
Alfred Nielsen (Else Kathrine Marie Andersens mand)	82
Alfred Nielsen på Antvorskov Højskole.....	83
Else Kathrine Marie Andersen og Alfred Nielsen giftes.....	84
Alfred Nielsen overtager gården Tornhøj	85
Else Kathrine Marie Andersen og Alfred Nielsen (børnene Else Kirstine og Jens Aage)	86
2. verdenskrig	87
Else Kirstine og Jens Aages konfirmation	88
Tornhøj i 1949 og 1951.....	89
Else Kathrine Marie og Alfred Nielsens sølvbryllup	90
Tornhøj 1953 og Ane Sofie Henriksens død 1954.....	91
Besøg på Tornhøj i 1957 (datteren Else Kirstine og svigersønnen Tom Clausen)	92
Lars Christian Andersens død	93
Generationsskifte på Tornhøj påbegyndes	94
Tornhøj 1964	95
Sønnen Jens Aage Nielsen overtager Tornhøj.....	96
Else Kathrine Marie og Alfred Nielsens guldbryllup (Alfred Nielsens 75-års fødseldag)	97
Alfred Nielsen og Else Kathrine Marie Andersens død.....	98
Hvordan det gik med Tornhøj.....	99
Efterord.....	100
Slægtstavler m.v.	
Else Kirstine Pedersen.....	101
Hans Jørgen Hendriksen	102
Ane Sofie Henriksen - Else Kathrine Marie Andersen	103
Lars Christian Andersen	104
Alfred Nielsen.....	105
Alfred Nielsen og Else Kathrine Marie Andersen	106
Kaffekande, sukkerskål og flødekande i sølv fra 1877	107
Kruset med sølvlåget.....	108
Navneskik.....	109
Stavning og navne - Kirkebøger - Folketællinger - Skole og konfirmation	110
Kilder	111

Forord

Det hele startede med et besøg hos min mormor og morfar, Else Kathrine¹ Marie Andersen og Alfred Nielsen, helt tilbage i 1972. De boede på gården Tornhøj, som ligger ved den lille by Renge lidt uden for Store Heddinge på Stevns. Jeg fik lov til at gå på loftet for at kigge på gamle ting, da min mormor og morfar mente, at der nok kunne være ting af interesse for en nysgerrig dreng. Jeg fandt bl.a. nogle gamle mønter fra 1875, og så var interessen vakt. Efterfølgende var jeg ofte på loftet, når jeg besøgte min mormor og morfar.

Baggrundshistorien, som blev fortalt af min mormor og morfar var, at gården Tornhøj var Kathrines fødehjem. Hendes far Lars Christian Andersen havde købt den kort forinden han blev gift med Kathrines mor, Ane Sofie Henriksen i 1905. De kom begge to fra landsbyen Stubberup ved Faxe², men besluttede sig for at slå sig ned i Renge.

Ane Sofies forældre, Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksen³, havde et lille husmandssted i Stubberup. I 1906 blev husmandsstedet solgt, og Else Kirstine og Hans Jørgen flyttede ind på Tornhøj, hvor de kom på aftægt. Else Kirstine døde i 1908 og Hans Jørgen i 1912.

Hans Jørgen havde en lillebror, Jens Hendriksen⁴, som sammen med sin kone Maren Sophie Christophersen havde et husmandssted Gyllemosehus ved Værløse. Det solgte de, og flyttede til Faxe. De fik ingen børn, så da Maren Sophie døde i 1920, flyttede Jens til Tornhøj, og kom på aftægt hos niecen Ane Sofie og hendes mand Lars Christian.

Da min mormor Kathrine blev gift med Alfred i 1927, overtog de Tornhøj fra Kathrines forældre. De fik samtidig Kathrines forældre, Ane Sofie og Lars Christian, samt Ane Sofies farbror, Jens Hendriksen, på aftægt. Jens døde i 1928, Ane Sofie i 1954 og Lars Christian i 1959.

I årens løb, fandt jeg på loftet en masse efterladte ting efter de personer, der havde boet på gården. Praksis havde åbenbart været, at når nogle døde, blev deres efterladte ting så som kommoder, skabe, m.v. tillige med indhold sat på loftet. Intet blev smidt ud!

Jeg fandt mange billeder, breve, regninger, dåbsattester, skudsmålhbøger, koppeattester, m.v. Alt i alt en masse materiale om personerne, der havde boet og virket på gården Tornhøj siden 1905. Et materiale, som jeg hermed har forsøgt at sammenfatte, forhåbentlig til glæde og gavn for dem, der ligesom jeg, har interesse i slægten.

Arne Clausen
Odense 2022

---

1 Else Kathrine Marie Andersen; sådan var hun døbt, men blev kaldt Katrine
2 Stavemåden af Faxe blev på et tidspunkt til Fakse for så i 2007 at gå tilbage til det oprindelige Faxe
3 Hans Jørgen var døbt Hendriksen, som søn af Hendrik Jørgensen (egentlig døbt Henrich Jørgensen)
Hendriksen blev så senere til Henriksen
4 Jens var døbt Hendriksen, som søn af Hendrik Jørgensen.
Her blev Hendriksen med tiden også til Henriksen

Else Kirstine Pedersen

fotografi fra omkring år 1907.

Født 5. december 1835 - død 14. februar 1908.

Else Kirstine Pedersens forældre og bedsteforældre

**Jens
Davidsen**

Døbt: 28. apr 1765
Faxe
Husmand og daglejer
Død: 20. sep. 1831
Fælledskov, Lyderslev
(66 år)

**Else Marie
Jacobsdatter**

Døbt: 29. jan. 1764
Faxe
Død: 17. sep 1831
Fælledskov, Lyderslev
(67 år)

**Morten
Andersen**

Født: Omk. 1760
Husmand og bødker
Død: 18. apr. 1820
Fuglsang, Faxe
(60 år)

**Sidse Cathrine
Roed**

Døbt: 2. sep. 1770
Faxe
Død: 28. dec. 1846
Fuglsang, Faxe
(76 år)

Viet: 26. dec. 1791
Faxe
- Fik 3 børn -

Viet: Omk. 1790
Faxe
- Fik 9 børn -

**Peder
Jensen**

Født: 6. maj 1794
Stubberup, Faxe
Husmand & bødker
Død: 29. jul. 1878
Fuglsang, Faxe
(84 år)

Viet: 13. apr. 1821
Faxe
- Fik 6 børn -

**Fridericca
Mortensdatter**

Født: 7. apr. 1795
Fuglsang, Faxe
Død: 31. okt. 1851
Fuglsang, Faxe
(56 år)

- 1 -

**Anne Sophie
Pedersdatter**

Født: 30. sep. 1821
Fuglsang, Faxe
Død: 25. sep. 1891
Fuglsang, Faxe
(69 år)

- 3 -

**Anne Marie
Pedersdatter**

Født: 4. mar. 1826
Fuglsang, Faxe
Død: 2. jan. 1862
Fuglsang, Faxe
(35 år - ugift)

- 5 -

**Christian
Pedersen**

Født: 14. sep. 1833
Fuglsang, Faxe
Død: 11. jan. 1834
Fuglsang, Faxe
(knap 4 mdr.)

- 2 -

**Anders
Pedersen**

Født: 19. mar. 1824
Fuglsang, Faxe
Husmand & bødker
Død: 3. okt. 1904
Vejlby, Fyn
(80 år)

- 4 -

**Christian
Pedersen**

Født: 20. jul. 1829
Fuglsang, Faxe
Død: 10. jul. 1830
Fuglsang, Faxe
(knap 1 år)

- 6 -

**Else Kirstine
Pedersen**

Født: 5. dec. 1835
Fuglsang, Faxe
Væverske
Død: 14. feb. 1908
Tornhøj, Renge,
Store Heddinge
(72 år)

Else Kirstine Pedersens farfar og farmor (Jens Davidsen og Else Marie Jacobsdatter)

Else Kirstine Pedersens farfar var husmand Jens Davidsen fra Faxe. Han blev døbt den 28. april 1765¹ i Faxe kirke og var søn af David Olsen. I Faxe folketælling i 1787 var Jens tjenestekarl ved gårdmand Peder Nielsen i Stubberup og desuden opført som "Geworben soldat", hvilket betød, at han var en hvervet soldat typisk for 8 år og havde fået "håndpenge" d.v.s. forskud på ca. 16 rigsdaler, som bekræftigelse på aftalens indgåelse.

Jens Davidsen blev gift med Else Marie Jacobsdatter den 26. december 1791 i Faxe kirke. Else Marie var blevet døbt i Faxe kirke den 29. januar 1764, som datter af indsidder² og husmand Jacob Pedersen og Anne Hansdatter i Stubberup.

Den 6. maj 1794 fik Jens og Else Marie en dreng, som den 25. maj 1794 blev døbt i Faxe kirke og kom til at hedde Peder Jensen (**Else Kirstines far**).

Jens og Else Marie fik i 1798 endnu en dreng. Præsten noterede dog under døde: "Onsdag den 7. marts 1798 [begravet] husmand i Stubberup, Jens Davidsens søn Niels, 4 uger gammel. NB kom ikke i kirke". De nåede altså at få den lille dreng hjemmedøbt, men ikke at få dåben bekræftet i kirken inden han døde.

I 1700-tallets Danmark anslås det, at op mod 20-25% af alle børn døde i løbet af det første leveår, derfor hjemmedøbte man meget tit børn, der var svagelige eller syge kort efter fødslen, idet dåben ansås som en nødvendighed for at komme ind i Guds rige.

I Faxe folketællingen den 1. februar 1801 boede Jens Davidsen i Stubberup by. Han var jordløs husmand og daglejer, og boede sammen med sin kone Else Marie Jacobsdatter og deres søn Peder Jensen på 7 år.

Den 14. juli 1802 fik Jens og Else Marie dreng nummer tre. Han blev døbt i Faxe kirke den 12. september 1802 og fik også navnet Niels Jensen.

Da sønnen Niels Jensen blev gift den 14. maj 1825 i Faxe kirke med Mare Nielsdatter, boede han hjemme ved forældrene Else Marie og Jens Davidsen i Brandskovhuset og faderen var forlover.

Else Marie og Jens Davidsen flyttede herefter til Fællesskov i Lyderslev hvor Jens var skovfoged.

Else Marie Jacobsdatter døde den 17. september 1831, Fællesskov i Lyderslev, 64 år gammel og 3 dage efter, den 20. september, døde hendes mand, skovfoged i Fællesskov, Jens Davidsen, 67 år gammel. De blev begravet sammen den 23. september 1831 i Lyderslev kirke.

---

1 Langt op i 1700-tallet blev kun dåben noteret i kirkebogen, da det kun var de kirkelige handlinger, der havde betydning. Fødselsdatoen blev først sent i 1700-tallet noteret i kirkebøgerne

2 Betegnelsen indsidder eller inderste var tidligere en lejer af et hus eller en lejlighed på landet. De var landbosamfundets dårligst stillede; de omfattede aftægtsfolk, gamle og syge, enlige kvinder, gifte daglejere og de ringest stillede håndværkere, f.eks. vævere

Else Kirstine Pedersens morfar og mormor (Morten Andersen og Sidse Cathrine Roed)

Else Kirstine Pedersens morfar var husmand og bødker¹ Morten Andersen i Fuglsang, Faxe. Han blev født omkring 1758 og blev i 1790 gift med Sidse Cathrine Roed, Else Kirstines mormor. Sidse Cathrine blev døbt den 2. september 1770 i Faxe kirke, som datter af skoleholder Christen Ibsen Roed og Karen Jacobsdatter i Stubberup.

Morten og Sidse Cathrine fik 9 børn - alle født i Fuglsang og døbt i Faxe kirke:

- 1 - Karen Mortensdatter - døbt 1. maj 1791 - begravet 14. august 1795 - (4 år)
- 2 - Christen Mortensen - født 25. november 1793 - begravet 23. marts 1794 (3½ måned)
- 3 - **Fridericca² Mortensdatter** - født 7. april 1795 - død 6. november 1851 (56 år) (**Else Kirstines mor**)
- 4 - Karen Mortensdatter - født 18. december 1797 - død ukendt
- 5 - Dødfødt dreng - 1. februar 1801
- 6 - Christen Mortensen - født 3. november 1802 - død 13. marts 1870 (67 år)
- 7 - Anders Mortensen - født 18. maj 1804 - begravet 26. marts 1809 (4½ år)
- 8 - Jacob Mortensen - født 23. september 1805 - død 5. januar 1870 (64 år)
- 9 - Sidse Mortensdatter - født 2. december 1811 - død 22. marts 1815 (3 år)

I Faxe folketælling den 1. februar 1801, boede Morten Andersen i Fuglsang. Han var 43 år, husmand med jord og bødker og hans hustru Sidse Cathrine, 31 år. De havde børnene Fridericca 6 år og Karen 3 år. I husstanden var også hustruens søster Ane Sophie 29 år ugift og spinderske.

Matrikelkort fra 1810 over Fuglsang.

Morten Andersen Bødker boede på matrikelnr. 6, som var opdelt i 2 parceller (markeret med gult).

Det samlede areal var 57.260 kvadratalen = 22.331 m². Godt 4 tønder land.

Nuværende adresse Brandskov 8, 4654 Faxe Ladeplads.

-
- 1 En bødker blev også kaldt en "træsmed", der i gamle dage lavede tønder, baljer, kar og lignende af kileformede træstave.
  - 2 Fredericca blev senere til Frederikke

Else Kirstine Pedersens forældre
(Peder Jensen og Fridericca Mortensdatter)

Peder Jensen blev gift med Fridericca Mortensdatter den 13. april 1821 i Faxe kirke. Præsten skrev: "Peder Jensen, 26 Aar, Bødkersvend i Fuglsang og Fridericca Mortensdatter, 25 Aar, hos Moderen Morten Bødkers Enke [Sidse Cathrine Roed] i Fuglsang. [Forlovere var] Gaardmand Hans Olsen i Reinstrup og Huusmand Jens Davidsen i Stubberup".

Peder var bødkersvend ved Morten Andersen, og da Morten døde den 18. april 1820, blev Peder året efter gift med datteren Fridericca og overtog husmandsstedet og bødkeriet i Fuglsang.

Peder og Fridericca fik den 30. september 1821 en datter, som kom til at hedde Anne Sophie Pedersdatter. Den 19. marts 1824 fik de sønnen Anders Pedersen og den 4. marts 1826 fik de datteren Anne Marie Pedersen.

Den 20. juli 1829 fik Peder og Fridericca søn nummer 2, som kom til at hedde Christiaan Pedersen. Han døde knap 1 år gammel den 10. juli 1830. Godt 3 år efter, den 14. september 1833, fik de søn nummer 3, som også kom til at hedde Christian Pedersen. Han døde knap 4 måneder gammel den 11. januar 1834.

304 Byernes eller Stedernes Navne, med Anførsel af Gaarde, Huse o. s. v.	Samtlige Personers Navne i hver Gaard, hvert Huus o. s. v.	Endver Personens Alder, det levende Xliders Aar iberegnet.	Gift, Ugift, Enkemand eller Enke.	Personernes Titel, Embede, Forretning, Haandværk, Næringsvei, Stilling i Familien eller hvad de leve af.
	Peder Jensen Friderikke Mortensdatter Anders Pedersen Ane Marie Pedersdatter	40 39 10 8	gift gift ugift ugift	Huusmand og Bødker Jensens Kone deres Børn
	Sidse Cathrine Christensdatter	65	Enke	Indbytte, forsiget af Svigersønnen

Folketælling i Fuglsang, Faxe den 18. februar 1834 - (transskriberet):

Et Huus - Peder Jensen, 40, gift, Huusmand og Bødker
Friderikke Mortensdatter, 39, gift, hans Kone
Anders Pedersen, 10,
Ane Marie Pedersdatter, 8, } - ugifte - deres Børn
Sidse Cathrine [Roed] Christensdatter, 65, Enke, Inderste, forsørges af Svigersønnen.

Det sidste og 6. barn Peder og Fridericca fik i 1835, var **Else Kirstine Pedersen**.

1835 og 36		Født.					Hvor anført i det almindelige Jeous forefæls Register.
No.	Kor og Døtt.	Barnets fulde Navn.	Daabens Datum enten i Kirken eller Hjemme.	Forældrenes Navn, Stand, Haandtering og Bøpæl.	Fæddernes Navn, Stand og Opholdssted.		
N ^o 50.	5 ^{te} Decembr.	Elsæ Kirstine Pedersen	14 ^{de} Februar, Fastelavns Søndag, døbt i Kirken og Moderen indledt.	Huusmand og Bødker Peder Jensen og Hustrue Friderikke Mortensdatter i Fuglsang	Karen Olsdatter, Gaardm[and] Lars Olsens Kone i Stubberup; Gaardm Jacob Jørgensen og Huusmand Ole Jensen, begge af Fuglsang	304-6	

Faxe kirkebog 1835 - (transskriberet):

[Født] 5te December - **Elsæ Kirstine Pedersen**.

[Døbt] 14de Februar, Fastelavns Søndag, døbt i Kirken og Moderen indledt.

[Forældre] Huusmand og Bødker Peder Jensen og Hustrue Friderikke Mortensdatter i Fuglsang.

[Faddere] Karen Olsdatter, Gaardm[and] Lars Olsens Kone i Stubberup;

Gaardm Jacob Jørgensen og Huusmand Ole Jensen, begge af Fuglsang.

Else Kirstine Pedersen i folketællingerne 1840, 1845 og 1850

4. febr.	1.	Sidse Katrine Kristensen	71	Enke	Jordlod, forjægning og fiskeplads
		Peder Jensen	46	gift	Inderste og Bødker
		Frederikke Mortensen	45	gift	Jans Kone
		Ane Marie Pedersen	14	ugift	} deres Børn
		Else Kirstine Pedersen	5		

Folketælling i Fuglsang, Faxe den 1. februar 1840 - (transskriberet):

Et Huus Sidse Katrine [Roed] Kristensen, 71, Enke, Huuskone, forsørges af hendes Svigersøn Peder Jensen, 46, gift, Inderste og Bødker
 Frederikke Mortensen, 45, gift, hans Kone
 Ane Marie Pedersen, 14,
 Else Kirstine Pedersen, 5, } - ugifte - deres Børn

3. febr.	1.	Sidse Katrine Kristensen	75	Enke	Jordlod og laus af Jordlod
		Peder Jensen	51	gift	Bødker og Huusmoders Svigersøn
		Frederikke Mortensen	50	gift	Jans Kone
		Anders Pedersen	21	ugift	} deres Børn
		Else Kirstine Pedersen	10		

Folketælling i Fuglsang, Faxe den 1. februar 1845 - (transskriberet):

Et Huus - Sidse Katrine [Roed] Kristensen, 75, Enke, Huuskone og lever af sin Jordlod
 Peder Jensen, 51, gift, Bødker og Huusmoders Svigersøn
 Frederikke Mortensen, 50, gift, hans Kone
 Anders Pedersen, 21, ugift
 Else Kirstine Pedersen, 10, } - deres Børn

Den 28. december 1846 døde Sidse Cathrine Roed i Fuglsang 76 år gammel, og blev begravet den 6. januar 1847 i Faxe kirke.

3. febr.	1.	Peder Jensen	56	gift	Huusmand, Bødker og Huusfader
		Frederikke Mortensen	55		Jans Kone
		Ane Marie Pedersen	24	ugift	} deres Børn
		Else Kirstine Pedersen	15		
		Anders Pedersen	26		Fraværende, indk. til Krigstjeneste

Folketælling i Fuglsang, Faxe den 1. februar 1850 - (transskriberet):

Et Huus - Peder Jensen, 56, gift, Huusmand, Bødker og Huusfader
 Frederikke Mortensen, 55, Hans Kone
 Ane Marie Pedersen, 24, ugift
 Else Kirstine Pedersen, 15,
 Anders Pedersen, 26, Fraværende, indk. til Krigstjeneste } - deres Børn

Else Kirstine Pedersens konfirmation

4	Else Kirstine Pedersen af Fuglsang	forn Peder Jensen og hustru Frederikke Mortensen af Fuglsang	5 Decbr 1835	mg mg	2 Juli 1836
---	------------------------------------	--	--------------	-------	-------------

Faxe kirke 1850.

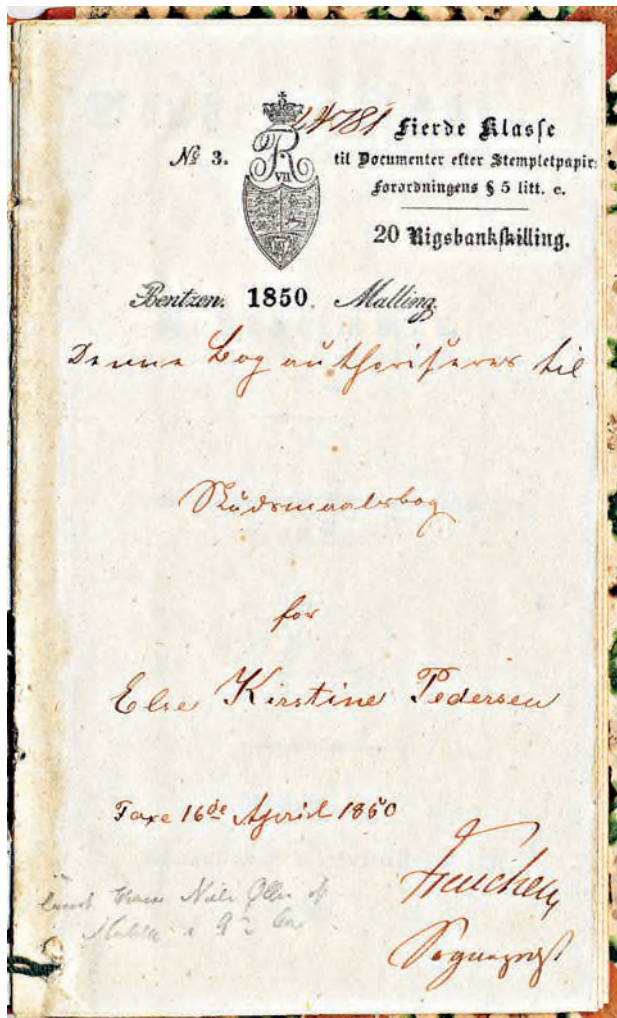
2. søndag efter påske, den 14. april blev Else Kirstine Pedersen af Fuglsang konfirmeret.
Forældre: Husmand Peder Jensen og hustru Frederikke Mortensen af Fuglsang.

Født den 5. december 1835.

Karakteren for kundskab og opførsel: Mg (meget god).

Vaccineret 2. juli 1836.

Hun fik sin skudsmålsbog den 16. april 1850.

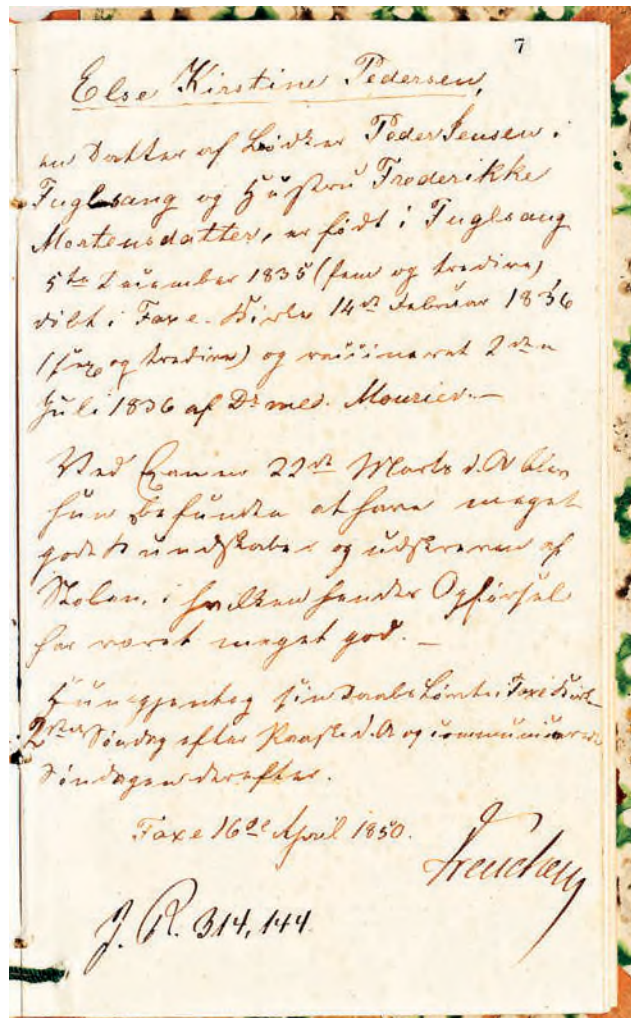
(Transskriberet):

Denne Bog autoriseres til
Skudsmålsbog
for
Else Kirstine Pedersen
Faxe 16de April 1850
Freuchen,
Sognepræst

[med blyant er der nederst til
venstre nok skrevet]:

"Tient Væver Niels Oller af
Stubbe. i 9 1/2 Aar"

(Skudsmålsbogen blev betalt med
20 rigsbankskilling,
hvilket svarede til ca 42 øre)

(Transskriberet):

Else Kirstine Pedersen,
en Datter af Bødker Peder Jensen i Fuglsang og
Hustru Frederikke Mortensdatter, er født i Fugl-
sang 5te December 1835 (fem og tredive) døbt
i Faxe Kirke 14de Februar 1836 (sex og tredive)
og vaccineret 2de Juli 1836 af Dr med. Mourier.
Ved Xamen 22de Marts d. A. blev hun befunden
at have meget gode kundskaber og udskreven
af Skolen, i hvilken hendes Opførsel har været
meget god.
Hun gjentog sin Daabs Løfte i Faxe Kirke 2de
Søndag efter Paaske d.A. og communicerede
Søndagen derefter.

Faxe 16de April 1850

Freuchen

J.R. 314, 144

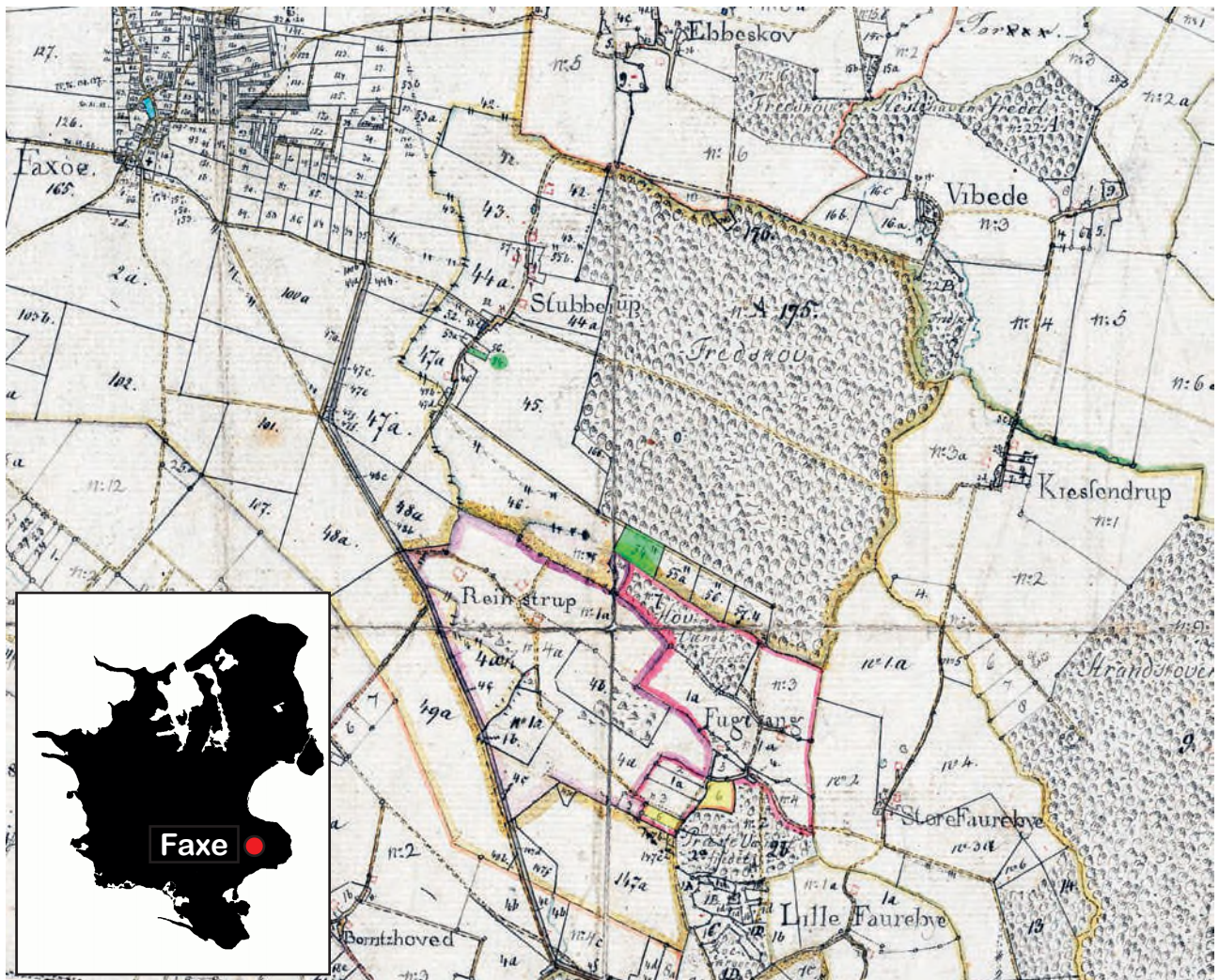

Else Kirstine Pedersen ude at tjene (folketællingerne 1855, 1860 og 1870)

For at Else Kirstine kunne komme ud at tjene, skulle hun have en skudsmålsbog. Det var ved lov i 1832 blevet bestemt, at alle tjenestefolk skulle have en skudsmålsbog. Den blev udfærdiget af sognepræsten efter konfirmationen, og fulgte personen fra arbejdsplads til arbejdsplads. Ved flytning fra et sogn til et andet skulle skudsmålsbogen således forelægges for sognepræsten i begge sogne. Under en ansættelse blev skudsmålsbogen opbevaret af husbonden. Dermed var det umuligt for den ansatte at forlade pladsen i utide. Ordningen med skudsmålsbøger blev først ophævet i 1921, hvilket var samtidig med ophævelsen af husbondens revselsesret overfor tyende.

Else Kirstine kom efter konfirmationen i 1850 til at tjene ved væver Niels Olsen og hans kone Ellen Olsen, som boede til leje i et mindre hus med lidt jord i Stubberup by. Huset var ejet af Vemmetofte Kloster.

Else Kirstine Pedersens mor, Fridericca Mortensen, døde 56 år gammel den 31. oktober 1851 i Fuglsang, og hun blev begravet i Faxe kirke den 6. november 1851.

Sognekort over Faxe, Stubberup og Fuglsang 1815.

Else Kirstine Pedersen var født i Fuglsang, matrikelnr. 6 (markeret med gult).

Hun kom senere til at tjene ved væver og husmand Niels Olsen og hans hustru Ellen i Stubberup by, matrikelnr. 54 (markeret med grønt).

Efter Niels Olsens død overtog Else Kirstine sammen med sin mand Hans Jørgen Hendriksen husmandsstedet.

Dagen efter at Else Kirstines mor var blevet begravet, den 7. november 1851, blev storesøsteren Anne Sophie gift med daglejer Jens Hansen i Faxe kirke. De overtog husmandsstedet i Fuglsang, hvor faderen Peder Jensen og lillesøsteren Anne Marie fortsatte med at bo.

Stoffet	Jens Hansen	38	gift	1 ^o	Daglejer
	Anne Sofie Pedersen	34	1 ^o	1 ^o	Jens Kone
	Frederikke Jensen	3	ugift	1 ^o	Jens Kone
	Hans Kristian Jensen	1	1 ^o	1 ^o	Jens
	Peder Jensen	61	enkemand	1 ^o	Jordbruger, Kæder
	Anne Maria Pedersen	29	ugift	1 ^o	Jens Datter, er svag, bestyrer Huusholdningen

Folketælling i Stubberup, Faxe den 1. februar 1855 - (transskriberet):

Et Huus - Jens Hansen, 38, gift, dagleier
 Anne Sofie Pedersen, 34, gift, hans Kone
 Frederikke Jensen, 3, ugift,
 Peder Jensen, 61, Enkemand, Inderste Bødker
 Anne Maria Pedersen, 29, ugift, hans Datter, er svag, bestyrer Huusholdningen

Else Kirstine Pedersen tjente i de følgende mange år ved væver Niels Olsen og hans hustru Ellen. Da de ikke fik nogle børn, blev Else Kirstine formodentlig opfattet, som den datter de aldrig fik. Hun tjente ved dem i godt 20 år, dels som væverske dels som tjenestepige, som det ses af folketællingerne 1855, 1860 og 1870.

Gift	Niels Olsen	42	gift	Snerere Sogn	Jensmand Væver
	Ellen Olsen	56	1 ^o	Jens	Jens Kone
	Else Kirstine Pedersen	20	ugift	Snerere Sogn	Væverske
	Peder Kristensen	19		Jens	Væverdreng

Folketælling i Stubberup, Faxe den 1. februar 1855 - (transskriberet):

Et Huus - Niels Olsen, 42, gift, (født) Snerere Sogn P.A. (Præstø amt), Husmand og Væver
 Ellen Olsen, 56, gift, (født) her i Sognet, hans Kone
 Else Kirstine Pedersen, 20, ugift, (født) her i Sognet, Væverske
 Peder Kristensen, 19, Væverdreng

Gift	Niels Olsen	47	gift	Snerere Sogn	Jensmand Væver
	Ellen Olsen	61	1 ^o	Jens	Jens Kone
	Else Kirstine Pedersen	25	ugift	Snerere Sogn	Væverske

Folketælling i Stubberup, Faxe den 1. februar 1860 - (transskriberet):

Et Huus - Niels Olsen, 47, gift, Præstø Amt, Huusmand Væver
 Ellen Olsen, 61, gift, (født) her i Sognet, hans Kone
 Else Kirstine Pedersen, 25, ugift, (født) her i Sognet, Væverske

Gift	Niels Olsen	56	gift	Snerere Sogn	Jensmand Væver
	Ellen Olsen	70	gift	Jens	Jens Kone
	Else Kirstine Pedersen	34	ugift	Snerere Sogn	Væverske

Folketælling i Stubberup, Faxe den 1. februar 1870 - (transskriberet):

Huus i Stubberup, Niels Olsen, M, 56, G, Snerere Sogn Præstø Amt, Huusfader, Jordbruger og Væver
 Ellen Olsen, K, 70, G, Faxe Sogn Præstø Amt, Huusmoder
 Else Kirstine Pedersen, K, 34, U (ugift), Faxe Sogn Præstø Amt, tjenestetyende, Pige

Else Kirstine Pedersens søskende

Den ældste søster Anne Sophie og hendes mand Jens Hansen fik 3 børn. Frederikke Jensen i 1852, Hans Christian Jensen i 1854 og Trine Marie Jensen i 1856, hvor faderen Jens Hansen døde den 8. maj 1856, godt et ½ år før hun blev født den 12. december 1856.

Anne Sophie giftede sig dog igen i 1857 med den 49-årige husmand Peder Hansen, og de fik sammen datteren Ane Kirstine Hansen i 1861. Peder Hansen døde i 1877 og Anne Sophie døde i 1891 begge boende i Fuglsang. De blev begravet på Faxe kirkegård.

Storebror Anders Pedersen var flere år i militæret, hvor han bl.a. i 1846 var soldat i Vejlbj ved Middelfart på Fyn. Han deltog også i krigen 1848-1850. Han fandt sig en pige i Vejlbj, som hed Ane Cathrine Olesdatter, og de blev gift den 9. november 1851 i Vejlbj kirke. De fik dog ingen børn, og Ane Cathrine døde i 1903 og Anders i 1904, begge begravet på Vejlbj kirkegård.

Søsteren Anne Marie, som i folketællingen 1855 blev omtalt som "svag", døde ugift i Fuglsang i 1862. Hun havde altid boet hjemme ved forældrene og efter moderens død i 1851, holdt hun hus for sin far Peder Jensen indtil sin død i 1862.

Derudover var der de to brødre, som begge blev døbt Christian Pedersen. Den første blev født i 1829, men døde i 1830 knapt 1 år gammel. Den anden blev født i 1833, men døde bare 4 måneder gammel i 1834.

Husmandsstedet i Fuglsang hvor først bødker Morten Andersen boede.

Sidenhen overtaget af datteren Fridericca og svigersønnen bødker Peder Jensen, for derefter at overgå til den ældste datter Anne Sophie og hendes mand Jens Hansen, der overdrog det til deres søn Hans Christian Jensen, som solgte det i 1916.

Matrikelnr. 6, Brandskov 8, 4654 Faxe Ladeplads.
Det Kongelige Bibliotek - Ariel/Dansk Luftfoto - 1988.

Hans Jørgen Hendriksen

fotografi fra omkring år 1907.

Født 13. juli 1835 - død 12. marts 1912.

Hans Jørgen Hendriksens forældre og bedsteforældre

**Jørgen Hansen
(Guldbrand)**

Døbt: 10. maj 1750
Sønder Dalby
Gårdmand
Død: 16. maj 1818
Frenderup, Sdr. Dalby
(68 år)

**Sophia
Henrichsdatter**

Døbt: 17. apr. 1759
Sønder Dalby
Død: 19. dec. 1824
Frenderup, Sdr. Dalby
(65 år)

**Hans
Rasmussen**

Døbt: 7. maj 1772
Roholte
Husmand
Død: 23. jul. 1828
Jyderup, Faxe
(56 år)

**Anne Cathrine
Estensdatter**

Døbt: 31. jul. 1770
Snesere
Død: 14. jun. 1848
Gannebro, Alslev
(74 år)

Viet: 7. okt. 1781
Sønder Dalby
- Fik 8 børn -

Viet: 12. mar. 1797
Roholte
- Fik 5 børn -

**Henrich (Hendrik)
Jørgensen**

Født: 9. mar. 1800
Frenderup, Sdr. Dalby
Husmand
Død: 2. jul. 1886
Atterup, Øster Egede
(86 år)

Viet: 20. sep. 1828
Faxe
- Fik 4 børn -

**Else Katrine
Hansdatter**

Født: 16. jun. 1805
Roholte
Død: 13. jul. 1896
Atterup, Øster Egede
(91 år)

**Anne Sophie
Henriksen**

Født: 30. okt. 1828
Jyderup, Faxe

Død: 2. jun. 1841
Øster Egede
(af mæslinger)
(12 år)

**Hans Jørgen
Hendriksen
(Henriksen)**

Født: 13. jul. 1835
Atterup, Øster Egede
Husmand
og kalkstensbryder
Død: 12. mar. 1912
Tornhøj, Renge,
Store Heddinge
(76 år)

**Jens
Hendriksen
(Henriksen)**

Født: 14. mar. 1840
Øster Egede

Død: 10. jun. 1841
Øster Egede
(af mæslinger)
(1 år)

**Jens
Hendriksen
(Henriksen)**

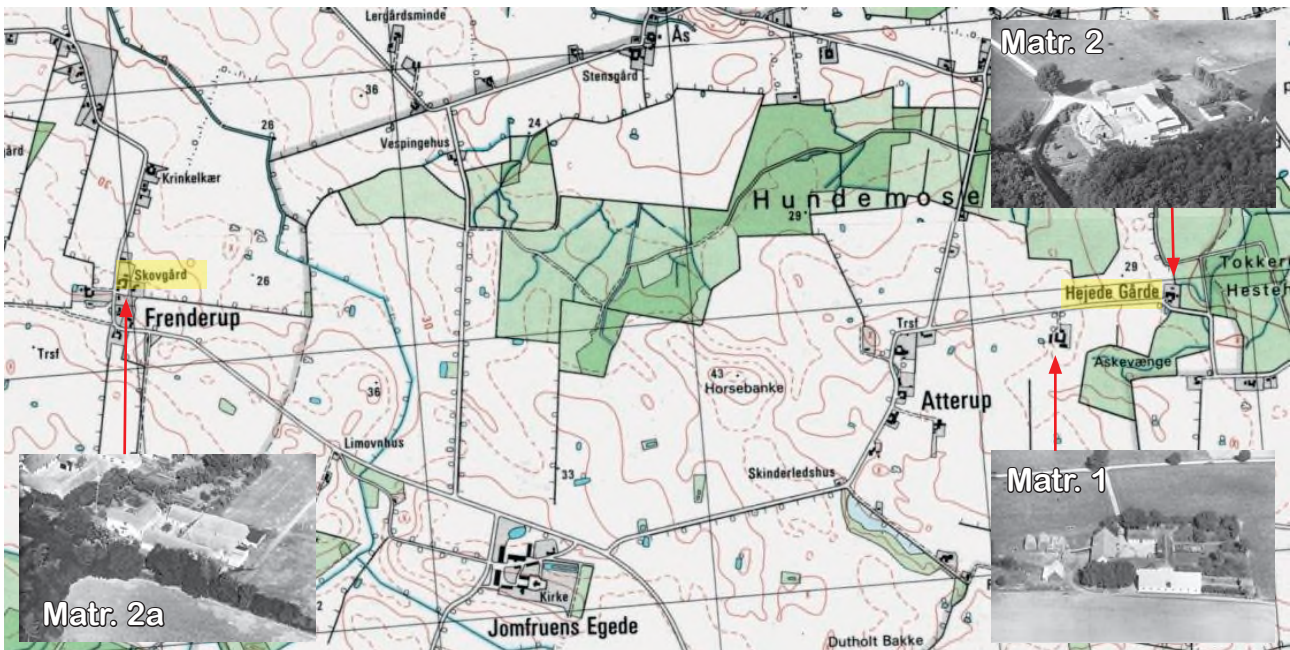
Født: 11. sep. 1842
Øster Egede
Husmand og sten
bryder
Død: 8. okt. 1928
Tornhøj, Renge,
Store Heddinge
(86 år)

Hans Jørgen Hendriksens farfar og farmor (Jørgen Hansen (Guldbrand) og Sophia Henrichsdatter)

Hans Jørgen Hendriksens farfar var gårdmand Jørgen Hansen (også kaldet Guldbrand efter sin far) fra Frenderup i Sønder Dalby. Han blev døbt den 10. maj 1750 i Sønder Dalby kirke og var søn af husmand Hans Guldbrand og Maren Hansdatter. Jørgen Hansen (Guldbrand) blev gift med Sophia Henrichsdatter den 7. oktober 1781 i Sønder Dalby kirke. Sophia var datter af gårdmand Henrich Pedersen og Ellen Nielsdatter i Frenderup, Sønder Dalby.

Den 16. juni 1782 udstedes fæstebrev til landsoldat Jørgen Hansen på en gård i Heidegårde med matrikelnr. 2, kaldt Lille Hejedegård, i Øster Egede sogn. Det var her Jørgen slog sig ned med sin hustru.

Heidegårde, senere Hejede Gårde, bestod af to gårde øst for Atterup, Øster Egede sogn. Store Hejedegård matr. 1 og Lille Hejedegård matr. 2, som to brødre, der hed Heyde, havde haft i fæste omkring 1650-erne af Jomfruens Egede. Lille Hejedegård matr. 2, fik Jørgen Hansen i fæste fra 1782 til 1800. Han flyttede derefter med familien til Skovgård, matr. 2a, i Frenderup, Sønder Dalby sogn. Gården havde han i fæste indtil sin død i 1818, hvorefter enken Sophia overtog den, med sønnen Hans som bestyrer. Han overtog gården, da moderen døde i 1824.

Billederne viser hvordan gårdene så ud i 1939.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto.

Jørgen Hansen (Guldbrand) og Sophia Henrichsdatter fik 8 børn hvoraf de første 6 børn var født i Hejede Gårde, Øster Egede og de sidste 2 børn var født i Skovgård, Frenderup, Sønder Dalby:

- 1 - Niels Jørgensen - døbt 9. maj 1784 - død 12. juni 1824 - (40 år)
- 2 - Anne Dorthe Jørgensdatter - døbt 10. december 1786 - begravet 11. februar 1787 - (2 mdr.)
- 3 - Anne Dorthe Jørgensdatter - døbt 4. maj 1788
- 4 - Hans Jørgensen - døbt 29. maj 1791 - død 14. december 1876 - (85 år)
- 5 - Maren Jørgensdatter - døbt 23. februar 1794 - død omk. 1868
- 6 - Ellen Sophie Jørgensdatter - døbt 5. juni 1797 - død 17. oktober 1844 - (47 år)
- 7 - **Henrich Jørgensen** - født 9. marts 1800 - død 2. juli 1886 - (86 år) (**Hans Jørgen Hendriksens far**)
- 8 - Lars Jørgensen - født 24. oktober 1802 - død 24. oktober 1802 - (1 dag)

Jørgen Hansen (Guldbrand) døde den 16. maj 1818, 68 år gammel og Sophia Henrichsdatter døde den 19. december 1824, 65 år gammel, begge på Skovgård i Frenderup.

Hans Jørgen Hendriksens morfar og mormor (Hans Rasmussen og Anne Cathrine Estensdatter)

Hans Jørgen Hendriksens morfar var husmand Hans Rasmussen. Han blev døbt den 7. maj 1772 i Roholte kirke og var søn af Rasmus Hansen. Hans Rasmussen blev gift første gang med Cathrine Marie Andersdatter den 26. juli 1795 i Roholte kirke. De nåede dog kun at være gift i 3/4 år inden Cathrine Marie døde og blev begravet den 17. april 1796 i Roholte kirke, kun 24 år gammel.

Året efter, den 12. marts 1797 blev Hans Rasmussen gift igen i Roholte kirke, denne gang med Anne Cathrine Estensdatter, der var døbt den 31. juli 1774 i Snesere kirke, som datter af Esten Peter Rasmussen og Margrethe Nielsdatter.

Den 3. december 1797 fik Hans og Anne Cathrine deres første datter, døbt Ane Margrethe Hansdatter i Roholte kirke. To år efter, den 1. december 1799, blev endnu en datter Karen Hansdatter døbt i Roholte kirke. Men året efter døde begge piger og de blev begravet sammen den 5. oktober 1800 i Roholte kirke. Ane Margrethe blev kun 2 år og 10 måneder og Karen kun 10 måneder.

Den 14. marts 1802 blev Hans og Anne Cathrines 3. datter døbt i Roholte kirke. Hun blev opkaldt efter deres to afdøde piger, og fik navnet Karen Margrethe Hansdatter.

Hans Jørgen Hendriksens mor blev født som 4. datter den 16. juni 1805, og døbt Else Katrine Hansdatter den 16. september 1805 i Roholte kirke.

Bare ½ år efter døde Hans og Anne Cathrines 3. datter Karen Margrethe knapt 4 år gammel og blev begravet 26. januar 1806 i Roholte kirke.

Hans og Anne Cathrine fik et barn mere den 2. oktober 1807, hvor familien nu var flyttet til Jyderup. Det var en dreng, som den 15. november 1807 blev døbt Niels Peter Hansen i Faxe kirke.

Hans Jørgen Hendriksens morfar, Hans Rasmussen, døde 56 år gammel den 23. juli 1828 i Jyderup, og blev begravet den 28. juli 1828 i Faxe kirke. 5 år efter, den 28. juli 1832 i Faxe kirke, giftede hans enke, Anne Cathrine, sig med den 72-årige husmand Rasmus Nielsen i Gannebro, Alslev. Han døde dog knap 5 år efter den 23. juni 1837 og blev begravet i Alslev kirke den 30. juni 1837.

Anne Cathrine overtog huset efter Rasmus Nielsen død. Der var en lille jordlod til huset, som Anne Katrine levede af. I Alslev folketælling den 1. februar 1840 var Anne Cathrines søn, Niels Peter Hansen, med familie, flyttet ind i huset og bestyrede det for sin mor. Han var 33 år og boede der sammen med sin 45-årige kone Maren Jørgensdatter og datteren Maren Katrine Nielsdatter på 4 år.

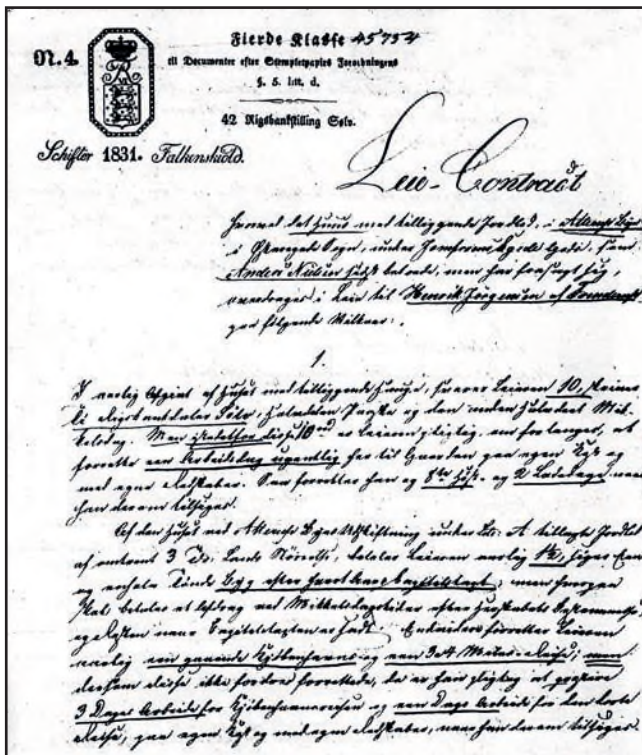
Den 14. juni 1848 døde Anne Cathrine Estensdatter i Gannebro, 74 år gammel og blev begravet i Alslev kirke den 18. juni 1848.

Hans Jørgen Hendriksens forældre (Henrich Jørgensen og Else Katrine Hansdatter)

Hans Jørgen Hendriksen forældre var ungkarl Henrich¹ Jørgensen, 28 år, tjenende på herregården Jomfruens Egede i Øster Egede sogn og Else Katrine Hansdatter, 23 år, i Jyderup, Faxe sogn. De blev gift i Faxe kirke den 20. september 1828. Forloverne var husmand Hans Rasmussen i Jyderup og indsidder Peder Andersen.

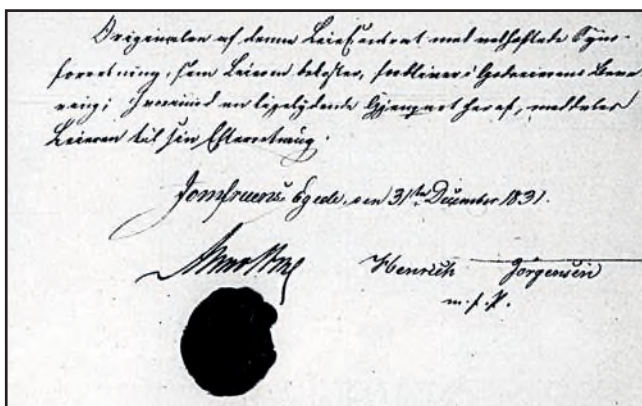
Godt en måned efter brylluppet nedkom Else Katrine med en datter. Hun blev født den 30. oktober 1828 i Jyderup og døbt Anne Sophie Henriksen i Faxe kirke den 14. december 1828.

I maj 1829 flyttede Henrich og Else Katrine til Øster Egede, hvor han tjente på Jomfruens Egede, og i 1831 fik Henrich lejekontrakt på et hus i Atterup by.

For oven forsiden af lejekontrakten.

Herunder sidste side med underskrifter.

Moltke, som underskrev lejekontrakten, var ejer af Jomfruens Egede i årene 1831-1857.

Uddrag af Henrich Jørgensens lejekontrakt fra 1831 på matrikelnr. 11 - (transskriberet): **Leie-Contract**

hermed det Huus med tilliggende Jordlod, i Atterup Bye i Østeregede Sogn, under Jomfruens Egede Gods, som Anders Nielsen sidst beboede, men har frasagt sig, overdrages i Leie til Henrich Jørgensen af Frenderup paa følgende Vilkaar:

1

I aarlig Afgift af Huset med tilliggende Hauge, svarer Leieren 10, skriver Ti Rigsbankdaler Sølv, Halvdelen Paaske og den anden Halvdel Mikseldag. Men istedetfor disse 10rsd er Leieren pligtig, om forlanges, at forrette een Arbejdsdag ugentlig her til Gaarden paa egen Kost og med egen Redskaber. Saa forretter han og 8te Høst- og 2 Sædedage naar han der om tilsiges.

Af den Huusat ved Atterups Byes Udskiftning under Litr A tillagte Jordlod af omtrent 3 Tdr. Lands Størrelse, betaler Leieren aarlig 1½, siges Een og enhalv Tønde Byg efter hvert Aar Bygstalstaxt; men hvergan skal betales et Afdrag ved Mikseldagstider efter Herskabets Bestemmelse og Resten naar Capitalstaxten er sadt. Endvidere forretter Leieren aarlig een gaaende Kjøbenhavns - og een 3 a 4 Miiles Reise; men dersom disse ikke fordres forrettede, da er han pligtig at præstere 3 Dages Arbeide for Kjøbenhavnsreisen og een Dags Arbeide for den korte Reise, paa egen Kost og med egen Redskaber, naar han derom tilsiges.

[**efterfølgende opremses krav og pligter vedrørende lejemålet**]

Originalen af denne Leiecontract med vedhæftede Synsforretning, som Leier bekræfter, forbliver i Godseiersens Bevaring, hvorimod en ligegyldende Gjenpart her af meddeles Leieren til sin Efterretning.

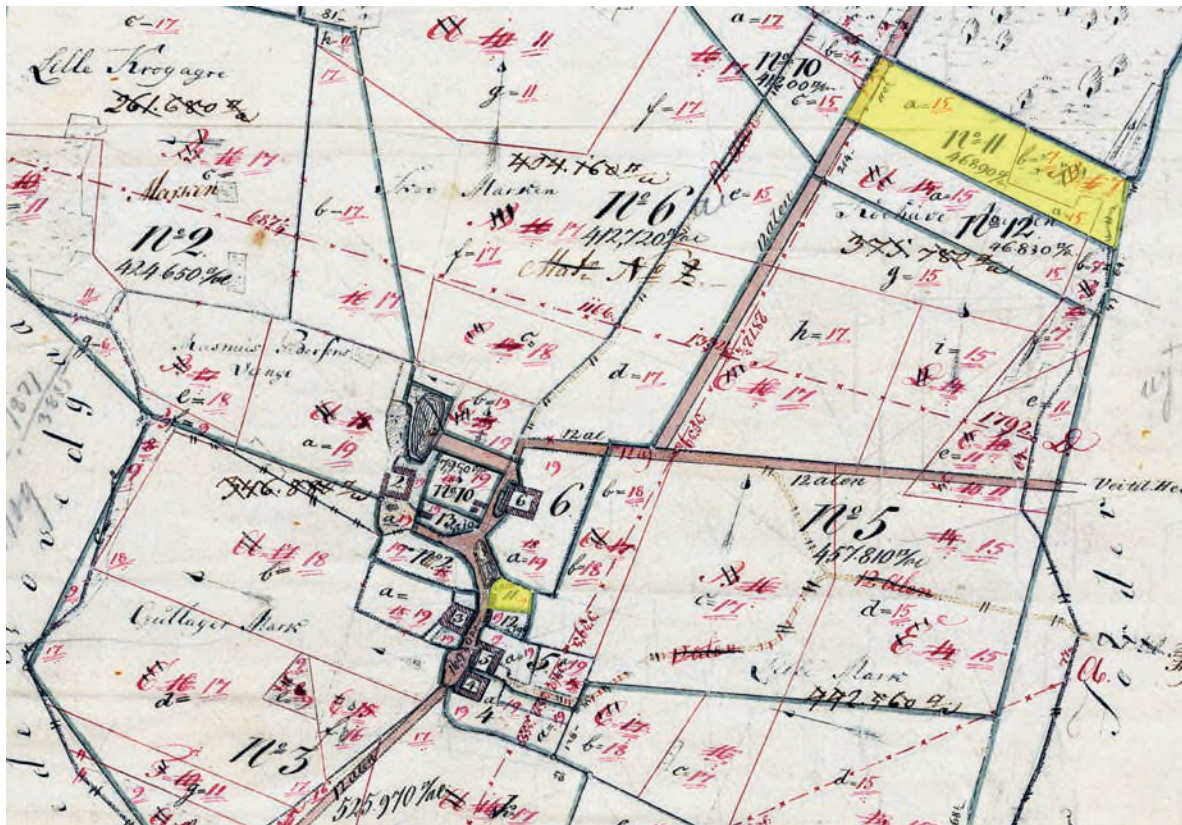
Jomfruens Egede, den 31te December 1831

Moltke

Henrich Jørgensen
m.f.P [med ført pen]

¹ Blev døbt Henrich, men det ændrede sig senere til Hendrik/Henrik

Huset i Atterup by, matrikelnr. 11, med tilhørende 3 tønder land jord (markeret med gult), som Henrich Jørgensen fik lejekontrakt på i 1831.
Matrikelkort over Atterup by år 1809 - 1859.

Henrich Jørgensens lejede hus i Atterup by matrikel nr 11 til venstre i billedet.
Huset blev senere revet ned og et nyt opført.
Nuværende adresse: Atterupvej 33, 4640 Faxe.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto - 1955.

Øster Egede og herregården Jomfruens Egede

Herregården Jomfruens Egede ligger i det lille sogn Øster Egede, og kan spores helt tilbage til 1346, hvor gården hed Egedegård. Egede har betydning af bevoksning af egetræer.

Hans Bille, der ejede herregården 1514-42, opførte sydfløjen, den nuværende hovedbygning. Da han døde i 1542 arvede hans to døtre, adelsjomfruerne Birgitte og Ermegaard Bille, gården efter ham, og det var efter dem herregården kom til at hedde Jomfruens Egede. Søstrene døde i 1587 og blev begge begravet den 22. november 1587 i Øster Egede kirke.

Mindetavle i Øster Egede kirke:
HER LIGER BEGRAFUIT JOMFRU
ERMEGORD BILDE OG JOMFRU
BIRGITE BILDE TIL EGEDE HER
HANS BILDIS DØTTER

Kort over Øster Egede sogn med herregården Jomfruens Egede og landsbyen Atterup.
Øverste billede en radering af Jomfruens Egede og kirken omkring 1850.
Nederste f.v. Jomfruens Egede og Øster Egede kirke omkring 1936 og t.h. omkring 2010.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto.

Mens herregården Jomfruens Egede, hvor Henrich Jørgensen tjente, samt Øster Egede kirke overlevede svenskekrigene, så gjorde den omkringliggende landsby det ikke. Den blev brændt ned af svenskerne i 1658 og ikke senere genopbygget. Landsbyens jorde blev efterfølgende lagt ind under herregården.

Hans Jørgen Hendriksens barndom

35	gift.	Juurmand.
29	gift.	Juur Kone.
6	ugift.	deres Barn.

Folketælling i Atterup, Øster Egede den 18. februar 1834 - (transskriberet):

et Huus Henrik Jørgensen, 35, gift, Huusmand

Else Cathrine Hansdatter, 29, gift, hans Kone

Ane Sophie Henriksdatter, 6, ugift, deres barn

3	1835 d 13 de Juli	Hans Jørgen Hendriksen	Født den 13 de Juli 1835 -	Forældre i Atterup Henrik Jørgensen og Hustru Else Cathrine Hansdatter -	Forældre i Atterup Niels Poulsen Gmd Holger Christensen, begge i Atterup - Ladefoged Anders Nielsen Jfr Ege, Willems Jfr og Gmd Hans Jørgensen i Frenderup	333
---	-------------------	------------------------	----------------------------	--	--	-----

Øster Egede kirkebog 1835 - (transskriberet):

(Født) 1835 d 13de Juli - **Hans Jørgen Hendriksen.**

(Døbt) i Kirken d 7de August 1835.

(Forældre) Hmd: i Atterup Hendrik Jørgensen og Hustru Else Cathrine Hansdtr.

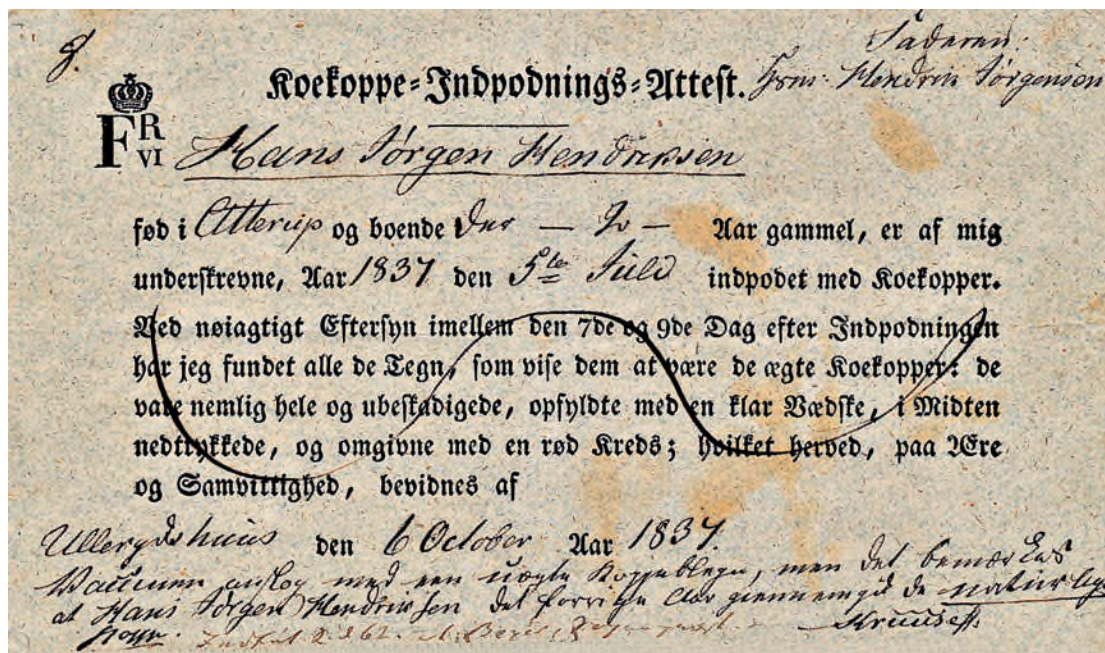
(Faddere) Pigen Johanne Sørensdtr paa Jfr: Egede - L.B - Sognef: Niels Poulsen

Gmd Holger Christensen, begge i Atterup - Ladefoged Anders Nielsen Jfr Ege,

og Gmd: Hans Jørgensen i Frenderup (Hans Jørgens farbror).

Gennem århundreder havde kopper hærgnet det meste af verden. Det var en meget smitsom infektionssygdom, der resulterede i høj feber og blærer over hele kroppen. Dødeligheden var ofte op til 20-25%.

I slutningen af 1700-tallet blev ko-koppevaccinationerne udviklet i England, og i Danmark blev det i 1810 pålagt borgerne at blive vaccineret mod kopper. Man kunne dog ikke tvinge folk til at blive vaccineret, men en forudsætning for f.eks. skolegang, konfirmation, læreplads, giftermål og militærtjeneste var, at man kunne dokumentere, at man havde haft koppesygdommen eller gennemgået vaccinationen.

Koe-koppe=Indpodnings=Attest.

Hans Jørgen Hendriksen blev som 2-årig koppevaccineret den 5. juli 1837, men lægen Kruuse, der vaccinerede ham, skrev: "Vaccinen anslog med een uægte Koppeblegn, men det bemærkeds at Hans Jørgen Hendriksen det forrige Aar gennemgik de naturlige Kopper".

Den lovpligtige vaccination mod kopper blev først afskaffet i Danmark i 1976.

Hans Jørgen Hendriksen i folketællingerne 1840, 1845 og 1850

1 Huus (i Atterup)	2	Henrik Jørgensen	40	gift	Dagleier
		Else Kathrine Hansd.	35	gift	hans Kone
		Ane Sophie Henriksd.	12	} ugift.	deres Børn
		Hans Jørgen Henriksen	5		
		Maren Hansdatter	56	Enke	lever af dagleier
	Mette Lisbeth Poulsd.	18	ugift	hendes Datter	

Folketælling i Atterup, Øster Egede den 1. februar 1840 - (transskriberet):

1 Huus (i Atterup) - 2 - Henrik Jørgensen, 40, gift, Dagleier
 Else Kathrine Hansd, 35, gift, hans Kone
 Ane Sophie Henriksd., 12, }
 Hans Jørgen Henriksen, 5, } - ugifte - deres Børn
 Maren Hansdatter, 56, Enke, lever af dagleier
 Mette Lisbeth Poulsd., 18, ugift, hendes Datter

Henrich (Henrik) og Else Katrine fik den 14. marts 1840 deres anden søn, som den 3. maj 1840 blev døbt Jens Hendriksen i Øster Egede kirke.

Men ulykken ramte familien, da først storesøsteren Anne Sophie døde af mæslinger den 2. juni 1841, 12 år gammel, og blev begravet i Øster Egede kirke den 6. juni 1841. 4 dage efter, den 10. juni 1841, døde den lille søn Jens lidt over 1 år gammel, ligeledes af mæslinger. Han blev begravet den 15. juni 1841 også i Øster Egede kirke.

Men livet gik videre, og Henrich (Henrik) og Else Katrine fik den 11. september 1842 deres tredje søn, som den 30. oktober 1842 også blev døbt Jens Hendriksen i Øster Egede kirke.

25, et Huus	1.	Hendrik Jørgensen	45	gift	Dagleier, Huusmand og Dagleier
		Else Katrine Hansdt	30	gift	hans Kone
		Hans Jørgen Henriksen	10	} ugift	deres Børn
		Jens Henriksen	3		
		Ane Sophie Christiansen	2	do	Pleiebarn, for hvem Fattigvæsenet her betaler

Folketælling i Atterup, Øster Egede den 1. februar 1845 - (transskriberet):

25, et Huus - 1 - Hendrik Jørgensen, 45, gift, (født) Dalby S, Huusmand og Dagleier
 Else Katrine Hansdt, 30 [var 40 år], gift, (født) Rholte, hans Kone
 Hans Jørgen Henriksen, 10, ---, Heri Sognet }
 Jens Henriksen, 3, ---, do, } - ugifte - deres Børn
 Ane Sophie Christiansen, 2, ---, do, Pleiebarn, for hvem Fattigvæsenet her betaler

(Var det mon et tilfælde, at den lille pige i pleje hed netop det samme, som deres afdøde datter?)

37 et Huus	1.	Henrik Jørgensen	50	gift	Dagleier, Huusfader
		Else Katrine Hansen	44	gift	hans Kone
		Hans Jørgen Henriksen	14	} ugift	deres Børn
		Jens Henriksen	8		
		Ane Sophie Christiansen	7	do	Pleiebarn under Fattigvæsenet

Folketælling i Atterup, Øster Egede den 1. februar 1850 - (transskriberet):

37 et Huus - 1 - Henrik Jørgensen, 50, gift, (født) Dalby, Huusfader, Dagleier
 Else Katrine Hansen, 44, gift, (født) Rholte, hans Kone
 Hans Jørgen Henriksen, 14, ugift, (født) i Sognet }
 Jens Henriksen, 8, -, - } - ugifte - deres Børn
 Ane Sophie Christiansen, 7, -, -, Pleiebarn under Fattigvæsenet

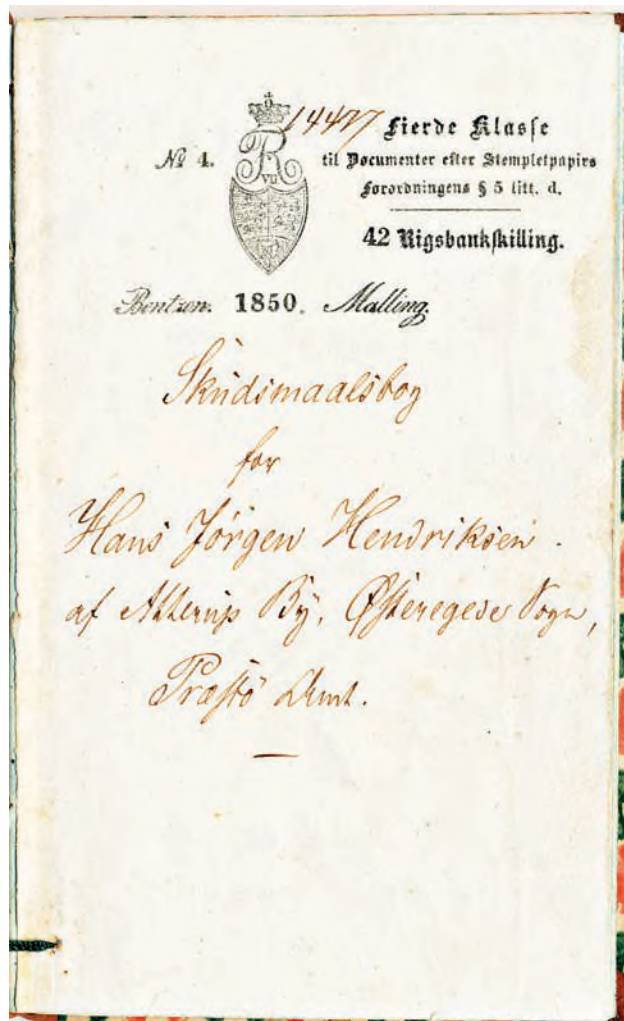
Hans Jørgen Hendriksens konfirmation

Den 7. april 1850 blev Hans Jørgen konfirmeret i Øster Egede Kirke, og 14 dage efter den 21. april 1850 fik han sin skudsmålsbog.

Hans Jørgen Hendriksen i Atterup.	Husmand Hendrik Jørgensen og Hustru Else Katrine Hansdatter i Atterup.	13 Juli 1835.	g. mg.	5te Juli 1837 af Kruuse 400.
-----------------------------------	--	---------------	--------	------------------------------

Øster Egedes kirkebog 1850 - (transskriberet):

2 - Hans Jørgen Hendriksen i Atterup - (forældre) Husmand Hendrik Jørgensen og Kone Else Katrine Hansdatter i Atterup
(født) 13 Juli 1835 - (karakter kundskaber) g - (karakter opførsel) mg
(vaccineret) 5te Juli 1837 af Kruuse.

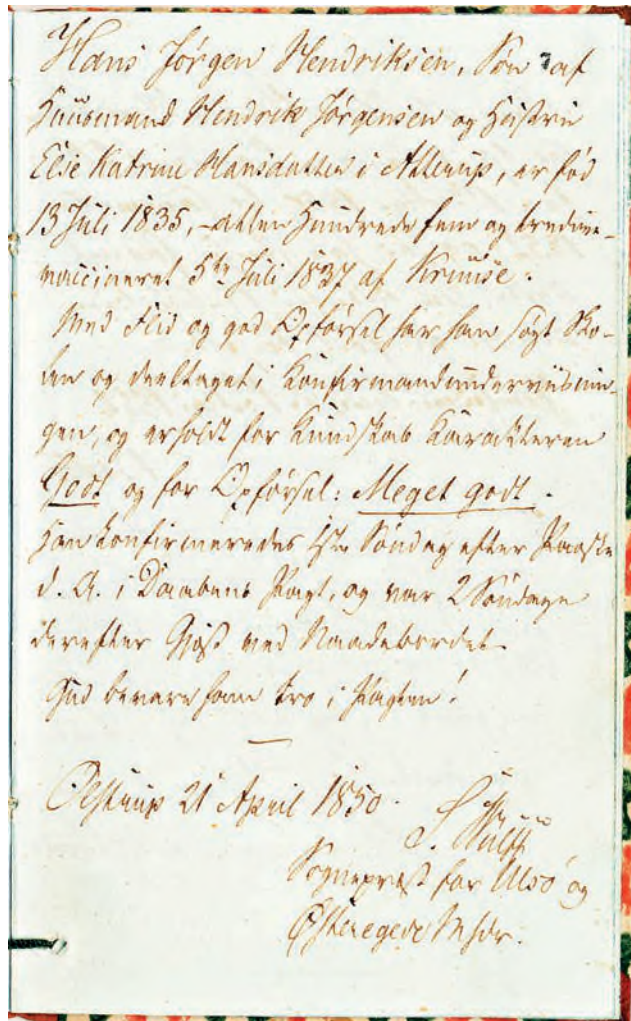

(Transskriberet):

Skudsmålsbog
for

Hans Jørgen Hendriksen
af Atterup By, Østeregede Sogn,
Præstø Amt.

(Skudsmålsbogen betales med 42 rigsbankskilling, hvilket svarede til ca 88 øre. En efter datiden betragtelig pris. Til sammenligning var dagslønnen for en arbejdsmand i provinsen i 1850 omkring 56 rigsbankskilling, hvilket svarede til 1 kr. og 17øre.)

Hans Jørgen Hendriksen, Søn af Husmand Hendrik Jørgensen og Hustru Else Katrine Hansdatter i Atterup, er fød 13 Juli 1835, -atten Hundrede fem og tredive- vaccineret 5 te Juli 1837 af Kruuse. Med Flid og god Opførsel har han søgt skolen og deeltaget i Konfirmandunderviisningen, og erholdt for Kundskab Karakteren Godt og for Opførsel: Meget godt. Han konfirmeredes 1ste Søndag efter Paaske d.A. i Daabens Pagt, og var 2 Søndage derefter Gjest ved Naadebordet. Gud bevare ham tro i Pagten!

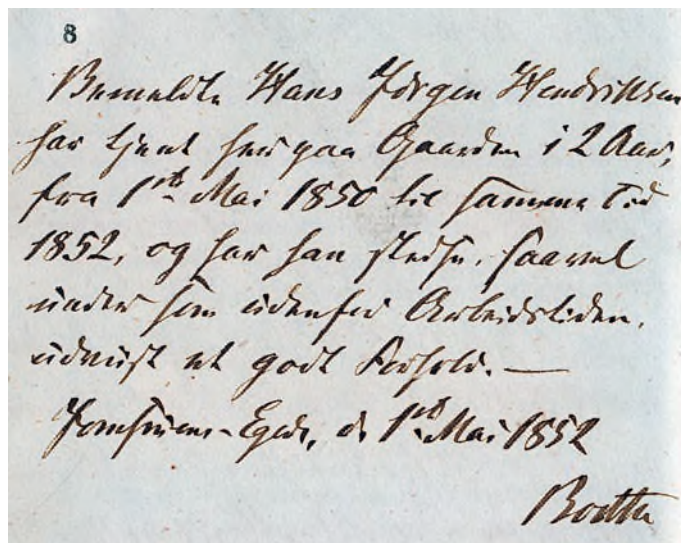
Olstrup 21 April 1850.

S. Wulff

Sognepræst for Ulsø og
Østeregede mhr.

Hans Jørgen Hendriksen ude at tjene

Efter confirmationen kom Hans Jørgen ud og tjene, og hans første plads var på herregården Jomfruens Egede, hvor han arbejdede i 2 år.

Skudsmål i Hans Jørgens skudsmålsbog fra Jomfruens Egede - (transskriberet):
Bemeldte Hans Jørgen Hendriksen har tjent her paa Gaarden i 2 Aar, fra 1st Mai 1850 til samme tid 1852, og har han stedse, saavel inden som udenfor Arbeidstiden, udviist et godt forhold.
Jomfruens Egede, d. 1st Mai 1852
Boethe.

(Carl Joachim Jacob Boethe var på det tidspunkt avlsfuldmægtig på Jomfruens Egede Hovedgård)

I 1852 var Hans Jørgen på session første gang. I lægdsrullen for Præstø amt, Øster Egede lægd nr. 31, blev det noteret, at han var 63 $\frac{1}{4}$ tomme høj, svarende til 165 cm. Han skulle møde igen på session i 1858.

Efter at have tjent 2 år på Jomfruens Egede, kom Hans Jørgen 1. maj 1852 til at tjene ved gårdmand Holger Christensen i Atterup. Holger Christensen havde iøvrigt stået fadder ved Hans Jørgens dåb.

I Atterup by boede Henrich Jørgensen og Else Kartrine Hansdatter i huset med matrikelnr. 11 (markeret med gult), og her var Hans Jørgen Hendriksen født i 1835. Huset var lejet af Jomfruens Egede.

I huset ved siden af, med matrikelnr. 12 (markeret med blå), boede arbejdsmand Hans Larsen og Christine Sørensdatte. Huset var ligeledes lejet af Jomfruens Egede.

Dernæst lå gården med matrikelnr. 5 (markeret med grønt), her boede gårdmand Holger Christensen og Sidse Larsdatter, og det var her Hans Jørgen tjente fra 1852 til 1862.

På nabogården med matrikelnr. 4 (markeret med rødt) boede gårdmand Hans Jensen og Ane Marie Rasmusdatter. Her blev et par år senere begået et mord.

Mordet i Atterup i 1854

Mens Hans Jørgen Hendriksen tjente ved gårdmanden Holger Christensen, blev der på nabogården, hvor gårdmand Hans Jensen boede, midt om natten den 20. februar 1854 begået et koldblodigt mord og yderlig to blev forsøgt myrdet.

Den dræbte var Hans Jensens kun 16-årige tjenestedreng Jørgen Jensen. Han blev brutalt stukket ihjel med 9 knivstik af den 29-årige tjenestekarl Niels Hansen, som efterfølgende også forsøgte at dræbe gårdmand Hans Jensen og hans kone Ane Marie Rasmusdatter. En frygtelig forbrydelse, som skabte forfærdelse i hele det lille landsbysamfund, hvor alle kendte hinanden.

Morderen Niels Hansen var født den 2. juni 1824 i Everdrup af ugifte Ane Margrethe Olsdatter. Som far blev udlagt ungkarl Hans Nielsen, der tjente på Bogholdergården ved København. Niels Hansen blev i 1839 konfirmeret i Everdrup.

En del år senere, fra 1. november 1851 til 1. maj 1852, tjente Niels Hansen ved gårdmand Hans Jensen i Atterup og fik skudsmålet for det halve år "temmelig godt", hvilket reelt var et dårligt skudsmål. Han rejste efterfølgende til Fuglsang i Faxe, og fik plads ved skovridder Peter Mareinius Schou.

Den 12. februar 1854 forlod Niels Hansen, efter overenskomst med skovridder Peter Mareinius Schou, pludselig sin tjenestepuds i Fuglsang, selvom man dengang normalt var fæstet for et halvt år ad gangen, fra 1. november til 1. maj året efter. Niels havde den næste uges tid om natten sovet ved husmand Jens Pedersen i Fuglsang og var om dagen gået rundt i Fuglsang og levet af sin udbetalte løn fra skovridder Schou.

Niels havde dog i ugens løb været i Atterup og forsøgt at låne 10 rigsdaler af sin tidligere husbond Hans Jensen, så han kunne rejse til København og om muligt med en skipper komme ud af landet. Niels Hansen vidste fra sin tjenestetid ved Hans Jensen, at denne gemte sine penge i en dragkiste. Men Hans Jensen havde ikke villet låne ham pengene, og det blev Niels så fortørnet over, at han derfor besluttede sig for at tage til Atterup og "ødelægge" (dræbe) Hans Jensen og dennes hustru og derefter tage deres penge.

Den 19. februar 1854 kl. ca. 19 tog Niels Hansen så endelig beslutningen og gik fra Fuglsang til Atterup, en tur på ca. 9 km. Han ankom kl. ca. 20.30 til Hans Jensens gård, men da var Hans Jensen, hustruen og tjenestefolkene allerede gået i seng. Niels Hansen blev dog lukket ind, idet han forklarede, at han var på vej til Køge og gerne ville have husly. Man tilbød ham at overnatte i karlekammeret, hvor han kunne sove sammen med den 16-årige tjenestedreng Jørgen Jensen.

Mens Niels Hansen lå i sengen sammen med tjenestedrengen, besluttede han sig for også at dræbe ham, så han ikke kunne komme Hans Jensen til undsætning. Kl. ca. 2.30 om natten stod Niels Hansen derfor pludselig op og klædte sig på, og med sin lommekniv, hvis knivsblad var godt 3 tommer (ca. 8 cm), stak han først den sovende Jørgen Jensen i halsen, og da han ikke rørte sig eller skreg, stak han ham yderligere 9 gange, indtil at han mærkede, at Jørgen Jensen var død. Derefter dækkede han liget til med sengetøjet og puttede lommekniven i lommen.

Herefter gik Niels Hansen over i stuehuset og ind i Hans Jensens sovekammer. For-

an hoveddøren havde der stået en gammel økse, den havde han taget med sig. I første omgang forsøgte han at slå den 68-årige Hans Jensen ihjel med øksen, men han ramte ved siden af. Efterfølgende opstod der en kamp på liv og død mellem Niels Hansen og Hans Jensen. Hans Jensen fik slutteligt held til at få fat i et, dog uladt, gevær, der hang under loftet, og fik med det slået Niels Hansen i hovedet, hvorefter Niels Hansen tog flugten.

Niels Hansen begav sig umiddelbart derefter til Store Heddinge, en tur på ca. 25 km, og ankom om formiddagen kl. 9.30 på Stevns og Faxe herredskontor, hvor han meldte sig selv. Ved det efterfølgende forhør vedgik han: "At han med Rolighed, og uden at det faldt ham ind, at der var nogen Synd i en saadan Gjerning, havde fattet Beslutningen om at dræbe saavel Jørgen Jensen som Hans Jensen og Hustru".

Den 22. februar 1854 kunne man læse om mordet i Danmarks ældste endnu eksisterende dagblad: "Den til Forsendelse med de Kongelige Brevposter privilegerede Berlingske politiske og Avertissements-Tidende", senere Berlingske Tidende - (transskriberet):

Skrækkeligt Mord. Den 19de ds. om Aftenen ankom Tjenestekarl Niels Hansen, der for faa Dage siden var afskediget af sin Tjeneste i Fuglsang, til Atterup og forlangte af Gaardmand Hans Jensen sammesteds at maatte overnatte, og fik han Logi i Karlekammeret. Kl. 2¹/₂ igaar Morges stod han op, og uden mindste Anledning myrdede han den 16-17-aaarige Dreng, som laae i samme Seng, ventelig for at han ikke skulde komme sin Husbond til Hjælp. Mordet paa Drengen, som skete med en Lammekniv, blev udført paa en oprørende og grusom Maade, og bibragtes Drengen, foruden et Snit i Halsen, 8 a 10 Saar paa forskjellige Steder af Legemet.

Fra Karlekammeret gik han over i Stuen, kastede sig over Hans Jensen og Hustrue og bibragte dem med en stor Øxe forskjellige Slag, ligesom han anbragte et Reeb om Halsen paa Manden, men lykkedes det denne, ligesom han skulde qvæles, at overmande Morderen, og kaste ham omkuld, samt fratage ham Øxen, hvornæst Manden greb et Gevær og gav Niels Hansen et Slag i Panden. Dette og at en Pige og en Dreng, som laae i samme Stue, toge Leilighed til at flygte, bevægede Morderen til at tage Flugten, og gik han umiddelbart til Storeheddinge og meldte det Passerede til Herredsfogden.

Skrækkeligt Mord. Den 19de ds. om Aftenen ankom Tjenestekarl Niels Hansen, der for faa Dage siden var afskediget af sin Tjeneste i Fuglsang, til Atterup og forlangte af Gaardmand Hans Jensen sammesteds at maatte overnatte, og fik Logi i Karlekammeret. Kl. 2¹/₂ igaar Morges stod han op, og uden mindste Anledning myrdede han den 16-17-aaarige Dreng, som laae i samme Seng, ventelig for at han ikke skulde komme sin Husbond til Hjælp. Mordet paa Drengen, som skete med en Lammekniv, blev udført paa en oprørende og grusom Maade, og bibragtes Drengen, foruden et Snit i Halsen, 8 a 10 Saar forskjellige Steder af Legemet.

Fra Karlekammeret gik han over i Stuen, kastede sig over Hans Jensen og Hustrue og bibragte dem med en stor Øxe forskellige Slag, ligesom han anbragte et Reeb om Halsen paa Manden, men lykkedes det denne, ligesom han skulde qvæles, at overmande Morderen, og kaste ham omkuld, samt fratage ham Øxen, hvornæst Manden greb et Gevær og gav Niels Hansen et Slag i Panden. Dette og at en Pige og en Dreng, som laae i samme Stue, toge Leilighed til at flygte, bevægede Morderen til at tage Flugten, og gik han umiddelbart til Storeheddinge og meldte det Passerede til Herredsfogden.

Ugen efter, den 27. februar 1854, blev den myrdede dreng Jørgen Jensen begravet i Øster Egede kirke. Præsten skrev: "Jørgen Jensen, tjenestekarl i Atterup, 16 Aar, Myrdet".

Mordet i Atterup

faaes for 2 Sk hos Bogh. Møller, Gammelmønt 151 og i Vimmelskafte 19, 2den Sal, hvor Handlende erholde 100 Expl. a 4 Mk.

Allerede få uger efter mordet, den 6. marts 1854, kunne man i avisen "Den til Forsendelse med de Kongelige Brevposter privilegerede Berlingske politiske og Avertissements-Tidende" se følgende annoncer for en skillingsviser om mordet - (transskriberet):

Mordet i Atterup faaes for 2 Sk. hos Bogh. Møller, Gammelmønt 151 og i Vimmelskafte 19, 2den Sal, hvor Handlende erholde 100 Expl. a 4 Mk.

Nogle måneder senere, den 21. juli 1854, faldt dommen ved herredsretten. Niels Hansen blev dømt til døden, først og fremmest for mord, men også for forsøg på mord og røveri. Dommen blev anket til Landsover-, samt Hof- og Stadsretten i København. Under retssagen kom det frem, at Niels Hansen tidligere 2 gange havde været straffet som soldat og senere fået 3 gange 5 dages vand og brød for at have forladt sin tjenesteplass i utide.

Det kongelige Sundhedscollegium afgav en erklæring: "At det efter de ifølge Rettens Kjendelse af 26de September næstforhen erhvervede Oplysninger ikke kan antages, at han (Niels Hansen) under Udøvelsen af den ham imputerede Forbrydelse (den forbrydelse han var anklaget for) har befundet sig i en psykologisk utilregnelig Tilstand, er ved den af Underdommeren med tiltagne Meddomsmænd den 21de Juli d.A. afsagte Dom tilfunden Straf for Mord". Derfor blev dødsdommen over Niels Hansen stadfæstet den 28. december 1854 ved Landsover-, samt Hof- og Stadsretten i København. Dommen gik til Højesteret, der den 12. marts 1855 stadfæster de to første retsinstansers dom: "At Arrestanten, Tjenestekarl Niels Hansen af Fuglsang for Mord, attenteret Mord og attenteret Røveri tilfunden at miste sin Hals og hans Hoved at sætte på en stage". Dog bortfaldt straffen om, at hovedet efter henrettelsen skulle sættes på en stage.

Under hele retssagen havde Niels Hansen siddet i Store Heddinge arrest på Rådhuset, hvor han i Store Heddinge folketælling den 1. februar 1855 blev opført som: "Niels Hansen, 32, ugift, (født i) Everdrup Sogn, Arrestant".

Den 4. maj 1855 skrev Østsjællands Avis på forsiden en kortfattet notits om, at næste morgen skulle morderen Niels Hansen henrettes ved Faxe.

Storehedinge den 4. Mai 1855.
Henrettelse. Morderen Niels Hansen, som nu i et Aars Tid har hensiddet i Storehedinge Arrest, bliver imorgen (Løverdage) Kl. 11 henrettet ved Faxe.

(Transkriberet):
Østsjællandsk Avis
Storehedinge den 4. Mai 1855.
Henrettelse.

Morderen Niels Hansen, som nu i et Aars Tid har hensiddet i Storehedinge Arrest, bliver imorgen (løverdage) kl. 11 henrettet ved Faxe.

Niels Hansen blev henrettet på Faxes Rettersted kaldet Galgebakken, som lå på et bakkedrag nordvest for Faxe, Stedet er med tiden helt bortgravet af Faxe Kalkbrud.

Den 5. maj 1855 kl. 11 blev Niels Hansen så halshugget i fuld offentlighed på Galgebakken udenfor Faxe, og umiddelbart derefter begravet.

Præsten i Faxe noterede i kirkebogen:

"Niels Hansen - død den 5. maj 1855 og begravet den 5. maj 1855.
Niels Hansen Tjente i Fuglsang indtil 12 Februar 1854, begik Mord d: 19de: s:A.:
Søn af ugift Fruentimmer Ane Margrethe Olesdatter, født i Everdrup.
30 3/4 - Henrettet for begaaet Mord".

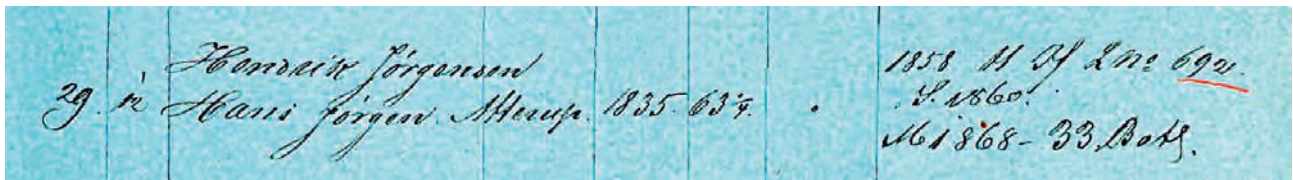
I 1855 blev 13 personer dødsdømte i Danmark, de 12 blev dog benådiget, hvorimod Niels Hansens dødsdom blev fuldbyrdet. Han betalte med sit liv for det mord, han havde begået - retfærdigheden var sket fyldest efter datidens lov og ret!

Hans Jørgen Hendriksen i folketællingerne 1855, 1860 - session 1858

En Gaard	Holger Christensen	58	gift	Alslev Sogn, Familiefader, Gaardmand	via.
	Sidsø Larsdatter	50	Do.	via. via. hans Kone	via.
	Karen Lisbeth Holgersen	24	ugift	her i Sognet	via.
	Hans Christian Holgersen	27	gift	Arbeidsmand	via
	Ane Marie Clemmensdatter	29	via.	via. hans Kone	via
	Jens Hansen	3	ugift	her i Sognet	via.
	Hans Jørgen Hendriksen	20	via.	via.	via.
	Hans Christian Rasmussen	12	via.	Dalby Sogn, Tjenestefolk	via.

Folketælling i Atterup, Øster Egede den 1. februar 1855 - (transskriberet):
 En Gaard - Holger Christensen, 58, gift, (født) Alslev Sogn, Familiefader, Gaardmand
 Sidsø Larsdatter, 50, gift, (født) Alslev Sogn, hans Kone
 Karen Lisbeth Holgersen, 24, ugift, her i Sognet
 Hans Christian Holgersen, 27, gift, (født) her i sognet, Arbeidsmand } Deres Børn
 Ane Marie Clemmensdatter, 29, gift, (født) her i sognet, hans Kone
 Jens Hansen, 3, ugift, (født) her i sognet, Deres Barn
 Hans Jørgen Hendriksen, 20, ugift, (født) her i sognet } Tjenestefolk
 Hans Christian Rasmussen, 12, ugift, (født) Dalby Sogn

I 1858 var Hans Jørgen Hendriksen igen på session, og derefter var han værnepligtig i 8 år. Dog var man kun indkaldt til tjeneste i 16 måneder. Efter 8 år blev man overført til forstærkningen, og som 38 årig blev man så afskediget, og fik sit afskedspas.

Lægdsrullen 1858 for Præstø amt, Øster Egede - lægd nr. 31.
 (Far) Hendrik Jørgensen - (Søn) Hans Jørgen - (født) 1835 - (højde) 63 1/4 (tomme).

Hans Jørgen Hendriksen var på sessionen i 1858, hvor han blev målt til at være 63 1/4 tomme høj (165,5 cm). I 1864 var gennemsnitshøjden på soldaterne 166 cm, hvor den i dag er omkring 181 cm, men Hans Jørgen var altså efter sin tid gennemsnitlig af højde.

En Gaard	Holger Christensen	63	via.	Alslev Sogn, Gaardmand, Huusfader	via.
	Sidsø Larsdatter	55	via.	via. via. hans Kone	via.
	Hans Jørgen Hendriksen	25	ugift	Østeregede S., Tjenestekarl	via.
	Karen Lisbeth Holgersen	29	via.	via. via. Deres Datter	via.

Folketælling i Atterup, Øster Egede den 1. februar 1860 - (transskriberet):
 En Gaard - Holger Christensen, 63, gift, (født) Alslev Sogn, Gaardmand, Huusfader
 Sidsø Larsdatter, 55, gift, (født) Alslev Sogn, hans Kone
 Hans Jørgen Hendriksen, 25, ugift, (født) Østeregede S., Tjenestekarl
 Karen Lisbeth Holgersen, 29, ugift, (født) Østeregede S., Deres Datter

Hans Jørgen Hendriksen i krig 1864

Hans Jørgen Hendriksen tjente ved Holger Christensen indtil 1862, og blev formodentligt derefter indkaldt som soldat.

Holger Christensen gav efter 10 års tjeneste følgende skudsmål til Hans Jørgen Hendriksen (transskriberet):

Bemeldte Hans Jørgen Hendriksen
har tjent Mig undertegnede
fra 1 Mai 1852 til 1 Mai
1862 og i den Tid har han
opført sig Tro og skikkelig
Gaardmand Holger Christensen
Atterup.

Kort efter udbrød 1864-krigen, også kaldet den 2. Slesvigske Krig. (Den 1. Slesvigske Krig foregik 1848-1850).

Baggrunden for krigen i 1864 var en fortsat dansk-tysk strid om Slesvig-Holsten. I modstrid med indgåede internationale aftaler indlemmede Danmark med Novemberforfatningen af 1863 Slesvig i kongeriget. Preussen (hvor Otto von Bismarck var ministerpræsident) og Østrig truede den 6. januar 1864 med at besætte Slesvig, hvis ikke forfatningen blev ophævet inden for 48 timer. Den danske regering afviste kravet, hvorefter Preussen og Østrig den 31. januar 1864 meddelte, at besættelsen ville blive indledt; dagen efter var krigen en realitet.

Hans Jørgen Hendriksen angav senere i sin ansøgning om fortjenstmedalje, at han gjorde tjeneste ved 14 infanteriregiment, 5 kompagni, som menig nr. 351 i perioden fra den 18. maj til den 10 november 1864, og at han ikke blev såret i krigen, men havde ligget på lazaret i Fåborg. Hans Jørgen overlevede således krigen.

I folketællingen 1870 boede han i Faxe og arbejdede ved jernbanen som sporlægger.

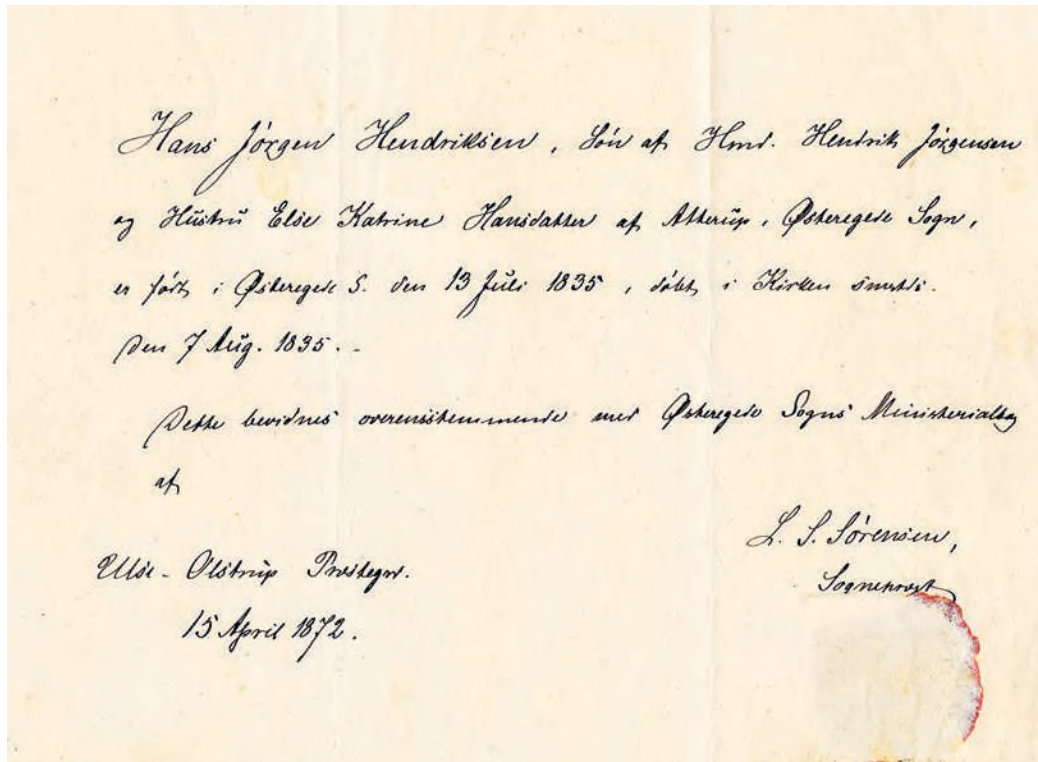
15	Peder Nielsen	M.	21	G.	1	Husfader, Konduktør ved Jernbanen
16	Anne Christine Nielsen	K.	29	G.	1	Kone
17	Johanne Marie Nielsen	K.	under 1 Aar	Ug.	1	Datter
18	Hans Jørgen Hendriksen	M.	34	Ug.	1	(født) Atterup Østeregade, Uden Huusstand, Sporlægger ved Jernbanen

Folketælling i Faxe den 1. februar 1870 - (transskriberet):

- 15 - Peder Nielsen, M, 21, G (gift), husfader, Konduktør ved Jernbanen
- 16 - Anne Christine Nielsen, K, 29, G (gift), Kone
- 17 - Johanne Marie Nielsen, K, under 1 Aar, Ug (ugift), Datter
- 18 - **Hans Jørgen Henriksen**, M, 34, Ug (ugift), (født) Atterup Østeregade, Uden Huusstand, Sporlægger ved Jernbanen

Hans Jørgen Hendriksen flyttede fra Øster Egede til Faxe

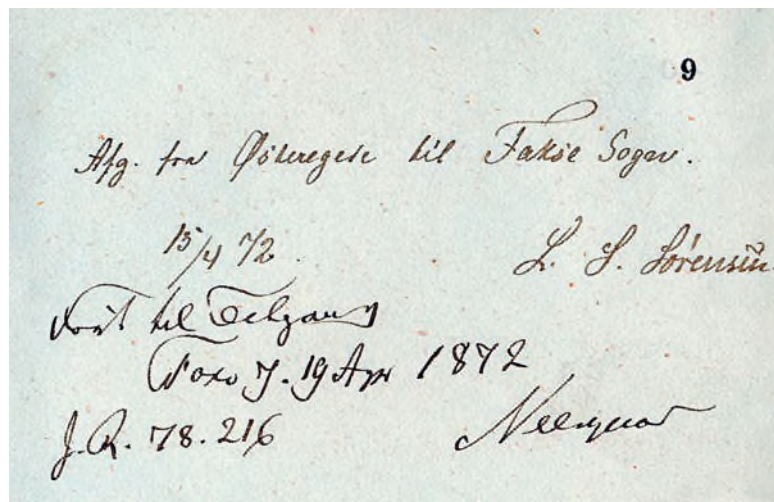
Den 15. april 1872 var Hans Jørgen ved præsten i Øster Egede for at få en dåbsattest.

Hans Jørgens nye dåbsattest fra den 15. april 1872.

Formodentligt udstedt p.g.a. at han skulle giftes, og havde forlist sin oprindelige dåbsattest.

Samtidig meddelte Hans Jørgen også præsten, at han flyttede til Faxe, hvilket blev indført i Hans Jørgens skudsmålsbog.

I Hans Jørgens skudsmålsbog er noteret - (transskriberet):

Afg. fra Østeregede til Faxe Sogn.

15/4 72 L.S. Sørensen

Ført til Tilgang

Faxe d. 19 Apr 1872

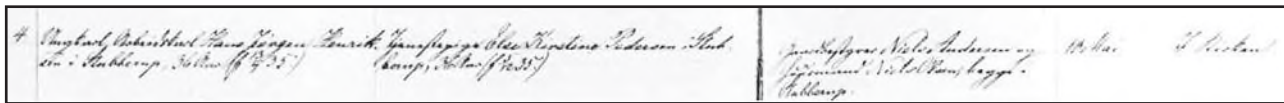
J.R. 78.216 Neergaard.

I Faxe kirkebog blev der den 19. april 1872 noteret: "Ankommet til sognet, Hans Jørgen Hendriksen, Arbejdskarl ved Jernbanen, fra Øster Egede sogn".

Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksen giftes i 1872

Hvornår og hvor Hans Jørgen Hendriksen og Else Kirstine Pedersen mødtes vides ikke, men den 10. maj 1872 blev de gift i Faxe kirke i en moden alder.

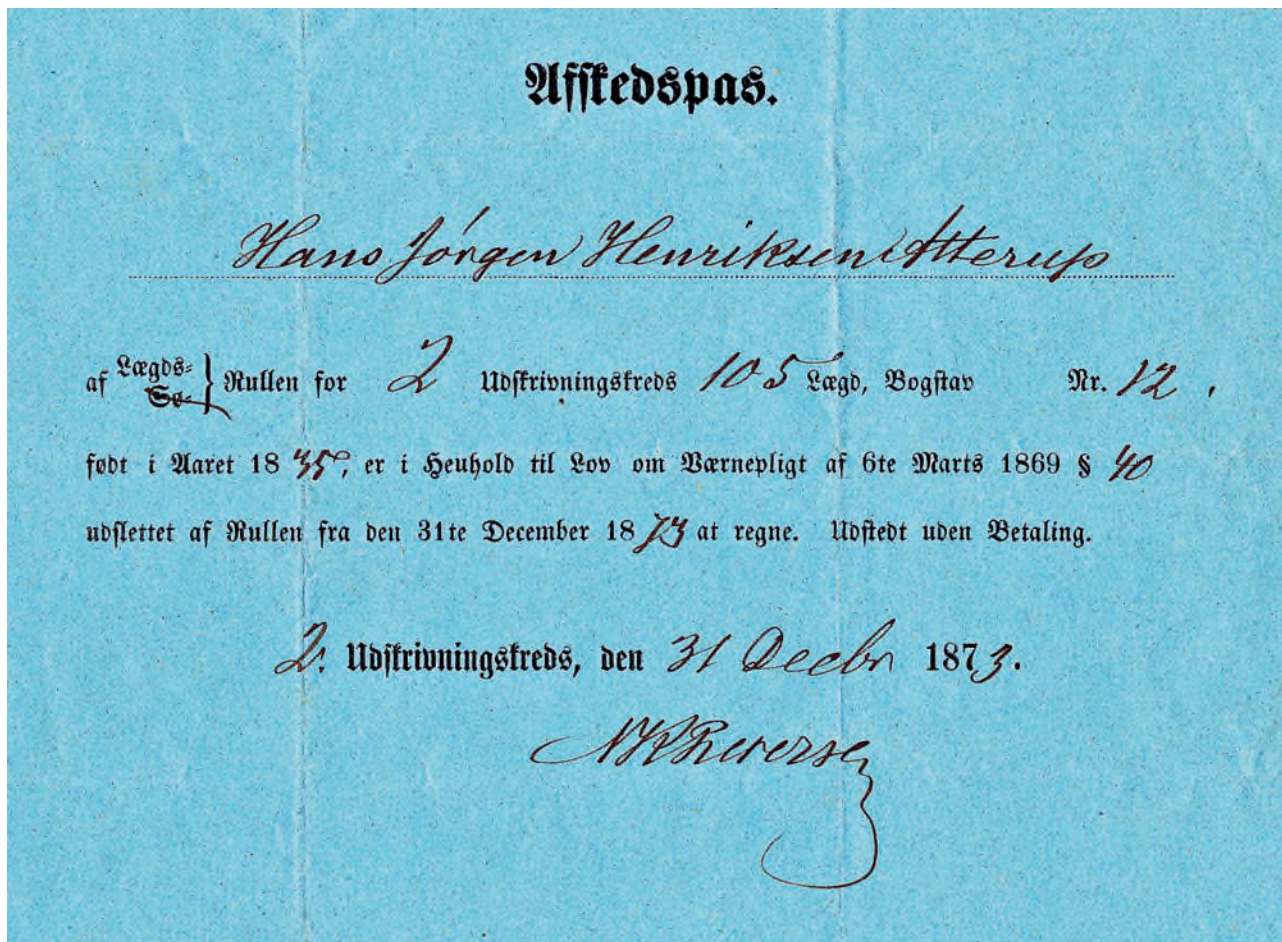

Faxe kirkebog den 10. maj 1872 - (transskriberet):

Ungkarl, Arbeidskarl Hans Jørgen Henriksen i Stubberup, 36 Aar, (f. 13/7 35)
Tjenestepige Else Kirstine Pedersen i Stubberup, 36 Aar, (f 5/12 35)
(Forlovere) Gaardbestyrer Niels Andersen og Huusmand Niels Olsen, begge i Stubberup.

Forloverne var gårdbestyrer Niels Andersen (far til deres senere svigersøn Lars Christian Andersen) og husmand og væver Niels Olsen, ved hvem Else Kirstine havde tjent i 22 år.

Den 31. december 1873 fik Hans Jørgen Hendriksen sit afskedspas fra militæret. Han havde dermed udtjent sin værnepligt og kunne ikke mere indkaldes til militæret og krigstjeneste.

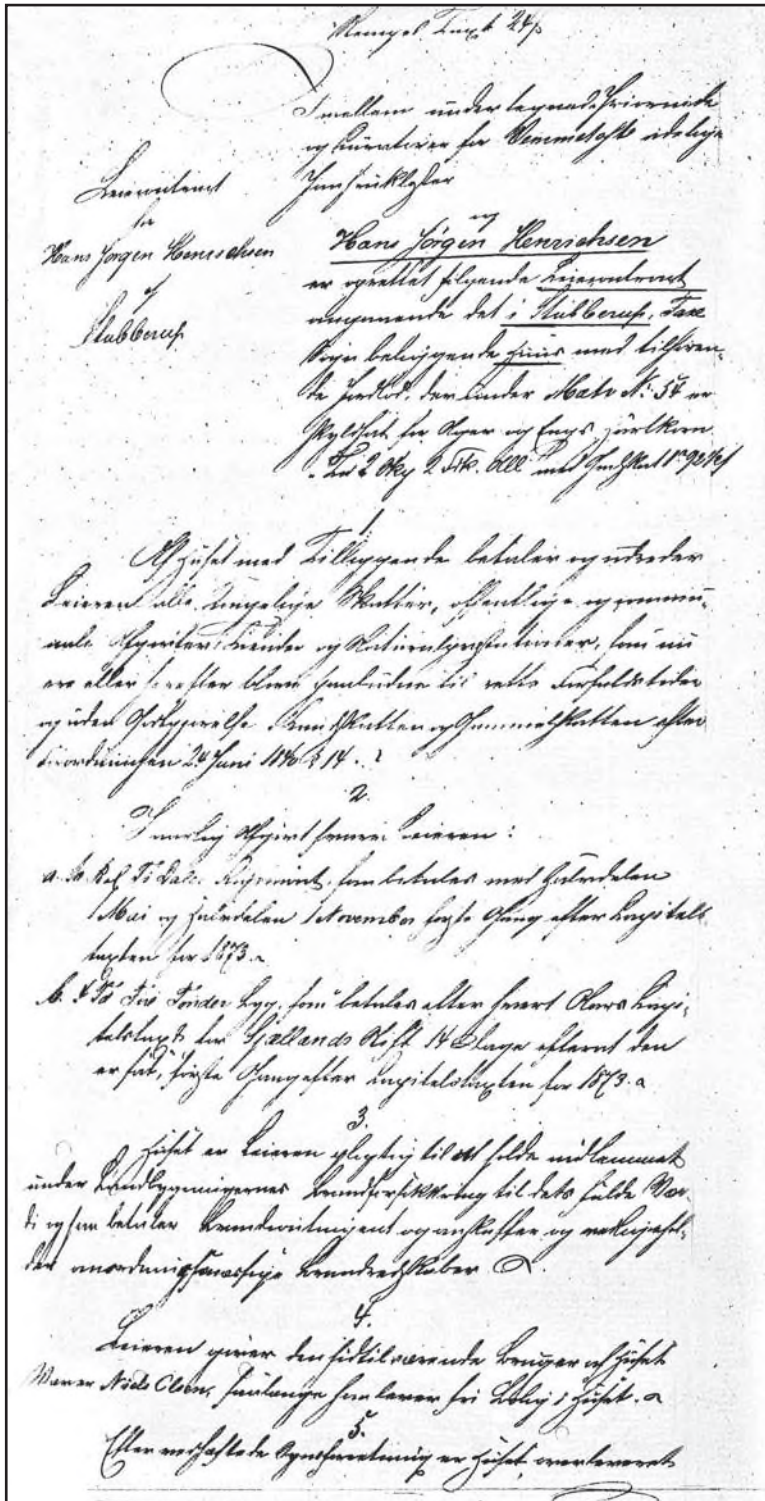
Hans Jørgens afskedspas fra militæret - (transskriberet):

Hans Jørgen Henriksen Atterup
af Lægds=Rullen for 2 Udskrivningskreds 105 Lægd, Bogstav Nr. 12
født i Aaret 1835, er i Henhold til Lov om Værnepligt af 6te Marts 1869 § 40
udslettet af Rullen fra den 31te December 1873 at regne. Udstedt uden Betaling.
2. Udskrivningskreds, den 31 Decbr 1893.

Overtagelsen af husmandsstedet i Stubberup

Ved væver Niels og hans kone Ellen Olsen, hvor Else Kirstine Pedersen havde tjent hele sit liv, dels som væverske dels som tjenestepige, døde Ellen 72 år gammel den 15. februar 1872. Få måneder efter, den 10. maj 1872, blev Else Kirstine og Hans Jørgen gift i Faxe kirke, og Hans Jørgen flyttede efterfølgende ind i væverboligen i Stubberup. Husmandsstedet som tilhørte Vemmetofte Kloster var en lejet bolig, og Hans Jørgen overtog kort tid efter lejemålet.

Fæsteprotokol for Vemmetofte Gods.
Første side af Hans Jørgens lejekontrakt.

Der blev til Hans Jørgen den 19. december 1872 udfærdiget en lejekontrakt på huset med tilhørende jord i Stubberup matr. 54.

Lejen var 10 rigsdaler om året, med termin den 1. maj og 1. november. Derudover skulle han hvert år betale en sum svarende til 4 tønder byg.

Der var også den klausul, at den tidligere lejer væver Niels Olsen skulle have fri bolig, så længe han levede. Yderlig var der også et krav om, at huset skulle brandforsikres. Lejemålet kunne opsiges af begge parter med 1/2-års varsel.

Hans Jørgen skrev under den 30. december 1872.

Huset som Hans Jørgen og Else lejede, var et bindingsværkshus delvis opmuret med kalksten. Grunden, hvor huset lå på, var på 1.418 m², og derudover bestod matriklen af en skovparcel i udkanten af Stubberup Skov, på 19.208 m².

Senere blev parcellen opdelt i 54a, som var skovparcellen, som senere blev tinglyst som fredskov, og parcellen 54b hvor huset lå, nuværende adresse Søndergårdsvej 38, Stubberup i Faxe.

Husmandsstedet i Stubberup

Hans Jørgen Hendriksen der til dels levede som husmand, med det lille jordstykke til, gik også ud og hjalp de omkringliggende gårdmænd som arbejdsmand, bl.a. Niels Andersen og Karen Kristensen, som boede på en gård i Stubberup få hundrede meter væk. Nuværende adresse Søndergårdsvej 46, matrikelnr. 44a.

Senere hen gik Hans Jørgen også i brudet, som man kaldte det at arbejde i Faxe Kalkbrud.

Husmandsstedet i Stubberup matrikelnr.: 54b og skovparcel matrikelnr. 54a.

Var tidligere en parcel med matrikelnr. 54.

Nuværende adresse: Søndergårdsvej 38, Stubberup ved Faxe.

Else Kirstine Pedersens far, Peder Jensen, døde 84 år gammel den 29. juli 1878 i Fuglsang. Han var aftægtshusmand og tidligere bødker og blev begravet i Faxe kirke den 3. august 1878, samme sted som hustruen Fridericca, der var død i 1851.

Hans Jørgen Hendriksens skattekvitteringsbog

1873 Skat betale		Har betalt	
1 For 1 Halvaar		1873 30 Mar	8 1 13/4
Gammelskat	5 1/4	Stor	
Land og lign. Skat	1 1/2		
Amtsfonden	4 1/2		
Brandpenge	3 1/2		
Afgift	3 1/2		
	8 1 13/4		8 1 13/4
2 For 1 Halvaar		1873 10 Mark	7 4 1/4
Gammelskat	5 1/4	Stor	
Land og lign. Skat	1 1/2		
Amtsfonden	4 1/2		
Brandpenge	3 1/2		
Afgift	3 1/2		
	7 4 1/4		7 4 1/4
3 Byggeskat og Afgift		1874 11 Februar	28 2 1/2
	28 2 1/2	Stor	

Husmand Hans Jørgen Hendriksens skattekvitteringsbog for ejendommen i Stubberup by, matrikelnr. 54. Den dækker perioden fra overtagelsen af husmandsstedet i 1873 indtil 1906.

Han betalte 2 gange om året; 1. maj og 1. november:

Gammelskat (skat på jorden)

Land- og ligningsskat (skat på jorden)

Amtsfonden (skat til amtet)

Brandpenge (brandforsikring)

Afgift (også kaldet jordebogsafgift, som var leje af husmandsstedet)

Bygafgift (også kaldet hartkorn - skat på afgrøden opgjort i tønder og omregnet til penge)

Beløbene for året 1873 var i rigsbankdaler, rigsbankmark og rigsbankskilling, hvor 1 rigsbankdaler = 6 rigsbankmark = 96 rigsbankskilling = 2 kroner. Normalt omtalt som, rigsdaler, mark og skilling. Omregnet betalte Hans Jørgen knap 90 kr. i skatter og afgifter for året 1873.

Fra 1. januar 1875 indførte Danmark møntfoden kroner, hvor 1 rigsdaler blev sat til 2 kroner. En mark var så lig med 33,3 øre og en skilling lig med 2,1 øre. Til sammenligning fik en faglært mand i byen ca. 22-25 øre i timen og et kilo rugbrød kostede ca. 12-13 øre.

Faxe-Hylleholt Sogneraad.
Mødet i Dag.

Kun en Valgklage forelaa. Den toges til Følge.

Erklæring afgaves til Amdraadet om Skatteklage fra Faxe Sparekasse, Murer Andersen, Faxe Mark, Gaardmændene Joh. Larsen, Værløse, og Peder Jensen, Stubberup, Konsul Prip, Hmd. Hans Jørgen Hendriksen, Stubberup, og Baadsfører Hans Chr. Johansen, Ladepladsen.

Regnskabet for 1892 fremlagdes. Det balancerer med en Indtægt og Udgift af 51.000 Kr. 94 Øre. Af Udgiftsposterne nævnes: Fattigvæsenet 17.000 Kr. 49 Øre, Skolevæsenet 11.365 Kr. 17 Øre, Alderdomsunderstøttelsen 8071 Kr.

Hans Jørgen klagede i 1893 til Faxe-Hylleholt sogneråd over sin skatteansættelse fra året 1892, hvor han betalte 69,10 kr. i skatter og afgifter. Det kunne læses i Østsjællands Folkeblad. Om han fik noget ud af klagen fremgår ingen steder!

Østsjællands Folkeblad den 18. marts 1893.

(Transskriberet):

Faxe-Hylleholt Sogneraad. Mødet i Dag.

Kun en Valgklage forelaa. Den toges til Følge.

Erklæring afgaves til Amdraadet om Skatteklage fra Faxe Sparekasse, Murer Andersen, Faxe Mark, Gaardmændene Joh. Larsen, Værløse, og Peder Jensen, Stubberup, Konsul Prip, Hmd Hans Jørgen Hendriksen, Stubberup, og Baadsfører Hans Chr. Johansen, Ladepladsen.

Regnskabet for 1892 fremlagdes. Det balancerer med en Indtægt og Udgift af 51.000 Kr. 94 Øre. Af Udgiftsposterne nævnes: Fattigvæsenet 17.000 Kr. 17 Øre, Alderdomsunderstøttelse 8.071 kr.

Fortjenstmedaljen for deltagelse i krigen 1864

Hans Jørgen Hendriksen søgte, da det blev muligt i 1876, om fortjenstmedaljen for deltagelse i krigen i 1864. Ansøgningen blev bevilget.

Spørgsmaal.	Svar.
Er De Deres fulde Navn?	Hans Jørgen Hendriksen
Hvilken Dag og hvilket Aar er De født?	Den 13 Juli 1835
I hvilket Aar har De deeltaget i Krigen?	Aaret 1864
Ved hvilken Afdeling (Institution) tjente De dengang?	Ved 14 Infanteri Regimentet
Ved hvilket Compagni, Escadron eller Batteri stod De?	Ved 5 Compagni
Hvilket Nummer havde De?	Nr 351
Fra og til hvilken Dag var De tjenestgjørende?	Fra den 18 Maai til den 10 November
Tjente De som Menig eller som Befalingsmand?	Ja som Menig
Blev De saaret i Krigen? Naar?	Nei
Har De ligget paa Lazareth? Paa hvilket?	Ja i Faaborg
Blev De fangen i Krigen? Naar og hvor?	Nei
Har De Pension eller Invalidforsørgelse? Hvilket Nummer har Deres Pensionsbrev?	Nei
Er De Medlem af "De danske Vaabenbrødres Selskab"? I hvilken af disse Afdelinger og i hvilket Nummer staaer De?	Nei
Hvilken er Deres nuværende Stilling?	Huusmand og Arbeidsmand
Hvor har De nu Bopæl? (Hvis De ikke boer i en Kjøbstad, bedes Amt, Herred, Sogn og By opgives).	I Stubberup Løft Amt Faxø Herred og Faxø Sogn
Hvilken er Deres nuværende Adresse?	Huusmand Hans Jørgen Hendriksen Stubberup pr Faxø

Hans Jørgen Hendriksens ansøgning om fortjenstmedalje og den originale medalje, som han efterfølgende fik tildelt i 1876.

(Transskriberet):

Hvad er deres fulde Navn? - **Hans Jørgen Henriksen**

Hvilken dag og hvilket Aar er De født? - **den 13 Juli 1835**

I hvilket Aar har De deeltaget i Krigen? - **Aaret 1864**

Ved hvilken Afdeling (Institution) tjente De dengang? - **Ved 14 Infanteri Regimente**

Ved hvilket Compagni, Escadron eller Batteri stod De? - **Ved 5 Compagni**

Hvilket Nummer havde De? - **Nr 351**

Fra og til hvilken Dag var De tjenestgjørende? - **Fra den 18 Maai til den 10 November**

Tjente de som Menig eller som Befalingsmand? - **Ja som Menig**

Blev De saaret i Krigen? - **Nei**

Har De ligget paa Lazareth? Paa hvilket? - **Ja i Faaborg**

Blev De fangen i Krigen? Naar og hvor? - **Nei**

Har De Pension eller Invalidforsørgelse? Hvilket Nummer har Deres Pensionsbrev? - **Nei**

Er De Medlem af "De danske Vaabenbrødres Selskab"? I hvilken af disse Afdelinger og i hvilket Nummer staaer De? - **Nei**

Hvilken er Deres nuværende Stilling? - **Huusmand og Arbeidsmand**

Hvor har De nu Bopæl? (Hvis De ikke boer i en Kjøbstad, bedes Amt, Herred, Sogn og By opgives). - **I Stubberup, Præstø Amt, Faxø Herred og Faxø Sogn**

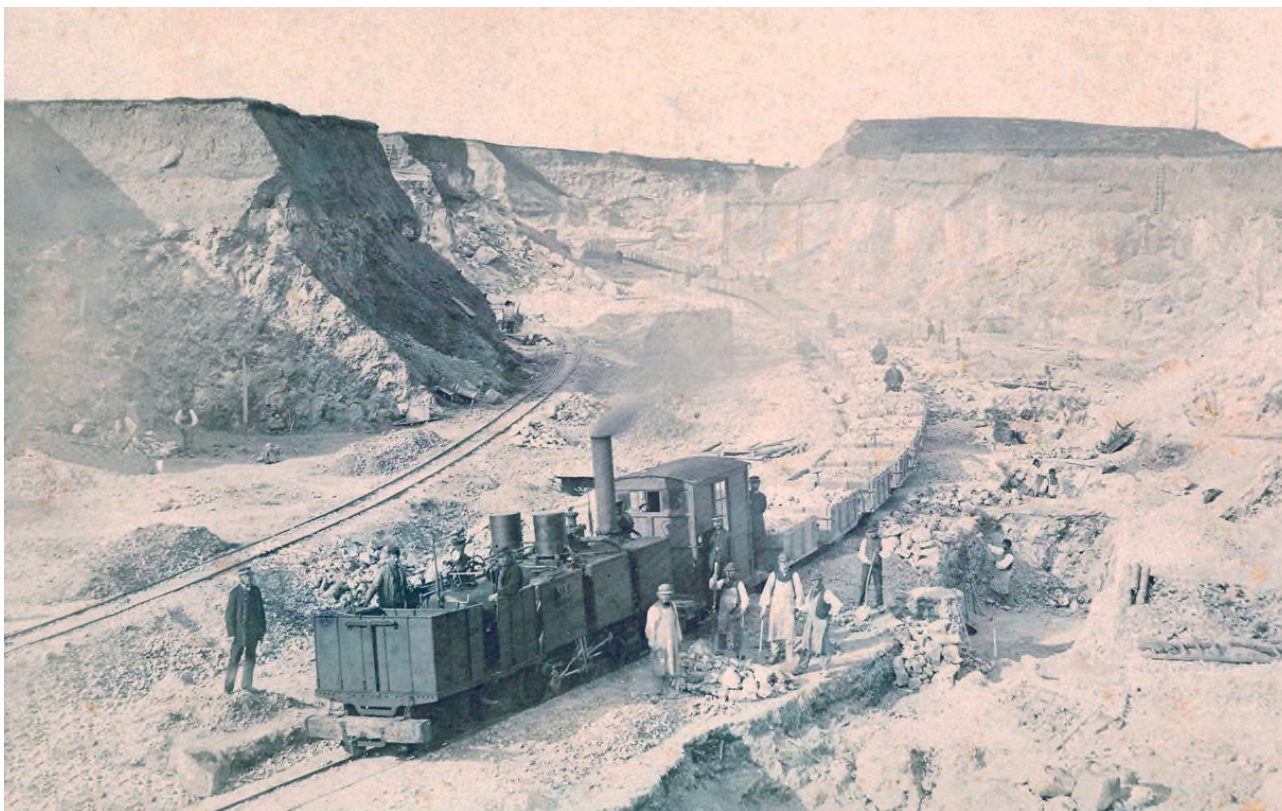
Hvilken er Deres nuværende Adresse? - **Huusmand Hans Jørgen Henriksen Stubberup pr Faxø**

Faxe kalkbrud

Man har brudt kalk i Faxe Kalkbrud gennem mere end 900 år. I middelalderen benyttede man kalksten fra Faxe Kalkbrud til opførelse af kirker særligt i det østlige Danmark. Sidenhen er kalken også blevet brugt til byggeri af først godser og senere af gårde og huse. Arkivdokumenter fra Vemmetofte kloster og Bregentved gods oplyser, at man har brudt og brændt kalk fra Faxe Kalkbrud i midten af 1600-tallet. Der har sandsynligvis været tale om mere beskedne mængder til eget forbrug.

I midten af 1800-tallet lykkedes det A.W. Moltke fra Bregentved at samle kalkbruddets lodsejere om at udskifte Faxe og Stubberup byer, som lå i jordfælleskab, samt et par gårde i Rejnstrup. På denne måde skabte man sig den nødvendige plads for at kunne udvide driften af kalkbruddet. Lodsningen af kalken fra ladepladsen til skibene foregik ved, at stenene blev kørt på hestevogn helt ud i vandet, så langt hestene kunne gå. Herefter blev stenene lagt i både, der sejlede dem til de større skibe, som lå længere ude. Det var en møjsommelig proces. Ladepladsen forbedredes med et par broer op mod midten af 1800-tallet, hvor skibene kunne lægge til. Alligevel var det ikke ideelt, så i 1864 grundlagde Bregentved og Vemmetofte en egentlig havn.

Samme år blev der anlagt en skinnevej mellem bruddet og ladepladsen. De første par år var vognene fortsat hestetrukne. Den øgede produktion og kørsel krævede imidlertid flere hestekræfter, hvorfor der i 1866 blev indsat et lokomotiv og senere yderligere et.

Faxe Kalkbrud.

Kalkbrudsarbejdere og tipvognstoget formodentlig omkring år 1890.

Faxe Kommunes Arkiver - arkiv.dk

Driften af kalkbruddet havde hidtil ikke foregået samlet. Enkelte lodsejere havde til tider arbejdet sammen, men en egentlig fælles drift af kalkbruddet kom først med C.F. Tietgen. Han stiftede i 1883 "Aktieselskabet Faxe Kalkbrud" og samlede herved lodderne i selskabet.

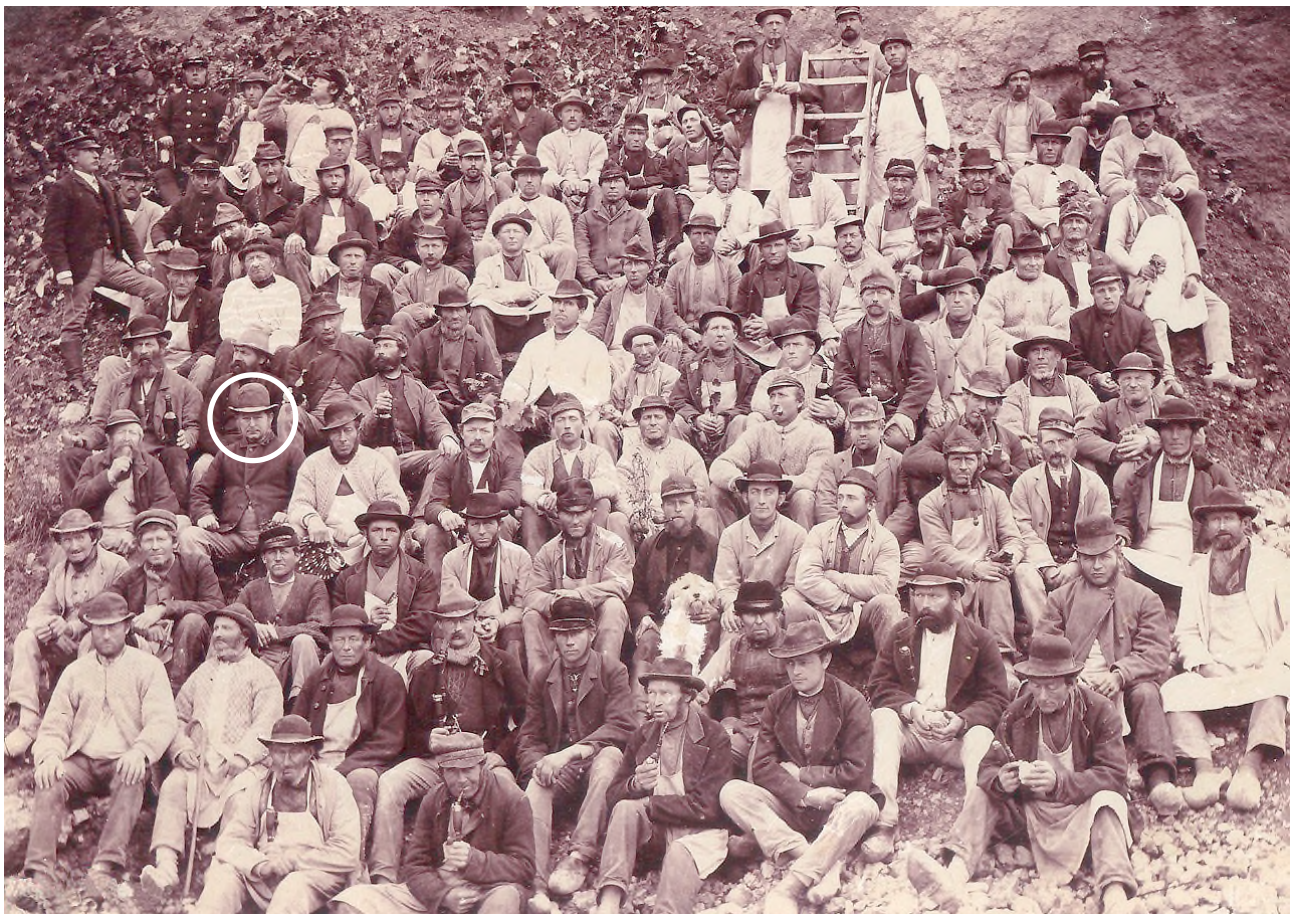

I slutningen af 1800-tallet var 500 mand beskæftiget ved Faxe Kalkbrud. De kunne årligt producere 100.000 tons kalk. Til brænding og læskning af kalken var der yderligere beskæftiget 500 mand. Stenbrudsarbejderne arbejdede som regel sammen to og to, og man skulle selv betale for værktøjsreparation, klæder og det dyre reb, der kunne koste en halv dagløn. Det var et fysisk hårdt arbejde, og der blev arbejdet på akkord, derfor kunne man, hvis man rigtig knoklede, tjene en rimelig god dagsløn.

Hans Jørgen Hendriksen var også en af dem der arbejdede i kalkbruddet, bl.a. var han i folketællingen 1890 opført som kalkstensbryder. Men kalkbruddet var også en farlig arbejdsplads. Der forekom nedstyrtninger af kalken, sprængningsulykker, m.v., så ulykker også med dødelig udgang forekom jævnligt i kalkbruddet. Hans Jørgen Hendriksen gik heller ikke fri. Han blev den 11. maj 1886 ramt af en sten under en sprængning i kalkbruddet, men overlevede heldigvis uden varige mén.

Tilskadefommen. Ved et Stenskud ramtes igaar Stenbryder Hans Jørgen Henriksen, Stubberup, af en Sten saa stærkt i Hovedet, at han nu henligger under Lægebehandling.

Faxe Avis skrev om ulykken onsdag den 12. maj 1886 - (transskriberet):
Tilskadefommen. Ved et Stenskud ramtes igaar Stenbryder Hans Jørgen Henriksen, Stubberup, af en Sten saa stærkt i Hovedet, at han nu henligger under Lægebehandling.
(En sprængning af kalken med dynamit blev kaldt et "Stenskud")

Knapt 100 kalkstensbrydere fotograferet i Faxe Kalkbrud omkring år 1890.
Den markerede person er højst sandsynligt Hans Jørgen Hendriksen, som i folketællingen 1890 var opført som kalkstensbryder.
På det tidspunkt måtte der stadig ryges i bruddet, hvilket senere blev strengt forbudt.
Faxe Kommunes Arkiver - arkiv.dk

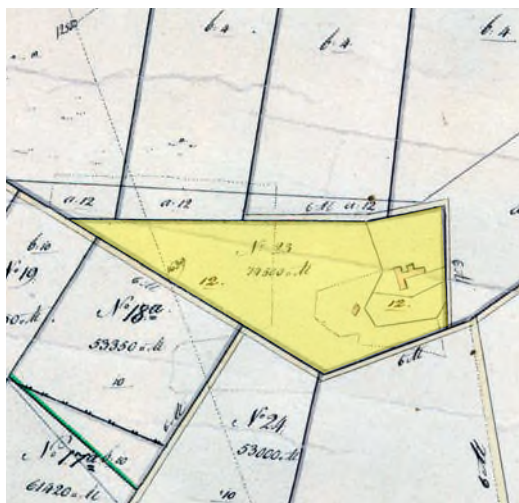
Hans Jørgen Hendriksens lillebror Jens Hendriksen

Hans Jørgen Hendriksens lillebror, Jens Hendriksen (blev døbt Hendriksen med "d", men efterfølgende blev Henriksen skrevet uden "d") var født den 11. september 1842 i Øster Egede og døbt i Øster Egede kirke den 30. oktober 1842. Han blev gift med Maren Sophie Christophersen den 25. maj 1877 i Øster Egede. De var begge 34 år gamle. Maren var født i Atterup nær Øster Egede den 5. januar 1843 og døbt i Øster Egede kirke den 19. februar 1843. Hun var datter af gårdejer Christopher Hansen (1807-1878) og Frederikke Hansdatter (1816-1896) i Atterup.

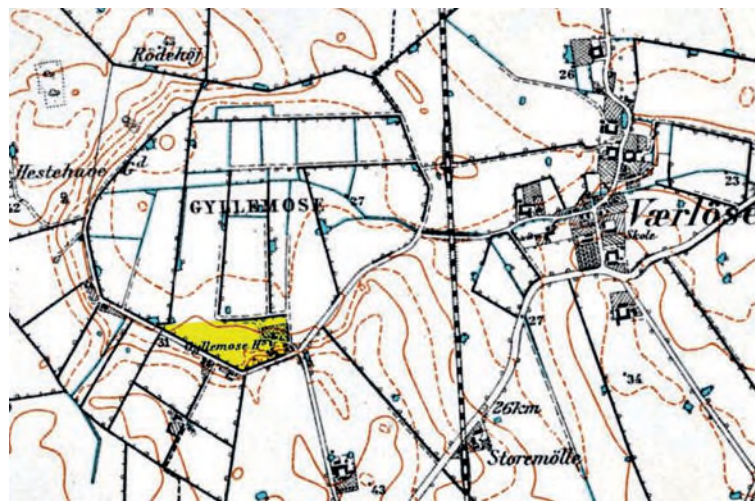
Efter brylluppet lejede de en lejlighed i et hus tilhørende grevskabet Bregentved den 27. september 1877. Huset lå i Gyllemose lidt uden for byen Værløse, og det blev kaldt Gyllemosehus og havde matrikelnr. 23. Der hørte 5,3 tønder land jord til huset.

I huset boede også stenhugger Peter Frederiksen (1801-1886) og hans anden kone Elna Persdotter (1843-1932), som kom fra Sverige. De var blevet gift i 1871. Elna havde en datter inden ægteskabet, som hed Vilhelmine Pedersen (1868-1952). Peter Frederiksen havde boet til leje i huset lige siden 16. december 1845. Dengang var han gift med sin første kone Maren Pedersdatter, som døde i 1869 71 år gammel.

Ud over de to familier boede der også stenbryder Hans Pedersen (1832-1899), hans kone Ane Marie Hansdatter (1840-1876) og deres 4 børn til leje i en lille lejlighed på to stuer og et køkken. Lejligheden havde Hans Pedersen og han kone overtaget efter hans forældre, Peder Hansen og Karen Hansdatter, den 5. december 1864.

Gyllemosehus på matrikelkort fra 1859 - matrikelnr. 23.

Gyllemosehus på kort fra 1901 - matrikelnr. 23.
Nuværende adresse: Gyldenmosen 6, 4660 Faxe.

I folketællingen fra 1880 for Værløse, var Jens Hendriksen stenbryder, og han og Maren boede stadig i Gyllemosehus. Som indsidder og stenhugger boede Peder Frederiksen, hans kone Elna og datteren Vilhelmine også stadig i huset. I den lille lejlighed på to stuer og et køkken, boede fortsat stenbryder Hans Pedersen, som var blevet enkemand i 1876, med sine tre børn Ane, Hans og Jens.

I folketællingen for 1890 for Værløse, var Jens Hendriksen opført som jordbruger, og han og hustruen Maren boede fortsat til leje i Gyllemosehuset. Indsidder og stenhugger Peder Frederiksen var død i 1886, 85 år gammel, og datteren Vilhelmine var flyttet hjemmefra, så kun enken Elna boede som indsidder i huset. Enkemanden og stenbryder Hans Pedersen boede stadig i den lille lejlighed sammen med sine to døtre, Ane Christine, som var opført som husholder, og Karen Marie.

Faxe og omliggende sognes kvægforsikringsforening holdt mandag den 6. november 1893 generalforsamling i Faxe gæstgiveri. Foreningen talte 159 medlemmer der havde 302 køer forsikret. Her blev Jens Hendriksen, Gyllemose genvalgt til overtaksationsmand.

Til Overtaxationsmænd valgte: Lars Pedersen, Faxe, Jens Henriksen, Gyllemose (Gjenvalg) og Smed Carl Jørgensen, Hovby.

Østsjællands Folkeblad tirsdag den 7. november 1893:
Til Overtaxationsmænd valgte: Lars Pedersen, Faxe, Jens Hendriksen, Gyllemose (Gjenvalg) og Smed Carl Jørgensen, Hovby.

03. 2
Undertegnede Brevvæder... b. s. v. vide fol. 730: 37.
til Jens Henriksen det under Grevskabet Bregentved hørende Hus med Have og Jordlod. Med.
130 Aflyst A. P. i Faxe. 1895.
29 Okt. 1895.
De 23 af Karlou By, Faxe Sogn, Præst Amt, af Karlhorn 4 Skp. 1374 All. Grevskabet 7 Sk. 1895, som han midttil ifølge Lejekontrakten af 27 Sept. 1877 har haft i Leje, dog at Hans Pedersen har haft særskilt Lejekontrakt på en Lejlighed på 5 Dag med Have, på følgende Vilkår.
Ejendommen med Tilhørende overtages af Hiseen d. 1 Maj 1895 i den Stand... o. s. v. vide fol. 730 b. .... have et Areal af 85 ⁴⁵⁰⁰/₁₉₀₀₀ Tfr. Land... o. s. v. ... Bygningerne er vist Police N: 751... o. s. v. ... Brandforsikring for 4510 Kr. .... o. s. v.
vide fol. 731 a. ...
vide fol. 731 a. ... Under Overdragelsen er indbefattet den Lejlighed på 4 Dag til 2 Stue og 1 Dag til Kichen samt en Have, som Hans Pedersen nu ifølge Kontrakt af 5. Dec. 1864 har i særskilt Leje, men dette Lejemål vil blive uopsigeligt for Hiseens Side, sålænge Hans Pedersen lever og betaler den betingede Leje 10 Kr. aarlig. Endvidere pålægges det Hiseen og senere Ejere at tilstaa en lille Leje, Peter Frederiksens Enke, p. Hiseen i Huse og et passende Stykke Havejord, sålænge hun lever i ugift Stand, alle efter Grevskabsbrevvæders nærmere Bestemmelser, og for dette give Hiseen r. v.

På foranførte Vilkaar erkjender jeg, Jens Hiseen, at have købt den omhandlede Ejendom og forpligter mig herved til nøje at opfylde disse Vilkaar.
Bregentved og Karlou d. 32 Dec. 1895.
J. Hiseen B. Som Ejer
Jens Henriksen.
Til Vittetlighed om Hiseens Underskrift
Jørgen Andersen Anders Pedersen.

Til venstre første del af skødet på Gyllemosehus og ovenfor sidste del.
Stevns-Faxe skøde- og panteprotokol
29. oktober 1895.

Den 1. maj 1895 købte Jens Hendriksen og Maren Gyllemosehus af grevskabet Bregentved for 4.075 kr. hvoraf de 1.175 kr. blev udbetalt kontant og for de resterende 2.900 kr. blev der udstedt en pantobligation.

Grevskabet Bregentved betingede sig, at lejer Hans Pedersen uopsigeligt i resten af sin levetid kunne bo i en lille lejlighed med tilhørende have, mod at han betalte en årlig husleje på 10 kr.

Derudover overtog Jens og Maren en forpligtigelse til at Peter Frederiksens enke Elna, født Persdotter i Sverige, skulle have fri husly og et passende stykke havejord så længe hun levede som ugift.

Jens Hendriksen og Maren Sofie Henriksen i Faxe folketælling for 1911. Her var Jens opført som avlsbruger og husmand. Elna Frederiksen (Persdotter) boede stadig i huset og ernærede sig som kokekone, tilflyttet sognet i 1866 fra Sverige. Hun døde i 1932. Lejeren, enkemanden Hans Pedersen, var død i 1899.

Værdi	8	Jens Henriksen	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875
23		Maren Sofie Henriksen	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875
43	9	Hans Pedersen	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875	1875

Folketælling Faxe den 1. februar 1911.

Auktion i Gyllemose.

Onsdag den 5te April d. A., Formiddag **Kl. 11**, lader Husmand **Jens Henriksen i Gyllemose** paa Grund af Ejendommens Salg ved offentlig Auktion, som afholdes paa Ejendommen, sælge sin **Besætning** m. v., saasom:

En Hest, 2 gode Køer, den ene skal kælte i April, den anden i Juli, en Aarskvie, en Plov, en Howardsharve, to Svenskharver, en Tromle, en Kane, en Skovslæde, en Hjulbør, en Fjerdervogn med to Stole, en stiv Vogn, to Seler, en Rensemaskine, en Skærerkiste, en Del Høns samt forskelligt Indbo, saasom: Borde, Stole, Bænke, et Hjørneskab, en Dobbeltseng, en Sofa, Klædekister, en stor Kogekakkelovn, et Sulekar, Spejle og Skilderier m. m.

Endvidere **en Del Sæd og Kartofler** m. m.

Undertegnede Inkassator giver **Kredit til 29. September d. A.**

Faxe, den 27de Marts 1911.

P. Juulgaard,
Sagfører.

Auktionen i Gyllemose over Jens Henriksens besætning og indbo. Østsjællands Folkeblad den 27. marts 1911.

Knap 2 måneder efter Jens Hendriksen havde solgt huset i Gyllemose, brændte det. Avisen skrev - (transskriberet): **Ildbrand ved Faxe.** Den 19. Maj. I Morges ved 6-Tiden lød atter fra Faxe Kirke de kendte Brandslag. Denne Gang udbrudt i Gyllemose i Stuehuset til den Ejendom, der nu tilhører Peder Christoffersen, men indtil for nylig ejedes af Jens Henrichsen. Stuehuset nedbrændte fuldstændig. Medens Konen var ude at malke, var der kommet Ild i noget gammelt Tapetpapier, der laa ved Vaskegryden, hvorunder der var tændt op. Fra Papiret blussede Ilden op gennem Loftet og satte Ild i Huset. En gammel Kone¹, der boede i Huset, maatte i det blotte Linned redde sig over til Naboen. Saa godt som alt indboet brændte.

1

Formodentlig Elna Frederiksen, som tidligere havde boet ved Jens og Maren Sophie Henriksen

I Østsjællands Avis den 27. marts 1911 blev der annonceret, at der den 5. april 1911 blev holdt auktion over besætning og løsøre, fordi husmand Jens Hendriksen i Gyllemose senere ville sælge ejendommen på offentlig auktion. Men huset blev dog solgt for 7.000 kr. allerede den 23. marts 1911 til en arbejdsmand Hans Peter Christoffersen i Smerup.

Han havde bl.a. en hest og to køer til salg. Den ene ko skulle kælte til april. Derudover en årskvie, som var en 1-årig ko, der endnu ikke havde kælvet. Foruden mange landbrugsmaskiner, korn, kartofler, m.m. var der også en del indbo til salg, bl.a. sulekar, borde, stole, bænke, dobbeltseng, og sofa; men også spejle og billeder var til salg.

Ildbrand ved Faxe.

Den 19. Maj.

I Morges ved 6-Tiden lød atter fra Faxe Kirke de kendte Brandslag. Denne Gang var Ilden udbrudt i Gyllemose i Stuehuset til den Ejendom, der nu tilhører Peder Christoffersen, men indtil for nylig ejedes af Jens Henrichsen. Stuehuset nedbrændte fuldstændig.

Medens Konen var ude at malke, var der kommet Ild i noget gammelt Tapetpapier, der laa ved Vaskegryden, hvorunder der var tændt op. Fra Papiret blussede Ilden op gennem Loftet og satte Ild i Huset.

En gammel Kone, der boede i Huset, maatte i det blotte Linned redde sig over til Naboen. Saa godt som alt indboet brændte.

Omtale af branden i Jens Henriksens gamle hus. Østsjællands Folkeblad den 20. maj 1911.

Jens Hendriksen flyttede derefter til Renge nær Store Heddinge hos sin niece Ane Sofie Henriksen og hendes mand Lars Christian Andersen, som ejede gården Tornhøj i Renge. Her kom Jens til at bo i en lille aftægtslejlighed på et værelse og en lille entre, hvor tidligere hans storebror Hans Jørgen og konen Else Kirstine formodentlig havde levet på aftægt fra 1906 til 1912.

Jens var i Store Heddinge folketælling den 1. februar 1921 opført som aftægtsmand, tilflyttet sognet i 1920.

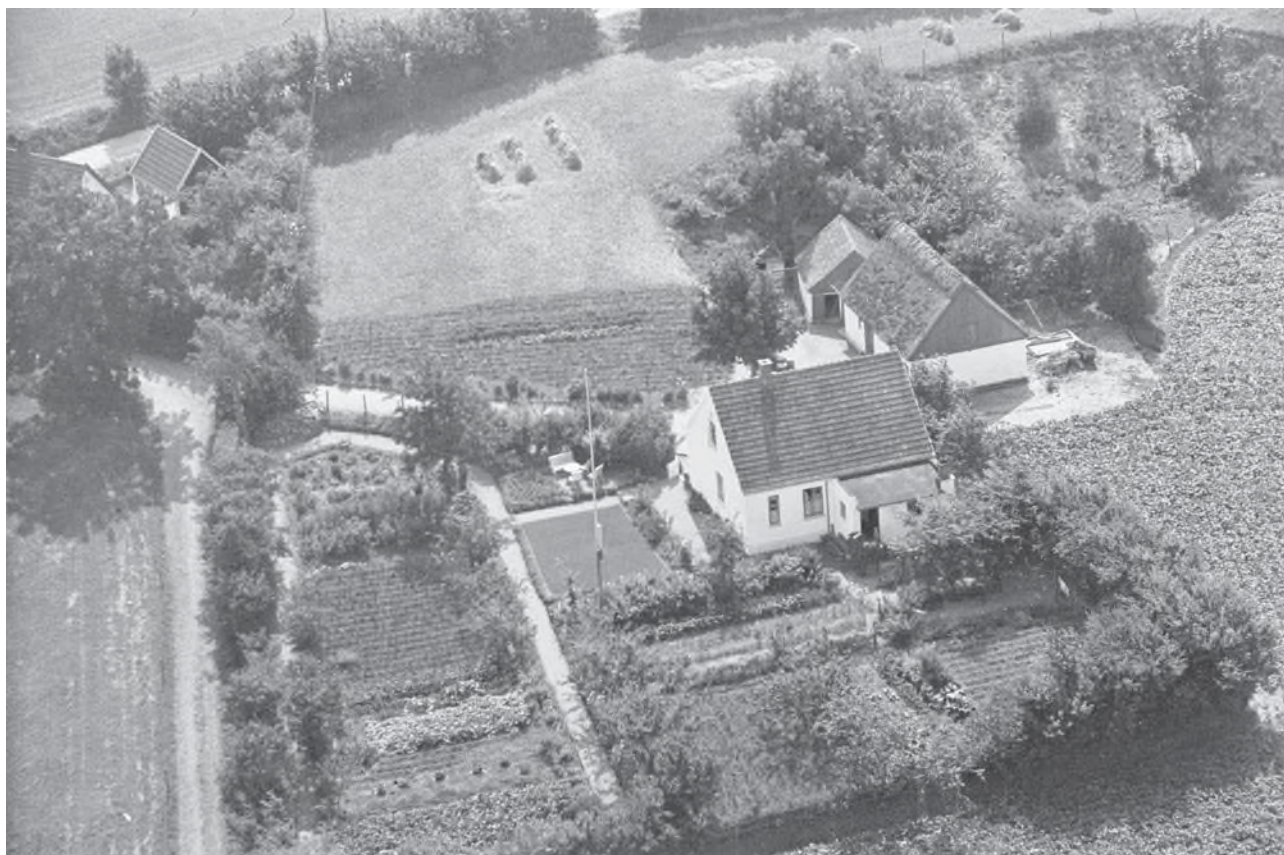
1121-3	3	Henriks Andersen	1855	1122	25	1905	1123	1	1124-3
	"	Lars Andersen	1856	1122	25	1905	1123	2	1124-3
	"	Henriks Andersen	1857	1122	25	1905	1123	3	1124-3
	"	Hans Jørgen Andersen	1858	1122	25	1905	1123	4	1124-3
	"	Jens Henriksen	1859	1122	25	1905	1123	5	1124-3

Folketælling Store Heddinge den 1. februar 1921.

I Store Heddinge folketælling den 1. februar 1925 boede Jens Hendriksen stadig ved niesen Ane Sofie på gården Tornhøj i Renge, opført som slægting.

Den 8. oktober 1928 døde Jens Hendriksen 86 år gammel på gården Tornhøj i Renge, og han blev begravet den 13. oktober 1928 i Øster Egede kirke ved siden af sin hustru Maren Sophie, som var død i 1920.

Jens og Maren fik ingen børn, så Jens Hendriksens niece, Ane Sofie Henriksen og hendes mand Lars Christian Andersen var de eneste arvinger.

Gyllemosehus som det så ud i 1950 efter det var genopbygget.

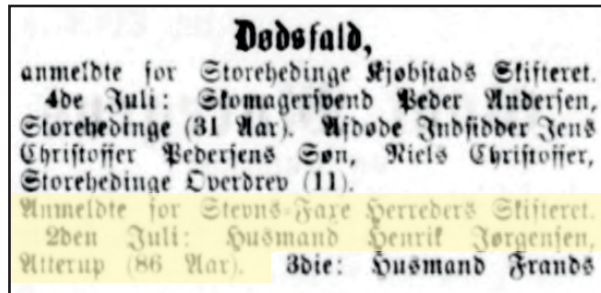
Det oprindelige hus brændte i 1911.

Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto.

Hans Jørgen Hendriksens forældres død (Henrich Jørgensen og Else Katrine Hansdatter)

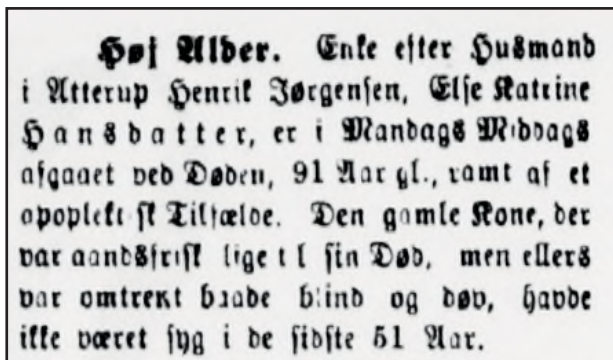
Hans Jørgen og Jens Hendriksens far Henrich Jørgensen døde 86 år gammel i Atterup by den 2. juli 1886 og blev begravet den 7. juli 1886 i Øster Egede kirke.

Østsjællands Folkeblad den 17. juli 1886 - (transskriberet):
Dødsfald - Anmeldt for Stevns-Faxe Herreders Skifteret. 2den Juli:
Husmand Henrik Jørgensen Atterup (86 Aar).

I Øster Egede folketælling den 1. februar 1890 boede Else Katrine Hansdatter på aftægt ved Hans Pedersen og hans kone Grethe Pedersen i Atterup by. Hans Pedersen havde den 20. januar 1889 overtaget lejemålet af huset på matrikelnr. 11, mod at: "Henrik Jørgensens enke, Else Katrine Hansdatter, nød frit ophold og pleje".

Hans Jørgen og Jens Hendriksens mor Else Katrine Hansdatter døde 91 år gammel i Atterup by den 13. juli 1896 og blev begravet den 19. juli 1896 i Øster Egede kirke. Hun efterlod en ikke ubetydelig arv på 3.300 kr. til sønnerne Hans Jørgen og Jens.

Kjøge Avis skrev den 15. juli 1896 -
(transskriberet):

Høj Alder. Enke efter Husmand i Atterup Henrik Jørgensen, Else Katrine Hansdatter, er i Mandags Middags afgaaet ved Døden, 91 Aar gl., ramt af et apoplekest Tilfælde. Den gamle Kone, der var aandsfrisk lige til sin Død, men ellers var omtrent baade blind og døv, havde ikke været syg i de sidste 51 Aar.

Østsjællands Folkeblad den 16. juli 1896.
Dødsannonce for Else Katrine Hansdatter
underskrevet hendes to sønner
og deres hustruer.

Jomfruens Egede og til højre Øster Egede kirke - Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen 1936.

Ane Sofie Henriksen

(Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksens 1. datter)

Godt to år efter Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksen var blevet gift, fik de en datter. Hun blev født den 21. november 1874, da de henholdsvis var 38 og 39 år, og hun blev døbt Ane Sofie Henriksen, men blev efterfølgende kaldt Sofie. Hun blev sandsynligvis opkaldt efter Hans Jørgen Hendriksens storesøster Anne Sophie Henriksen, som døde bare 12 år gammel i 1841 af mæslinger.

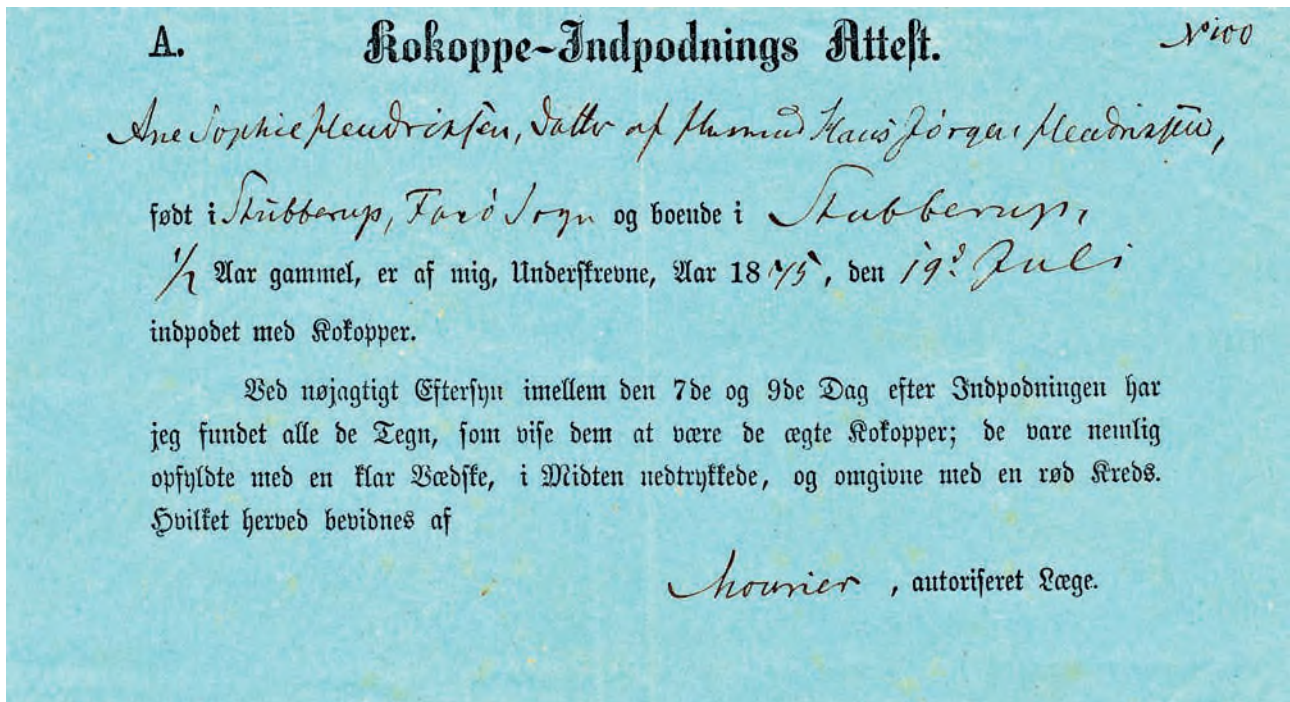
21 November Ane Sofie Henriksen	14 Januar 1875	Husmand Hans Jørgen Hendriksen i Stubberup og Hstr. [hustru] Else Kirstine Pedersen, 38 Aar.	Præsten i St. Nikolai Kirke i København Christoffer Hansens datter Maren Sofie Christoffersen [hun blev i 1877 gift med Ane Sofies farbror Jens Hendriksen] - [Faddere] Ungkarl Jens Hendriksen [Ane Sofies farbror] begge af Atterup, Østeregede Sogn. Gmd. [gårdmand] Niels Andersen af Stubberup [som senere blev Ane Sofies svigerfar] Moderen indl. [indledt] 14 Jan.	Indledt med 14 Jan.
---------------------------------	----------------	--	---	---------------------

Faxe kirkebog - (transskriberet):

21 November [1874] - Ane Sofie henriksen, [døbt] 14 Januar 1875 i Kirken
Husmand Hans Jørgen Henriksen i Stubberup og Hstr. [hustru] Else Kirstine Pedersen, 38 Aar.

[Gudmor/båret til dåben af] Gaardmand Christoffer Hansens datter Maren Sofie Christoffersen [hun blev i 1877 gift med Ane Sofies farbror Jens Hendriksen] -
[Faddere] Ungkarl Jens Hendriksen [Ane Sofies farbror] begge af Atterup, Østeregede Sogn.
Gmd. [gårdmand] Niels Andersen af Stubberup [som senere blev Ane Sofies svigerfar]
Moderen indl. [indledt] 14 Jan.

[Førhen blev kvinden betragtet som uren efter fødslen. Præsten skulle derfor indlede eller introducere barselkvinden i kirken efter overstået fødsel. Indtil 1754 var det en tvungen ceremoni i Danmark, som dog blev praktiseret langt op i 1800-tallet].

Ane Sofie Henriksens kopeattest fra den 19 juli 1875.

(Transskriberet):

A. Kokoppe-Indpodnings Attest N100

Ane Sophie Hendriksen, Datter af Husmand Hans Jørgen Hendriksen,
født i Stubberup, Faxø Sogn og boende i Stubberup,
½ Aar gammel, er af mig, Undertegnede, Aar 1875, den 19de Juli,
indpodet med Kokopper.

Ved nøjagtigt Eftersyn imellem den 7de og 9de Dag efter Indpodningen har jeg fundet alle de Tegn, som vise dem at være de ægte Kokopper; de vare nemlig opfyldte med en klar Vædske, i Midten nedtrykkede, og omgivne med en rød Kred. Hvilket herved bevidnes af

Mourier, autoriseret Læge.

Cathrine Marie Henriksen

(Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksens 2. datter)

Den 3. september 1878 fik Hans Jørgen og Else Kirstine, som på det tidspunkt var over 42 år, en datter til. Hun blev døbt Cathrine Marie Henriksen, men blev også kaldt Trine, og sandsynligvis opkaldt efter sin farmor Else Katrine Hansdatter.

Faxe kirkebog - (transskriberet):

[født] 3 Septbr [1878] - Cathrine Marie Henriksen - [døbt] 10 November [1878]

Hmd. [husmand] Hans Jørgen Henriksen af Stubberup og Hstr. Else Kirstine Pedersen 42 Aar

[Gudmor] Smed Rasmus Nielsens Kone

[faddere] Sammes Mand - Gmd. [gårdmand] Niels Andersen [alle] af Stubberup

Moderen incl. [indledt] 10 Novbr.

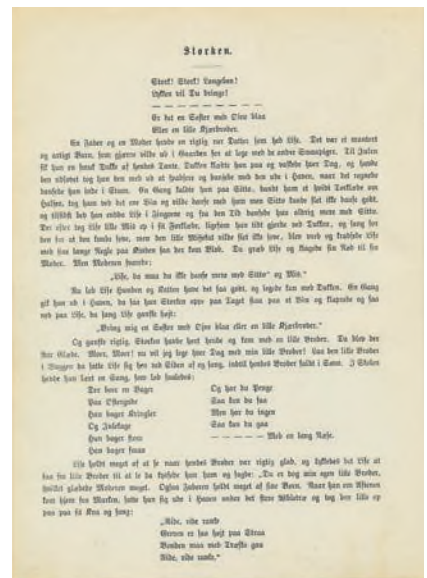
Hans Jørgen Hendriksen og familien i Faxe folketælling 1880.

4 Et Hus	1	13	Hans Jørgen Hendriksen	M.	44	Gift	0.	Jordbruger	Jordbruger
		14	Else Kirstine Pedersen	Kv.	44	0.	0.	Hans Kone	
		15	Ane Sofie Hendriksen	Kv.	5	Ugift	0.	} deres Børn	
		16	Katrine Marie Hendriksen	Kv.	1	Ugift	0.		
		17	Niels Olsen	M.	66	Enkemand	0.	Væver	forsørges paa Stedet

Folketælling i Stubberup, Faxe 1. februar 1880 - (transskriberet):

- 4 Et Hus - 1 - 13 - Hans Jørgen Hendriksen - M - 44 - Gift - Østeregede - Husfader Jordbruger
- 14 - Else Kirstine Pedersen - Kv - 44 - Gift - Faxe - Hans Kone
- 15 - Ane Sofie Hendriksen - Kv - 5 - Ugift - Faxe
- 16 - Katrine Marie Hendriksen - Kv - 1 - Ugift - Faxe } - deres Børn
- 17 - Niels Olsen - M - 66 - Enkemand - Snesere - Væver forsørges paa Stedet

Niels Olsen, hvor Else Kirstine havde tjent siden sin konfirmation i 1850, og hvis hus hun og manden Hans Jørgen havde overtaget, var opført som: "Væver - forsørges på Stedet" hvilket angav, at han boede på aftægt ved dem.

Cathrine Maries Guld Billedbog fra 1885 med eventyr, rim, remser og sange for børn.

Den 5. maj 1885 blev Cathrine Marie Henriksen indmeldt i skolen, men for at hun kunne starte i skolen, var det et krav, at hun var kokoppevaccineret og attesten skulle forevises læreren, hvilket blev noteret i en protokol.

Vaccinationsfortegnelse over Stubberup Skole.				
Indkomne Børnenes Navne	Alder	Vaccinationstags afleveret	Ammærke	
№ 85 Kathrine Marie Henriksen		Vaccineret den 21. Juni 1879 af Jansen		

Vaccinationsfortegnelse over Stubberup Skole.

Indkommen i Skolen 5. maj 1885 Kathrine Marie Henriksen vaccineret den 21. juni 1879 af Jansen.

Stubberup Skoles nederste Klasse Skolegang i Sommerhalvåret 1885														
Nr.	Børnenes Navne	Juni			Juli			August			September			Ammærke
		Dage	Opførelse	Opførelse	Dage	Opførelse	Opførelse	Dage	Opførelse	Opførelse	Dage	Opførelse	Opførelse	
28	Cathrine Marie Henriksen	5	11	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	

Protokol med Stubberup skoles nederste classes skolegang i sommerhalvåret 1885 (maj-oktober).

Nr. 28 - Cathrine Marie Henriksen født den 3. september 1878 startede i skole den 5. maj 1885.

Hendes far var husmand Hans Jørgen Hendriksen i Stubberup.

Ved eksamen den 27. oktober var Cathrine Marie blevet syg.

Examensudfald i Stubberup Skoles nederste Klasse i Efteråret 1885											
Nr.	Børnenes Navne	Karakter for Religion			Karakter for Læsning			Karakter for Skrivning			Ammærke
		Mg	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg		
27	Marie Henriksen	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg		

Stubberup skoleprotokol:

"Examensudfald i Stubberup Skoles nederste klasse i Efteråret 1885"

Eksamen blev afholdt den 27. oktober 1885.

Men den dag var Cathrine Marie Henriksen syg [opført i protokollen som Marie Henriksen].

Fra 1. maj til 31. oktober havde Cathrine Marie været i skole 51 dage og haft 9 sygedage.

I religion, læsning, skrivning og regning var karakteren Mg.

Karakteren for "Nemme", "Flid" og "Opførelse" var: Mg.

Sygdommen udviklede sig fatalt, og kun godt 7 år gammel døde Cathrine Marie Henriksen den 2. november 1885 efter 8 dage sygdom. Hun blev begravet den 7. november 1885 i Faxe kirke.

2. November	7. November	Cathrine Marie Henriksen	Datter af Husmand Hans Jørgen Henriksen i Stubberup	7
-------------	-------------	--------------------------	---	---

Cathrine Marie Henriksens død og begravelse indført i Faxe kirkebog.

Moderen skrev i et brev den 26. december 1885 til en veninde, at det var: "Lungebetændelse tillige med Halssyge". Sandsynligvis difteri¹ med tilstødende lungebetændelse. (Se side 49).

Cathrines død var et næsten ubærligt tab for den lille familie.

1 Difteri, også kaldet strubehoste, skyldes en bakterie. Der opstår pludselig halsbetændelse med synkesmerter og feber. Giftstoffet, der produceres af difteribakterien, kan spredes i hele kroppen med blodet og forårsage sygdom i hjertet, nyrerne og nervesystemet. Oprådte førhen i epidemier med mange tusinde tilfælde per år og var forbundet med en stor dødelighed.

Brev om Cathrine Marie Henriksens sygdom og død

Stubberup den 26de 1885
 Kjære Veninde Jeg vil ønske Dig
 en glædelig Jul.

Da det er saa længe siden jeg
 modtog dit Brev du skal have Tak
 for det saa vil jeg nu da jeg sidder
 ene skrive til Dig vi ere da nogenle-
 des raske Sofie var syg strax efter
 at Trine var blevet begravet det var
 en grusom Sygdom at Trine Marie
 maatte Dø af Hun laa i 8 Dage Hun
 blev opereret i Halsen 5 te Dagen saa
 kunde Hun ikke tale mere med os
 den sidste Time Hun levede tog Hun og
 holdt sin Faders Haand med sin den
 ene saa tog min den ene Haand og
 lagte den hart paa sit Bryst derpaa tog
 Hun mig ligeledes i Haand det var
 Lungebetændelse tillige med Halsyge
 Hun sov rolig og stille hen det
 var hende som var mest venlig imod
 os jeg synes fra det første at jeg nok med Tak,
 modighed kunde bære det naar Sofie
 og deres Fader maatte leve med

mig men det kan jeg nok ikke det
 bliver mere besværligt jeg skulde
 skjule mig saa meget som muligt
 da Hendes Fader er meget kjedsom
 Hun svarede Ham altid saa godt

Nu ikke videre denne Gang end en
 flittig hilse fra os allesammen

og fra din Moder hun er ved det
 gamle og fra din Søster Hun var
 her igaar Hun skulde ned til sin
 Moder

Farvel for dennegang

Else Kirstine Henriksen

(Transskriberet):

Stubberup den 26/12 1885
 Kjære Veninde Jeg vil ønske Dig
 en glædelig Jul.

Da det er saa længe siden jeg
 modtog dit Brev du skal have Tak
 for det saa vil jeg nu da jeg sidder
 ene skrive til Dig vi ere da nogenle-
 des raske Sofie var syg strax efter
 at Trine var blevet begravet det var
 en grusom Sygdom at Trine Marie
 maatte Dø af Hun laa i 8 dage Hun
 blev opereret i Halsen 5 te Dagen saa
 kunde Hun ikke tale mere med os
 den sidste Time Hun levede tog Hun og
 holdt sin Faders Haand med sin den
 ene saa tog min den ene Haand og
 lagte den hart paa sit Bryst derpaa tog
 Hun mig ligeledes i Haand det var
 Lungebetændelse tillige med Halsyge
 Hun sov rolig og stille hen det
 var hende som var mest venlig imod
 os jeg synes fra det første at jeg nok med Tak,
 modighed kunde bære det naar Sofie
 og deres Fader maatte leve med

mig men det kan jeg nok ikke det
 bliver mere besværligt jeg skulde
 skjule mig saa meget som muligt
 da Hendes Fader er meget kjedsom
 Hun svarede Ham altid saa godt

Nu ikke videre denne Gang end en
 flittig hilse fra os allesammen

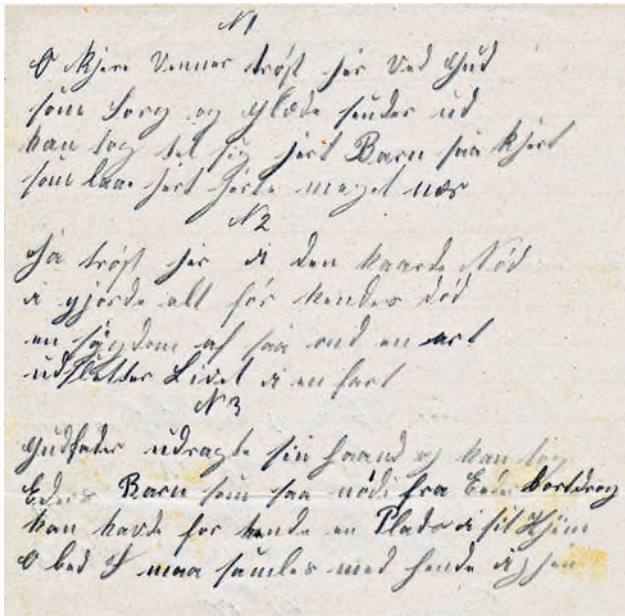
og fra din Moder hun er ved det
 gamle og fra din Søster Hun var
 her igaar Hun skulde ned til sin
 Moder

Farvel for dennegang

Else Kirstine Henriksen

Brev fra Else Kirstine til en ukendt veninde, der berettede om datterens sygdom og død.

Vers ved Cathrine Marie Henriksen død

N 1

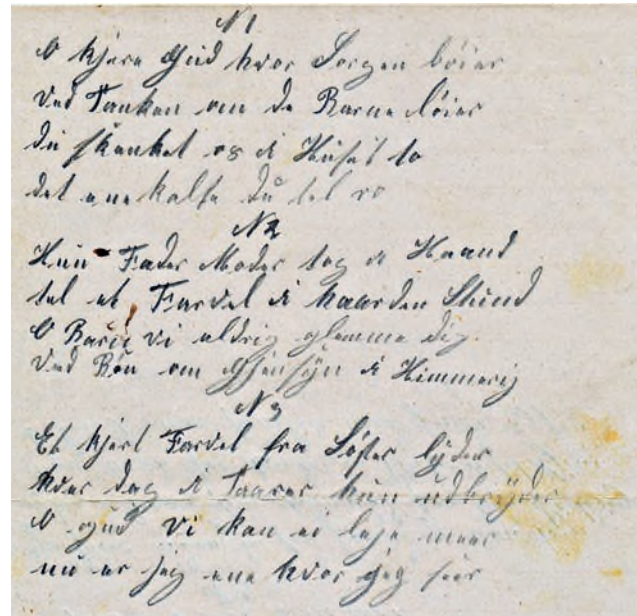
O kjære Venner trøst jer ved Gud
som Sorg og Glæde sender ud
han tog til sig jert Barn saa kjært
som laae jert jerte meget nær

N 2

Ja trøst jer i den haarde Nød
i gjorde alt før hendes død
en Sygdom af saa ond en art
udsletter Livet i en fart

N 3

Gudfader udragte sin haand og han tog
Eders Barn som saa nødi fra Eder bortdrog
han havde for hende en Plads i sit Hjem
O bed i maa samles med hende igjen

N 1

O kjære Gud hvor Sorgen bøier
ved Tanken om de Barne løier
Du skenket os i Huset to
det ene kalte Du til ro

N 2

Hun Fader Moder tog i Haand
til et Farvel i haarden Stund
O Barn vi aldrig glemme Dig
Ved Bøn om Gjensyn i Himmerig

N 3

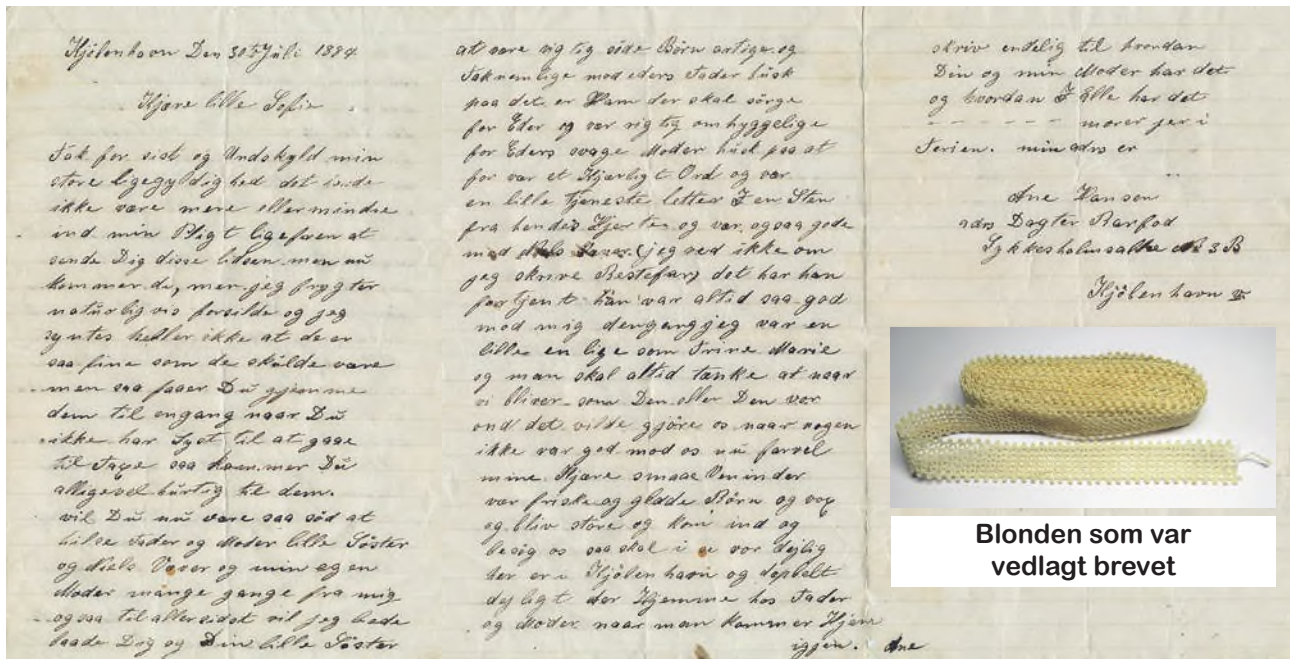
Et kjært Farvel fra Søster lyder
hver Dag i Taarer hun udbryder
O Gud vi kan ei leje meer
nu er jeg ene hvor jeg seer

Vers der blev fundet i storesøsteren Ane Sofie Henriksens efterladte papirer.
Versene må være skrevet i forbindelse med Cathrines Maries død og begravelse i 1885.
Ukendt forfatter - måske skolelæreren eller præsten?

Brev til Ane Sofie Henriksen fra kusinen Ane Kirstine Hansen

Den 30. juli 1884 fik Ane Sofie Henriksen et brev fra sin kusine Ane Kirstine Hansen. Brevet var vedlagt en slags blonde på ca. 2 m. Ane Kirstine tjente på det tidspunkt ved en Dokter Barfod i København. Ane Kirstine var født 1861 i Fuglsang, af Anne Sophie Pedersen og Peder Jensen. Hun rejste til København omkring 1880, hvor hendes 1/2-søster Frederikke Jensen opholdt sig. Frederikke fik året efter den 19. april 1885 en lille pige med en ukendt mand. Pigen blev døbt Agnes Sofie Alexandra Jensen. Ane Kirstine og Frederikke flyttede senere hen sammen.

(Transskriberet):

Kjøbenhavn Den 30te Juli 1884

Kjære lille Sofie

Tak for sidst og Undskyld min store ligegyldighed det havde ikke være mere eller mindre ind min Pligt ligefrem at sende Dig disse lidsen men nu kommer di, men jeg frygter naturligvis forsilde og jeg syntes heller ikke at de er saa fine som de skulde være men saa faar Du gjemme dem til engang naar Du ikke har Lyst til at gaae til Faxe saa kommer Du alligevel hurtigt til dem. vil Du nu være saa sød at hilse Fader og Moder lille Søster og Niels Væver og min egen Moder mange gange fra mig og saa til allersidst vil jeg bede baade Dig og Din lille Søster at være rigtig søde Børn artige og taknemlige mod eders Fader husk paa det er Ham der skal sørge for Eder og vær rigtig omhyggelige for Eders svage Moder husk paa at for vær et Kjært Ord og vær en lille Tjeneste letter I en Sten fra hendes Hjerter og vær ogsaa gode mod Niels Væver (jeg ved ikke om jeg skrive Bestefar) det har han fortjent han var altid saa god mod mig dengang jeg var en lille en lige som Trine Marie og man skal altid tænke at naar vi bliver som Den eller Den vor ondt det vilde gjøre os naar nogen ikke var god mod os nu farvel mine Kjære smaa Veninder vær friske og glade Børn og vox og bliv store og kom ind og besøg os saa skal i se vor dejlig her er i Kjøbenhavn og dobbelt dejligt der Hjemme hos Fader og Moder naar man kommer Hjem igjen. skriv endelig til hvordan Din og min Moder har det og hvordan I alle har det --- morer jer i Ferien. min adrs er

Ane Hansen

adrs Dogter Barfod

Lykkesholmsalle No 3 B

Kjøbenhavn V

Niels Væver (Niels Olsen) som omtales i brevet, var søn af husmand og væver Ole Nielsen i Stubberup. Ane Sofie Henriksens mor, Else Kirstine Pedersen, tjente som væverske i over 20 år hos væver Niels Olsen. Da Else Kirstine blev gift med Hans Jørgen Hendriksen i 1872, overtog de væver Niels Olsens husmandssted i Stubberup. Det var samme år som Niels Olsens kone, Ellen Olsdatter, døde 72 år. Niels Olsen boede så indtil sin død i 1894, 80 år gammel, på aftægt ved Else Kirstine og Hans Jørgen. Væver Niels Olsen og hans kone Ellen fik ikke nogle børn.

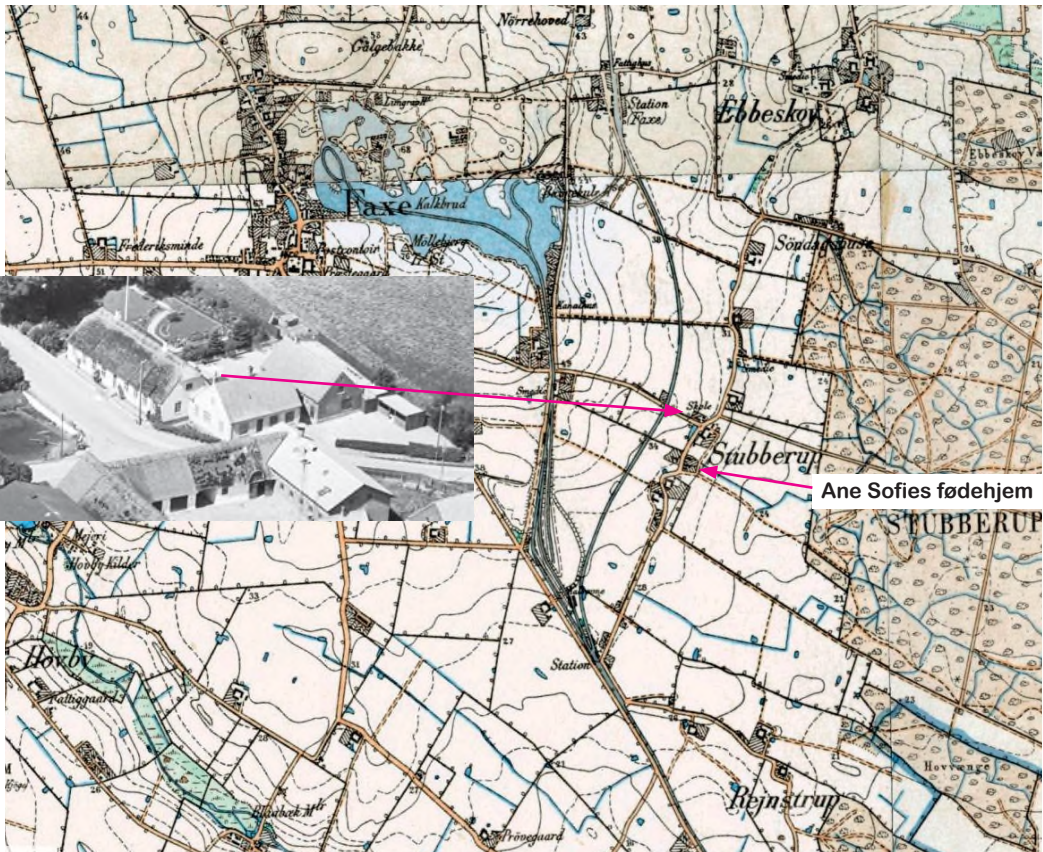
Ane Sofie Henriksens skoletid

Stubberup skole blev opført i 1881 i midten af den lille landsby overfor gadekæret, nuværende adresse Søndergårdsvej 23. Det var det samme år som Ane Sofie startede i skole. Skolen fik børn fra Stubberup, Ebbeskov og Rejnstrup, og blev senere forskole til Faxe skole med 1. - 3. klasse, og virkede frem til 1970, hvor den blev nedlagt.

Postkort fra 1910 med Stubberup skole, hvor lærer og elever står opstillet ned mod gadekæret.
Faxe Kommunes Arkiver - arkiv.dk

Baggrundskort til
højre:
Ebbeskov,
Stubberup og
Rejnstrup.
Høje
målebordsblade
1842-1889.

For oven:
Stubberup skole
med gadekæret
overfor i 1936.

Det Kongelige
Bibliotek - Sylvest
Jensen Luftfoto.

Ane Sofie Henriksen begyndte i den nye skole i Stubberup tirsdag den 25. oktober 1881, knapt 7 år gammel. Skolen lå kun 150 m fra Ane Sofies hjem, hvorimod børnene fra Ebbeskov og Rejnstrup havde 1 - 1,5 km til skole. Navnet Sofie var åbenbart meget populært på dette tidspunkt, idet 6 ud af 20 piger i klassen hed Sofie.

Eksamensprotokol for nederste Klasse den 30. Oktober 1883.

Nr.	Barnets Navn	Alder	Fødselsdato	Fødselssted	Karakter i Halvåret			Karakter for				Bemærkninger		
					Ug	Mg	Mg+	Religion	Regning	Nemme	Flid		Opførsel	
1	Caroline Nielsen	2 1/2	1874	Skovbo	61	"	"	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg	Mg	
2	Kristine Larsen	2 1/2	1874	Skovbo	57	2	"	Mg	G	G	G	Mg	Mg	
3	Johanne Richard	2 1/2	1874	Skovbo	57	8	2	Mg	Mg	G	Mg	Mg	Mg	
4	Sofie Christensen	2 1/2	1874	Skovbo	57	4	"	Mg	Mg	G	Mg	Mg	Mg	
5	Sofie Henriksen	2 1/2	1874	Skovbo	61	"	"	Mg	Mg	Mg	G	Mg	Mg	
6	Sofie Johansen	2 1/2	1874	Skovbo	61	"	"	Mg	Mg	G	Mg	Mg	Mg	
7	Sofie Nielsen	2 1/2	1874	Skovbo	57	"	1	Mg	G	G	Mg	Mg	Mg	
8	Trine Pedersen	2 1/2	1874	Skovbo	61	"	"	G	Mg	G	Mg	Mg	Mg	
9	Sofie Nielsen	2 1/2	1874	Skovbo	57	1	"	Mg	Mg	G	Mg	Mg	Mg	
10	Sofie Olsen	2 1/2	1874	Skovbo	61	"	"	G	Mg	G	Mg	Mg	Mg	
11	Marianne Holten	2 1/2	1874	Skovbo	26	"	"	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	Blod fra Hestingsvej d. 28
12	Mari Andersen	2 1/2	1874	Skovbo	61	"	"	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	
13	Anne Nielsen	2 1/2	1874	Skovbo	61	"	"	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	
14	Kristine Nielsen	2 1/2	1874	Skovbo	57	2	"	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	Skovbo, Skolen d. 28
15	Mari Larsen	2 1/2	1874	Skovbo	57	"	2	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	Skovbo, Skolen d. 28
16	Sofie Nielsen	2 1/2	1874	Skovbo	57	"	"	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	Skovbo, Skolen d. 28
17	Sofie Christensen	2 1/2	1874	Skovbo	57	"	"	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	Skovbo, Skolen d. 28
18	Anne Andersen	2 1/2	1874	Skovbo	57	"	1	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	Skovbo, Skolen d. 28
19	Mari Johansen	2 1/2	1874	Skovbo	41	"	1	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	Skovbo, Skolen d. 28
20	Sofie Pedersen	2 1/2	1874	Skovbo	57	"	"	Mg	Mg	G	G	Mg	Mg	Skovbo, Skolen d. 28

I denne Klasse er gennemgaaet i Bibelhistorie fra Skabelsen til Rigets Deling og dertil anvendt de 10 Bud og den første Artikel efter Balslevs Lærebog.

Examen afholdt 30 October 1883
C.D. Møller C. Pedersen

Eksamensprotokol for nederste klasse i Stubberup skole den 30. oktober 1883.

Nr. 5 - Ane Sofie Henriksen havde i halvåret fra maj til oktober ikke haft en eneste fraværsdag. Der havde været 61 skoledage i det halvår, idet man kun gik i skole hver anden dag.

Ane Sofie fik karakteren i religion og læsning: **mg**, skrivning: **ug**, regning: **g**, nemme, flid og opførsel: **mg**.

(I årene 1871 til 1903 bestod karakterskalaen af hele 16 trin: Ug (Udmærket godt), Ug-, Mg+, Mg (Meget godt), Mg-, G+, G (Godt), G-, Tg+, Tg (Tømmelig godt), Tg-, Mdl+, Mdl (Mådeligt godt), Mdl-, Slet+, Slet (Uantageligt)).

Læreren skrev - **(transskriberet)**: I denne Klasse er gennemgaaet i Bibelhistorie fra Skabelsen til Rigets Deling og dertil anvendt de 10 Bud og den første Artikel efter Balslevs Lærebog

Examen afholdt 30 October 1883

C.D. Møller C. Pedersen

(Biskop Carl Frederik Balslev 1805-1895 udgav i 1844 "Luthers Catechismus med en kort Forklaring". Bogen blev autoriseret til brug i almueskolen.)

Faxe Kommunes Arkiver - arkiv.dk

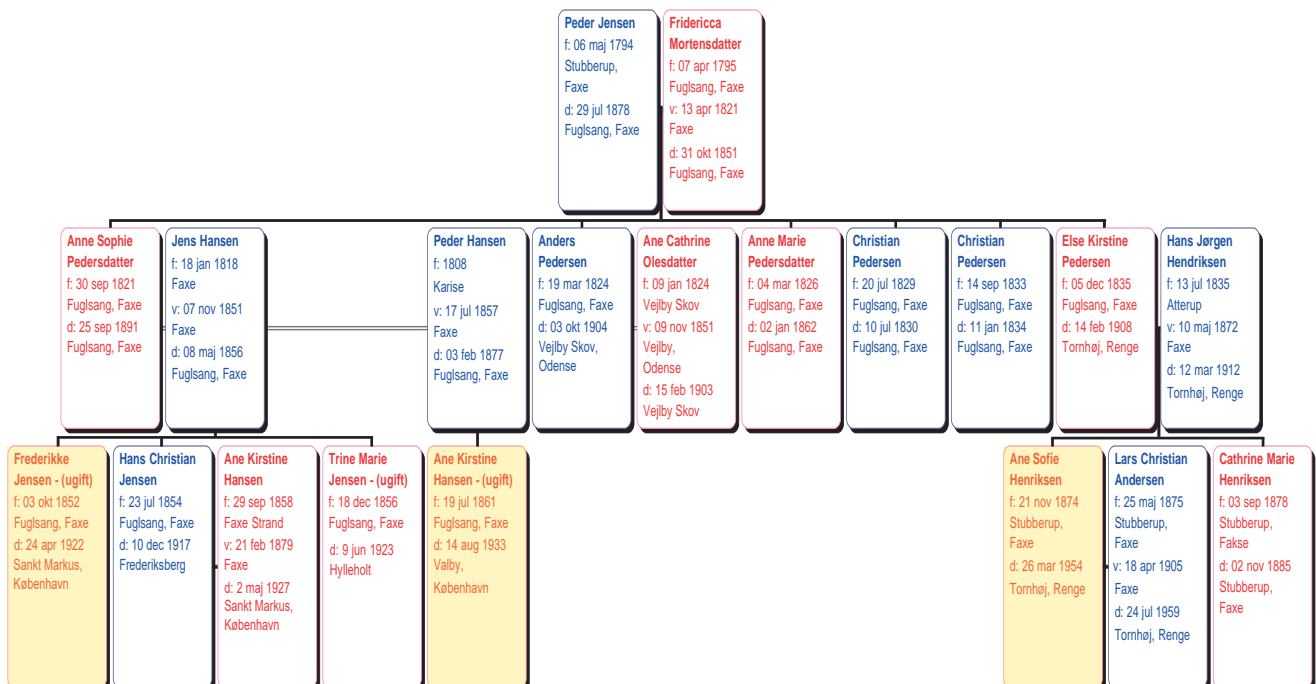
En af Ane Sofies gode veninder var nr. 2 i protokollen, Kristine Larsen (døbt Karen Christine), som boede på nabogården til Ane Sofie (se side 60).

En anden af Ane Sofies gode veninder var nr. 20 i protokollen, Sofie Pedersen (døbt Trine Sofie). Hun blev senere gudmor til Ane Sofies datter, og de havde kontakt resten af livet (se side 63).

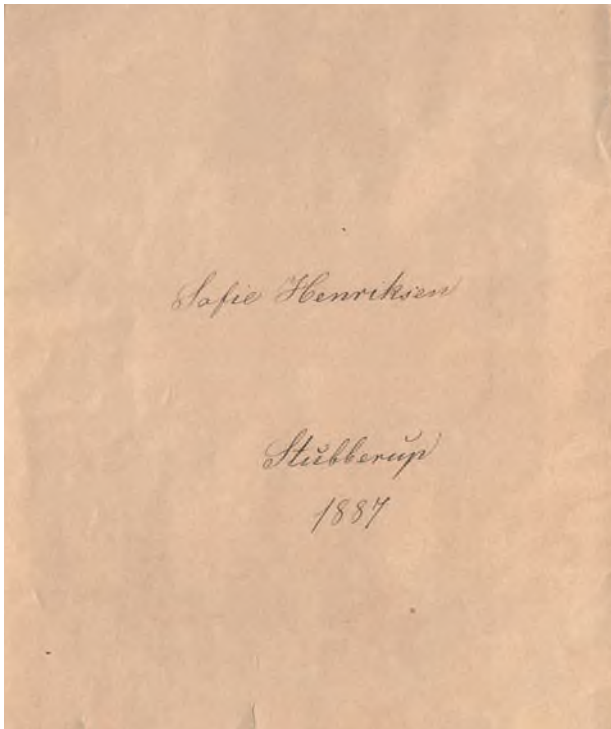

Ane Sofie Henriksens regnebog da hun gik i Stubberup skole i 1885. Hun havde overtaget den efter sin 13 år ældre kusine Ane Kirstine Hansen, som var født i Fuglsang - (se side 50).

Ane Sofie Henriksen havde kun 1 fætter og 3 kusiner, som alle var noget ældre end hende. Kusinerne Frederikke og Ane Kirsten var halvsøstre, og dem, tillige med Frederikkes datter Agnes Sofie Alexandra, havde hun kontakt med resten af livet.

Jesu Barndoms Tjernetje Dage efter at
 Jesus var født gik Maria og Josef op til
 Templet i Jerusalem og de kaldte Barnet med.
 Der traf de en gudfrygtig gammel Mand som
 hed Simon Han havde langtes efter at Frel-
 sersens skulde komme til Verden og Gud havde
 lovet ham at han ikke skulde dø før end han
 havde faaet Kristus at se. Da han nu saa
 Barnet tog han det paa sine Arme og prisede
 Gud og sagde. Herre nu lader du dem Tjener
 fare her i Fred som du har lovet thi nu
 har jeg set Frelsens som du beredte for alle
 Folk. Der kom ogsaa en gammel Enke til dem

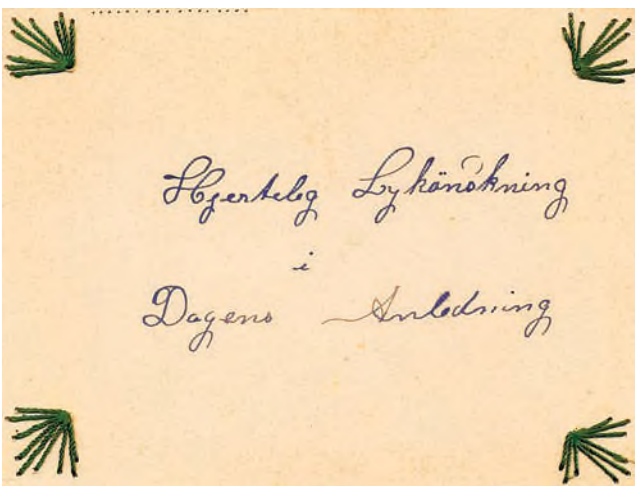
Ane Sofies skrivehæfte fra Stubberup Skole i 1887.

Ane Sofie fik mange fødselsdagskort og hilsner fra sine veninder igennem årenes løb. Kort som hun gemte, som gode minder fra sin ungdom.

Det er kære, men de vrønger
 Vil Du ha dem til Model.
 Du skal ikke vente længer
 Jeg vil ønske Dig godt Held.
 Sofie

Kort fra veninden Sofie med et lille hjemmelavet digt.

Madam Nielsen
 Trine Hansen
 Sofie Olsen
 Marie Andersen
 Ane Andersen
 Inger Marie Larsens
 Kristine Larsen

Hjemmelavet fødselsdagskort fra 7 veninder. Marie og Ane Andersen, som senere blev Ane Sofies svigerinder og Inger Marie og Kristine Larsen, som var naboens døtre.

Ane Sofie Henriksens konfirmation

Ane Sofie blev udskrevet af skolen den 9. november 1888 efter 7 års skolegang, og blev efterfølgende konfirmeret den 14. april 1889 i Faxe kirke, med karakteren for kundskaber og opførelse: "Mg" (meget godt).

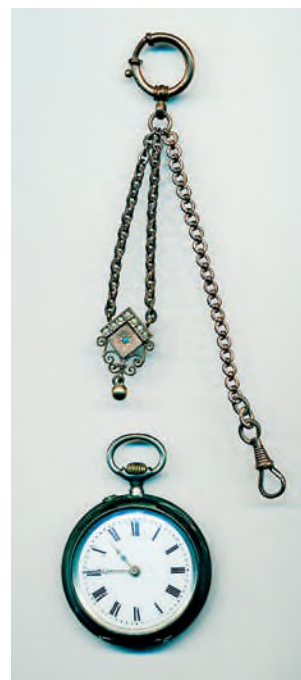

Ane Sofie og veninden Anna Sofie Hansen. Billedet er formodentlig taget i forbindelse med deres konfirmation den 14. april 1889.

Fotografen: Jens Peter Christensen, som havde fotoatelier Rønnevej i Faxe.

Smykket, som Ane Sofie bar i skærftet, var en lille kæde, hvori hun kunne fastgøre sit ur. Uret blev så anbragt under skærftet. Ur og kæde var formodentlig en konfirmationsgave.

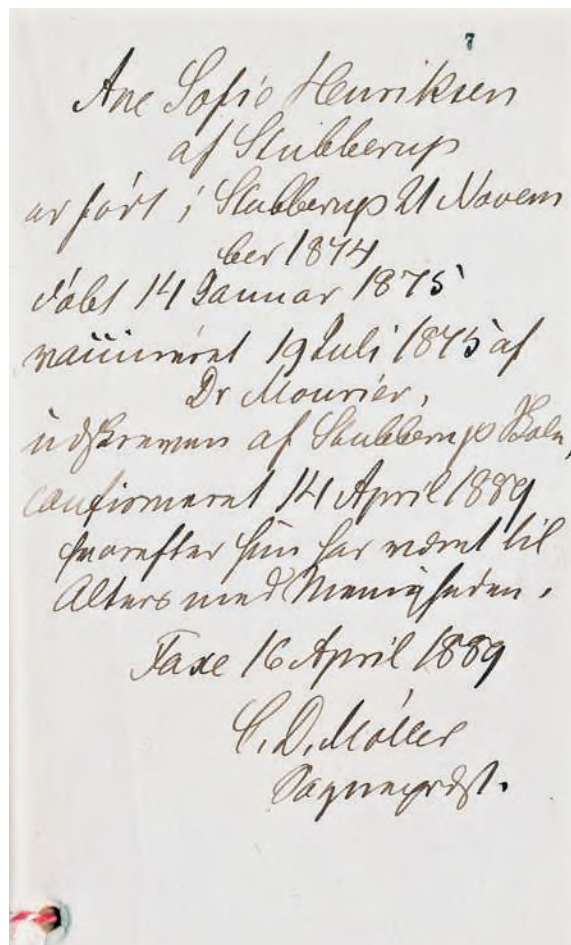
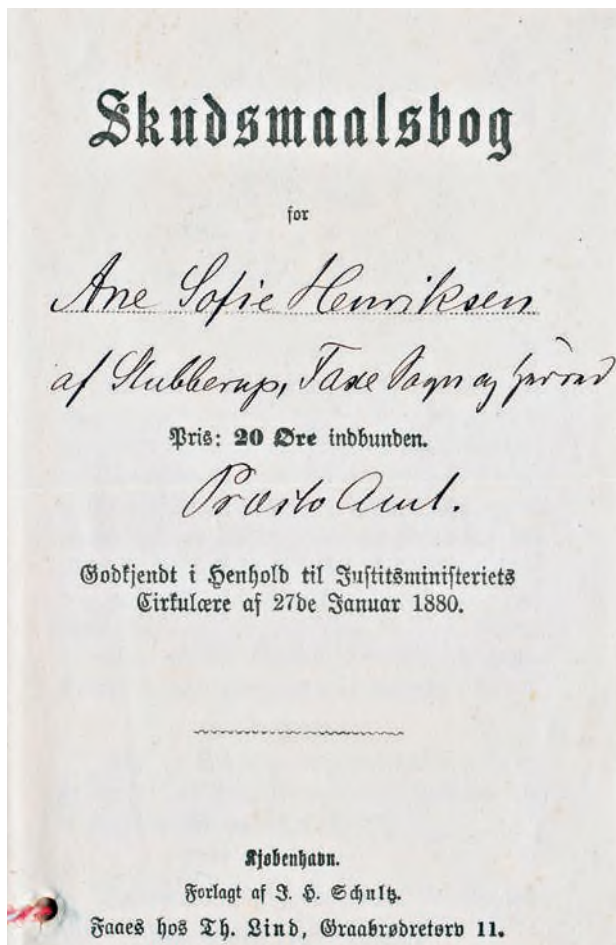
Ane Sofies kæde og ur. (Se også billederne side 59 og 62.)

Et kort til Ane Sofie Henriksen på konfirmationsdagen den 14. april 1889 fra hendes farbror Jens Hendriksen, hendes fadder, og hans kone Maren Sofie, hendes gudmor.

Et par dage efter Ane Sofies konfirmation fik hun sin skudsmålsbog udfærdiget af præsten.

Ane Sofie Henriksens Skudsmålsbog - (transskriberet):

Ane Sofie Henriksen af Stubberup er født i Stubberup 21 November 1874 døbt 14 Januar 1875 vaccineret 19 Juli 1875 af Dr Mourier udskreven af Stubberup Skole, confirmeret 14 April 1889 hvorefter hun har været til Alters med Menigheden,
Faxe 16 April 1889
C.D. Møller Sognepræst.

Ulykken ved Stubberup skole i 1889

Den 19. december 1889, godt et år efter Ane Sofie Henriksen var gået ud af Stubberup skole, skete der en tragisk ulykke ved skolen. En ulykke, som rystede hele byen, og som blev omtalt i mange af landets aviser.

Børnene i Stubberup skole gik kun i skole hver anden dag, hvilket var almindeligt i landsbyskoler. Skolen havde kun to klasser med i alt ca. 85 børn. Nederste klasse for de yngste elever, med 17 drenge og 22 piger på 7-10 år, gik i skole tirsdag, torsdag og lørdag og øverste klasse, for de ældste elever på 11-14 år, som gik i skole mandag, onsdag og fredag.

Den 9. december havde det meste af landet haft snestorm med sne og frost. Det blev efterfulgt af tøvejr og regn i det sydlige Sjælland. Derefter havde det fra den 16. december igen været frostvejr ledsaget af noget sne. Den 19. december var en torsdag, så det var nederste klasse der var i skole.

Lige overfor Stubberup skole lå byens gadekær, og da den nederste klasse om formiddagen havde et frikvarter, løb de derfor over på isen for at lege. Men isen var blevet usikker efter dage med skiftevis frost og tøj, så den gav pludselig efter og 4 små drenge gik igennem isen. De øvrige børn skreg op, og nogle voksne ilede til, og således lykkedes det gårdejer N. Andersens karl at redde en af drengene op af gadekæret. De 3 andre drenge kom uheldigvis ind under isen. De blev efterfølgende ved hjælp af stiger og brandhager trukket op, hvor lægen, som var blevet hentet, tog imod. Men alle genoplivningsforsøg var forgæves; de var alle 3 druknet.

De 3 drenge var:

Jens Christian Jensen, 8½ år,
søn af indsidder Niels Christian Jensen i Ebbeskov.

Christian Larsen, 9½ år,
søn af banevogter Peder Larsen i Stubberup.

Rasmus Frederik Nielsen, 9¾ år,
søn af købmand Peder Nielsen i Ebbeskov.

Alle 3 drenge blev begravet i Faxe kirke den 23. december 1889. Præsten skrev: "Omkommen ved drukning i Gadekjæret ved Stubberup Skole, idet de faldt igjennem Isen".

Bekjendtgjørelser.

+

Ved et Ulykkestilfælde har vi fristet den tunge Sorg at miste vor kjære Søn, **Rasmus.**
Ebbeskov, den 19de December 1889.
Marie Nielsen. Peder Nielsen.
Begravelsen er bestemt fra Hjemmet Mandagen den 23de December, Kl. 11.

Den eneste der havde råd til en dødsannonce, var købmand Peder Nilsen i Ebbeskov. Østsjællands Folkeblad den 20. december 1889.

Børnenes glade leg på isen endte i en frygtelig tragedie lige op til jul det år.

Stubberup skole med gadekæret overfor som det så ud i 1936.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto.

Ane Sofie Henriksens ungdom

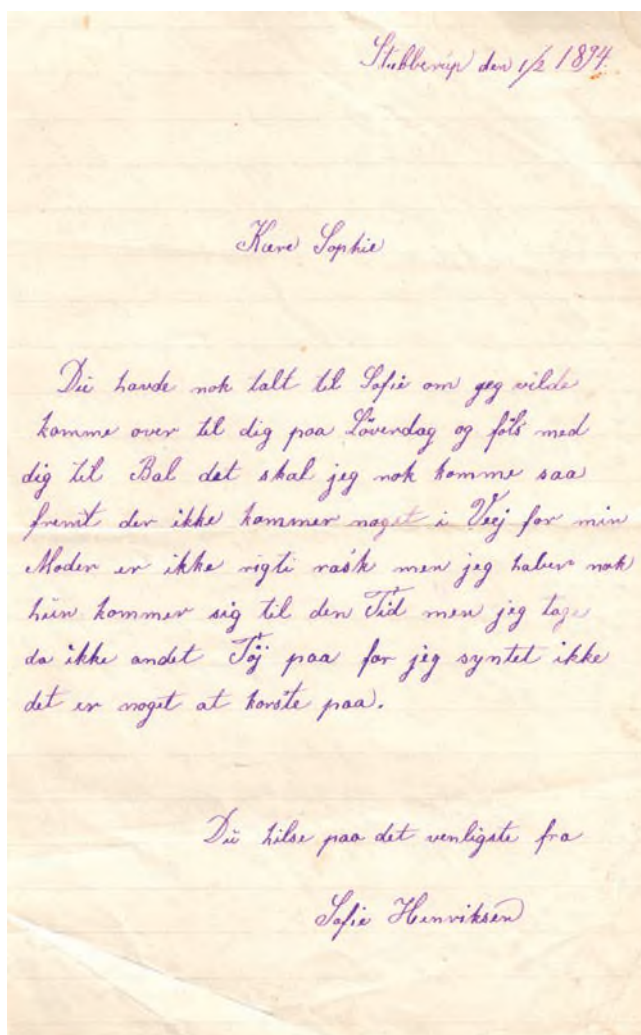

Ungdomsbillede af Ane Sofie.

Kæden hun bar på venstre skulderparti, var den samme som på billedet på side 56 og 62. Derudover bar hun et smykke i kjolens høje hals.

Det øverste smykke var en broche med et lille anker og et kors, som symboliserer troen og håbet. På venstre side, kæden til det lille ur.

Brev fra Ane Sofie Henriksen til veninden Sophie (transkriberet):

Stubberup den 1/2 1894

Kære Sophie

Du havde nok talt til Sofie om jeg vilde komme over til dig paa Løverdag og føls med dig til Bal det skal jeg nok komme saa fremt der ikke kommer noget i Viej for min Moder er ikke rigti rask men jeg habur nok hun kommer sig til den Tid men jeg tager da ikke andet Tøj paa for jeg syntet ikke det er noget at koste paa.

Du hilse paa det venligste fra

Sofie Henriksen

Gud giv at aldrig Sorgens Piller
 Dit glade Hjerte saare maa
 Gud Lykken stedse til Dig smile
 Tilfældig ved din Side staa
 Gud Lykken pryde maa din Vej
 Med Roser og Forglemmigej.

Din Hengivne Veninde
 Kristine Larsen.

Stubbeup den 9-3-94.

I Ane Sofies poesibog skrev hendes gode veninde Kristine Larsen (døbt Karen Christine Larsen) et digt den 9. marts 1894. Kristine, som boede på nabogården, blev i oktober 1895 gift med skovfoged Anton Marius Andersen og flyttede til Bråby, hvor de fik tre børn. Kristine døde kun 31 år gammel i 1905. Anton Marius fik efterfølgende i 1906 Ane Sofies anden gode veninde, Trine Sofie Pedersen (se side 63) til husbestyrinde. Trine Sofie havde måske håbet på, at hun og Anton Marius kunne finde sammen som par, men i folketællingen 1911 var hun stadig opført som husbestyrinde. I 1916 valgte hun så at rejse til USA, dels for at finde sin bror, som var udvandret for mange år siden, dels formodentlig af ulykkelig kærlighed til Anton Marius (ifølge Else Kathrine Marie Andersen). Anton Marius forblev iøvrigt enkemand indtil sin død i 1955.

Ane Sofie, der havde lært at væve og sy, fandt inspiration og mønstre i "Nordisk Mønster-Tidende". Her et gemt eksemplar fra 15. oktober 1894 til 10 øre.

Ane Sofie deltog flittigt i egnens arrangementer. Fra oven en husflidsfest fra 1894, en sangerfest med dans ved Faxe Ladeplads i 1897 og Statshingsteskuet i 1899.

Oplæsning.

Anden Paaskedag, den 6te April d. A., Kl. 6 lader Faxe-Hylleholt Fremskridtsforening og Faxe-Hylleholt Soldaterunderstøttelsesforening afholde offentlig Oplæsning af Maler Peterson, Gjelstød.

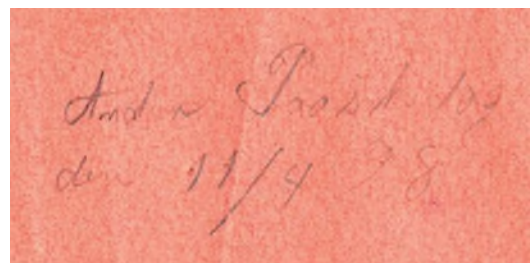
Entré: 35 Øre. Foreningernes Medlemmer kan Adgang for 10 Øre.

Efter Oplæsningen afholdes Bal for Foreningernes Medlemmer. Sædvanlig Entré.

NB. Medlemskortene forevises ved Indgangen.

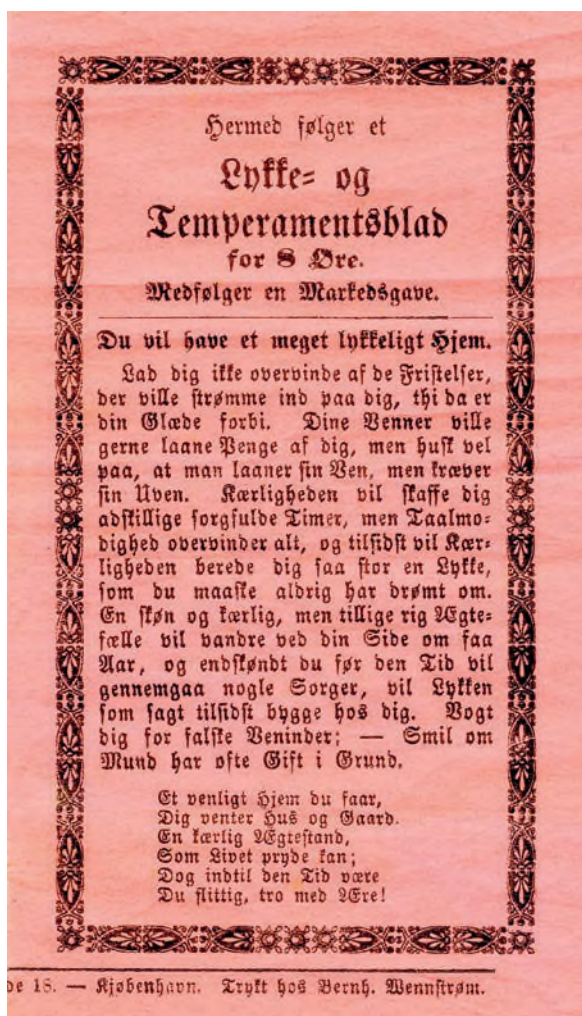
Betyrelsen.

Faxe-Hylleholt Fremskridtsforening arrangerede bl.a. foredrag, gymnastikopvisning, men afholdt også fastelavn med at "slå katten af tøndem". Bagefter var der som regel bal mod betaling. Østsjællandsk Folkeblad den 2. april 1896. (Foreningen annoncerede regelmæssigt i aviserne med arrangementer fra 1889-1912).

Ane Sofie deltog i mange af Faxe-Hylleholt Fremskridtsforenings arrangementer.

På en af billetterne er noteret bagpå: "Anden Paaskedag den 11/4 98".

de 18. - Kjøbenhavn. Trykt hos Bernh. Wennstrøm.

(Transskriberet):

Hermed følger et
Lykke- og
Temperamentsblad
for 8 Øre.
Medfølger en Markedsgave.

Du vil have et meget lykkeligt Hjem.

Lad dig ikke overvinde af de Fristelser, der ville strømme ind paa dig, thi da er den Glæde forbi. Dine Venner ville gerne laane Penge af dig, men husk vel paa, at man laaner sin Ven, men kræver sin Uven. Kærligheden vil skaffe dig adskillige sorgfulde Timer, men Taalmodigheden overvinder alt, og tilsidst vil Kærligheden berede dig saa stor en Lykke, som du maaske aldrig har drømt om. En skøn og kærlig, men tillige rig Ægtefælle vil vandre ved din Side om faa Aar, og endskøndt du før den Tid vil gennemgaa nogle Sorger, vil Lykken som sagt tilsidst bygge hos dig. Vogt dig for falske Veninder; - Smil om Mund har ofte Gift i Grund.

Et venligt Hjem du faar,
Dig venter Hus og Gaard.
En kærlig Ægtestand,
Som Livet pryde kan;
Dog indtil den Tid være
Du flittig, tro med Ære!

de 18. - Kjøbenhavn. Trykt hos Bernh. Wennstrøm.

Et af Ane Sofies mange "Lykke og Temperamentsblade", købt for 8 øre på et marked. Udgivet af bogtrykker Erik Bernhard Wennstrøm (1831-1900) i København. Han trykte skillingviser, lejlighedssange, m.v.

Ane Sofie Henriksen i folketællingerne 1890 og 1901

69	Hans Jørgen Hendriksen	M - 54	G	Østeregede	Kalkstensbryder
70	Else Kirstine Pedersen	Kv - 54	G	Faxe	Husmoder - Kone
71	Ane Sofie Hendriksen	Kv - 15	U	Faxe	Datter af Huset
72	Niels Olsen	M - 76	Enk	Faxe	Snesere - Væver

Folketælling i Stubberup, Faxe 1. februar 1890 - (transskriberet):

- Hus - 13 - 69 - Hans Jørgen Hendriksen - M - 54 - G[ift] - Østeregede - Husfader - Kalkstensbryder
 70 - Else Kirstine Pedersen - Kv - 54 - G[ift] - Faxe - Husmoder - Kone
 71 - Ane Sofie Hendriksen - Kv - 15 - U[gift] - Faxe - Datter af Huset
 72 - Niels Olsen - M - 76 - Enkemand - Snesere - Væver

Bekjendtgjørelser.

+

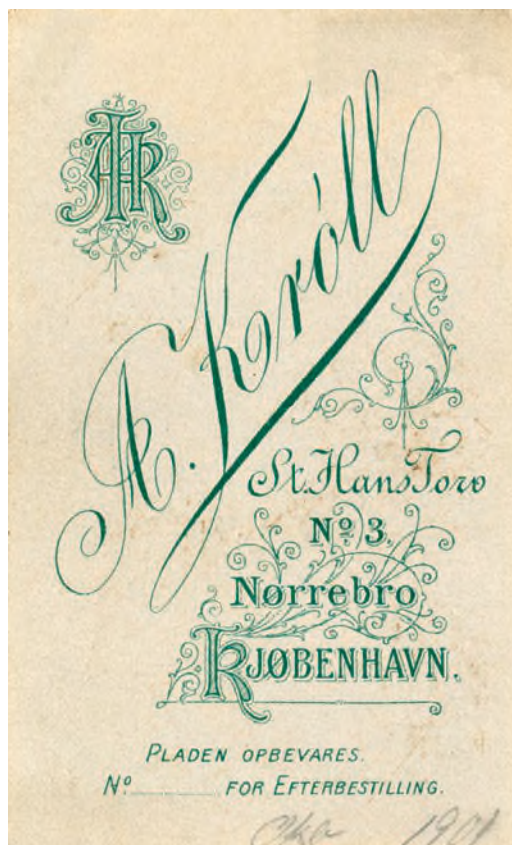
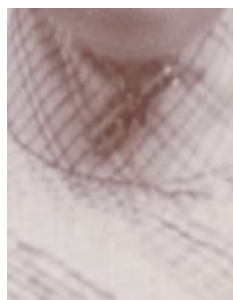
Herren har i Dag hjemkaldt til den evige Hvile Aftægtsmand **Niels Olsen**, 80 Aar gammel, hvilket herved bekjendtgjøres.
 Stubberup, den 28. Marts 1894.
 Kristine Henriksen.
 H. J. Henriksen, Husmand.
 Begravelsen foregaar fra Hjemmet
 Tirsdag den 3. April Kl. 10¹/₂.

Væver Niels Olsen døde 28. marts 1894. Han blev begravet i Faxe kirke den 3. april 1894

Hans Jørgen Hendriksen	M - 13-7-1835	G	Østeregede Sg.	Kalkstensbryder
Else Kirstine Pedersen	K - 5-12-1835	G	Faxe Sogn	Husmoder - Intet
Ane Sophie Henriksen	K - 21-11-1874	U	Faxe Sogn	Barn - Syerske

Folketælling i Stubberup, Faxe 1. februar 1901 - (transskriberet):

- Hans Jørgen Henriksen - M - 13-7-1835 - G[ift] - [[født] Østeregede Sg. [ankom til sognet 1872] Husfader - Husmand [gift 1872 - 1 levende barn og 1 dødt barn i ægteskabet]
- Else Kirstine Pedersen - K - 5-12-1835 - G[ift] - Faxe Sogn - Husmoder - Intet
- Ane Sophie Henriksen - K - 21-11-1874 - U[gift] - Faxe Sogn - Barn - Syerske

Ane Sophie Henriksen fotograferet i 1901 i København.

Smykket med anker og kors samt urkæden var samme smykker som på billederne side 56 og 59.
 Fotograf: A. Krøll, St. Hans Torv no. 3, Nørrebro, København.

Ane Sofie Henriksens gode veninde Trine Sofie Pedersen

Trine Sofie Pedersen, som også blev kaldt Sofie, blev Ane Sofies meget gode veninde gennem hele livet. Hun var lidt over 2 år yngre end Ane Sofie, og var født i et hus i Skovkrogen ved Stubberup Skov, som datter af husmand og kalkstensbryder Peder Pedersen og Bodil Kirstine Pedersen. Huset lå ved siden af Ane Sofies forældres jordlod i Skovkrogen. Trine Sofie var barn nr. 7 ud af en børneflokk på 11. To døde helt spæde.

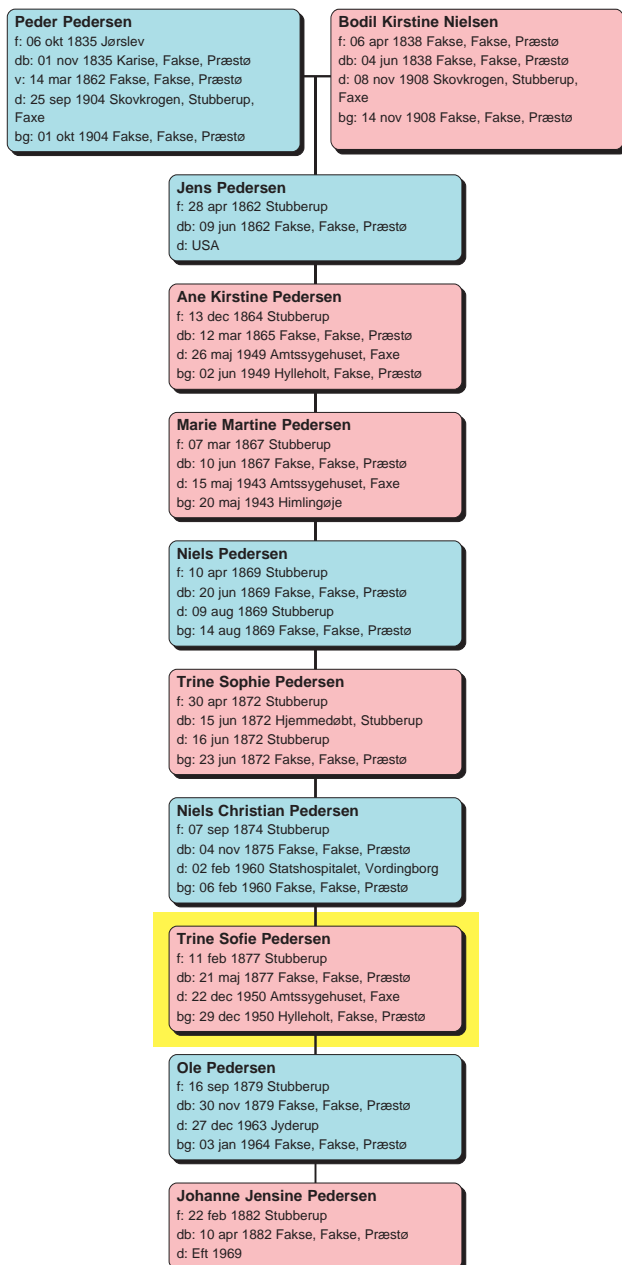
Trine Sofies storebror Jens Pedersen var omkring 1882 rejst til USA, hvor han forsvandt spørløst. I 1916 rejste Trine Sofie bl.a. til USA for at lede efter ham.

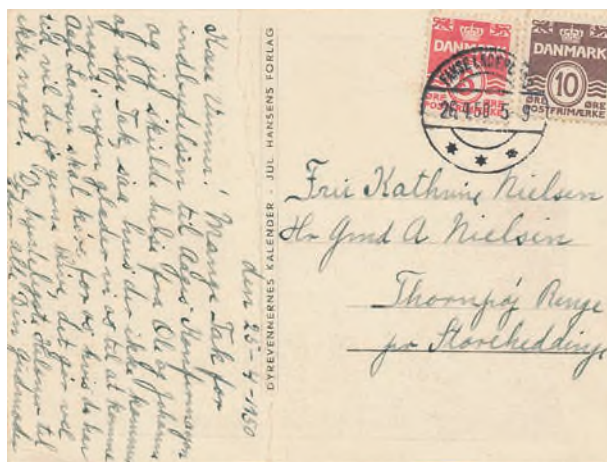
Et ungdomsbillede af Trine Sofie Pedersen.

Hun vendte dog tilbage til Danmark omkring 1920 og tjente efterfølgende bl.a. som husbestyrerinde forskellige steder på Faxeegnen.

Trine Sofie Pedersens forældre og søskende.

Trine Sofie var gudmor til Ane Sofies datter Else Kathrine Marie, og de havde kontakt med hinanden indtil Trine Sofie døde ugift 73 år gammel på Faxe sygehus den 22. december 1950.

Kort fra Trine Sofie Pedersen, Faxe Ladeplads den 25. april 1950, godt ½ år før hendes død.

(Transskriberet):

Fru Kathrine Nielsen, Hr Gmd A Nielsen
Thornhøj Renge pr Storeheddinge

Kære Venner! Mange Tak for indbydelsen til Aages Konfirmation og jeg skulde hilse fra Ole og Johanne og sige Tak, saa hvis der ikke kommer noget i vejen glæder vi os til at komme Aage Larsen skal køre for os, hvis de har tid vil de jo gerne blive, det gør vel ikke noget. De hjerteligste Hilsner til Eder alle Din Gudmoder.

(Omtalte Ole og Johanne var Trine Sofies søskende. Jens Aage Nielsen, Kathrines søn, blev konfirmeret den 26. marts 1950, og kortet er fra 25. april 1950, så hvordan det hænger sammen er uklart).

Lars Christian Andersen
(Ane Sofie Henriksens mand)

Lars Christian Andersen var søn af Niels Andersen og Karen Kristensen, som havde en gård i Stubberup. Han blev født den 25. maj 1875 i Stubberup og døbt i Faxe kirke den 4. juli 1875, og blev kaldt Christian.

Niels Andersen og Karen Kristensen fik 7 børn, som alle var født i Stubberup:

1 - Jens Andersen født den 7. maj 1861.

2 - Anders Christensen Andersen født den 1. september 1862, men døde den 31. marts 1865 kun 2½ år gammel.

3 - Anders Christensen Andersen født den 21. september 1865.

4 - Ane Marie Andersen født den 15. januar 1868.

5 - Hans Peder Andersen født den 17. oktober 1871.

6 - Lars Christian Andersen født den 25. maj 1875.

7 - Ane Johanne Andersen født den 26. december 1876.

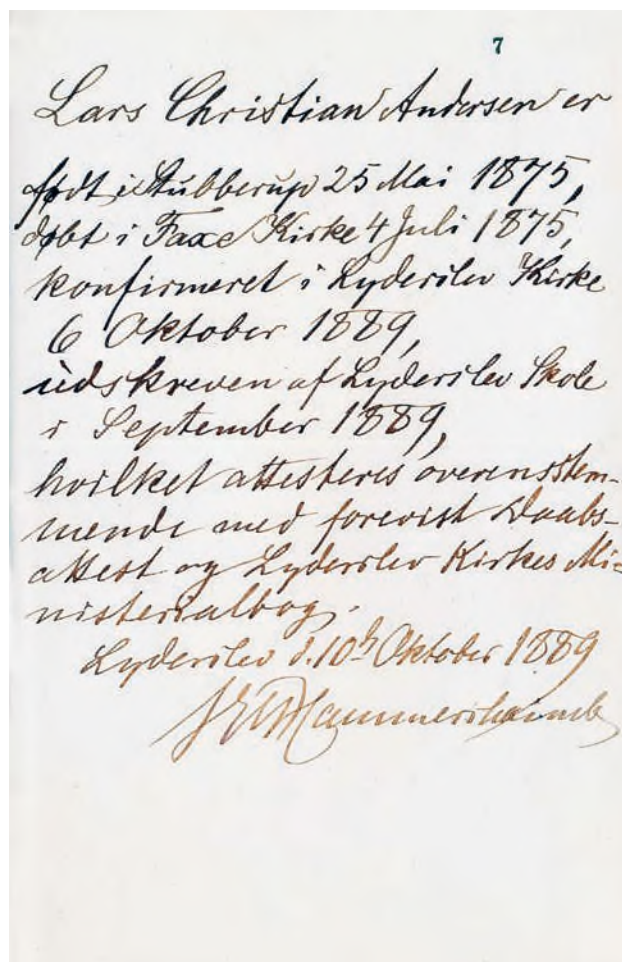
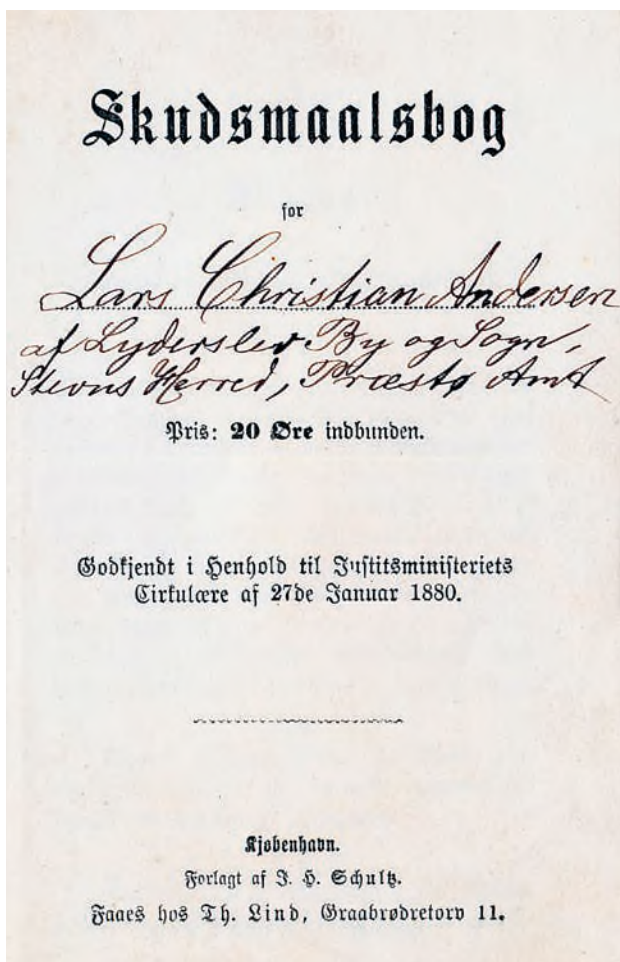
Lars Christian Andersens "Kokoppe-Indpodnings Attest" fra 13. juli 1877.

I Faxe folketælling den 1. februar 1880 var Lars Christian Andersen, 4 år, og hans storebror Anders Christensen Andersen, 14 år, i pleje ved deres mormor Johanne Marie Ingvorsdatter og hendes 2. ægtemand Hans Andersen i Stubberup. De havde en gård i Stubberup i starten af Søndergårdsvej, matrikelnummer 48a. Gården solgte Hans Andersen i 1889, og den blev senere overtaget af Faxe Kalkbrud, som rev gården ned og udstykkede jorden.

Lars Christian startede i Stubberup skole den 29. januar 1882, og kom dermed til at gå i klasse med, hvad der senere skulle blive hans hustru, Ane Sofie. Hun var dog startet i skolen ca. 3 måneder før, den 25. oktober 1881.

Lars Christians mormor døde allerede i 1884, og hans far Niels Andersen kun 2 år efter i 1886. Derfor flyttede Lars Christian i 1887 over til sin mors halvsøster Inger Marie Hansen. Hun var i 1882 blevet gift med Rasmus Hansen, som bestyrede sin mors, Anne Margrethe Rasmusdatter, gård i Lyderslev. Lars Christian startede i Lyderslev skole i april 1887, og gik der indtil han blev konfirmeret den 6. oktober 1889 i Lyderslev kirke.

Lars Christians skudsmålsbog fra 1889 - (transkriberet): Lars Christian Andersen er født i Stubberup 25 Mai 1875, døbt i Faxe Kirke 4 Juli 1875, konfirmeret i Lyderslev Kirke 6 Oktober 1889, udskreven af Lyderslev Skole i September 1889, hvilket attesteres overensstemmende med forevist Daabsattest og Lyderslev Kirkes Ministerialbog. Lyderslev d. 10de Oktober 1889.

Efter sin konfirmation flyttede Lars Christian hjem på gården i Stubberup til sin mor, søstrene Ane Marie og Ane Johanne samt storebroderen Anders Christensen. Storebroderen, som på det tidspunkt var 24 år, bestyrede gården for sin mor, og det var ham, som var udset til at skulle overtage gården.

I folketællingen for 1901, opholdt Lars Christian sig stadig på sin fødegård, sammen med sin mor, sin storebror Anders Christensen, som fortsat bestyrede gården, og sin lillesøster Ane Johanne. Søsteren Ane Marie var blevet gift i 1893.

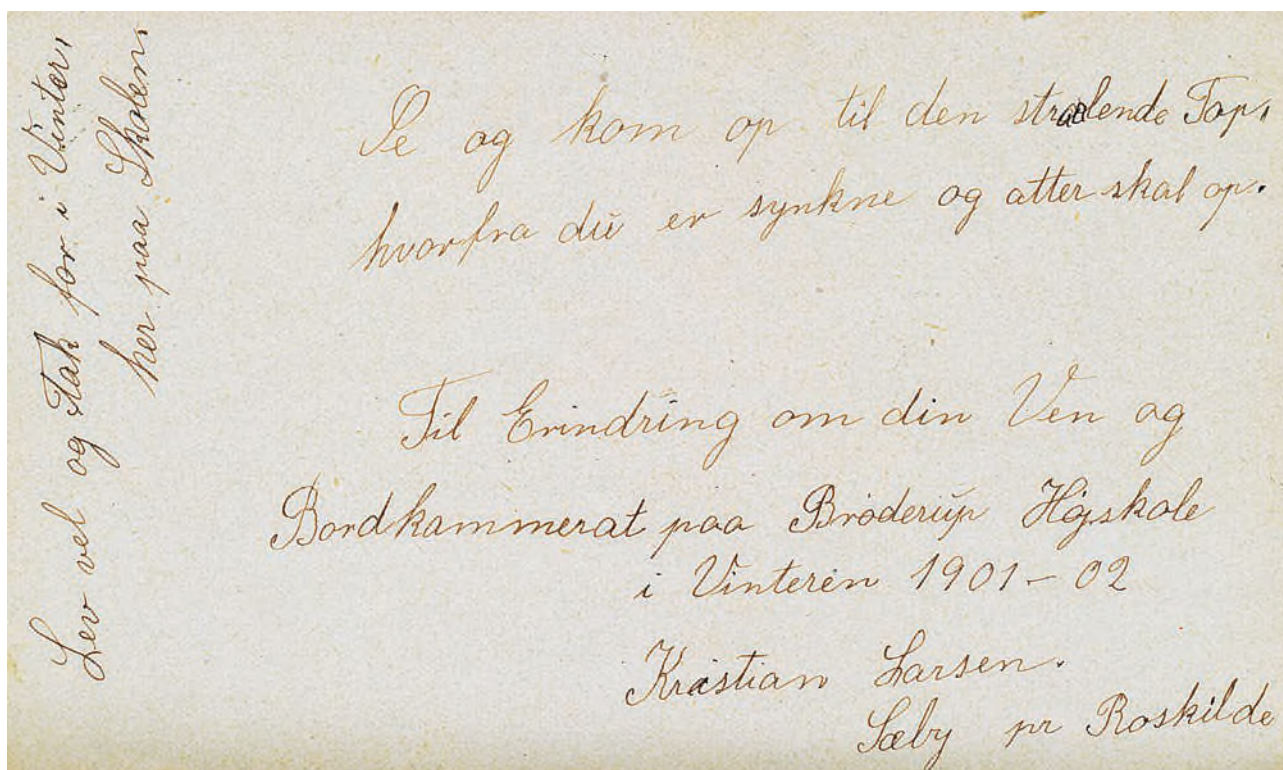

Ungdomsbillede af Lars Christian Andersen. Fotograf: J.P. Christensen, Faxe.

Lars Christian Andersens højskoleophold

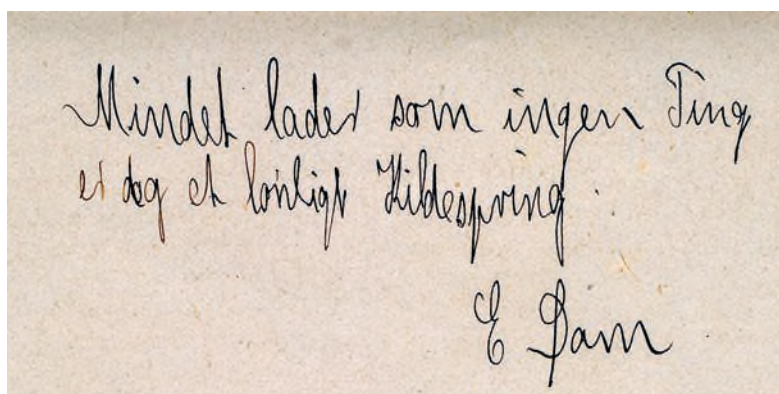
Lars Christian Andersen var på Brøderup Højskole i vinteren 1901 og 1902.

En side af Lars Christian Andersens poesibog fra højskoleopholdet.

Forstanderparret på Brøderup højskole: Edward Emil Dam (1852-1934) og hustru Sofie Severine Bonnesen (1847-1920). De fungerede på Brøderup Højskole fra 1890 til 1913.

Forstander Emil Dams hilsen til Lars Christian i poesibogen var fra digtet "Valdemarerne" af Grundtvig i 1842: "Mindet [vel] lader som ingenting, er dog et lønligt kildespring".

Brøderup højskole ved Tappernøje i 1897. Højskolen fungerede fra 1867 til 1947.

Lars Christian Andersens fødehjem i Stubberup

Niels Andersen og Karen Kristensens gård i Stubberup omkring 1916, hvor sønnen Anders Christensen Andersen havde overtaget gården.

Nuværende adresse Søndergårdsvej 46, 4640 Faxe, matrikelnr. 44a.

Fra venstre Lars Christian, broderen Anders, hans kone Karen, døtrene Ellen og Karen Johanne, moderen Karen Kristensen, sønnerne Niels Thorkil og Hans Frede og 3 ukendte.

Lars Christians storebror Anders Christensen Andersen overtog slægtsgården i Stubberup fra sin mor den 22. december 1909. Men den 18. juni 1924 var han p.g.a. dårlig økonomi tvunget til at sælge gården. Den blev solgt til 2 brødre, Laurids Marius Johansen og Johannes Martin Johansen. Anders og familien flytter til Ebbeskov Mark og senere til en lejlighed i Nørregade 6, Faxe.

Niels Andersen og Karen Kristensens gård i Stubberup, som den så ud i 1936.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto.

Ane Sofie Henriksen og Lars Christian Andersen giftes 1905

Ane Sofie Henriksen og Lars Christian Andersen blev gift i Faxe kirke den 18. april 1905.
Præsten skrev i kirkebogen:

Ungkarl og gårdmand Lars Christian Andersen, født i Stubberup i Faxe sogn d. 25. maj 1875 af forældrene:
Gårdmand Niels Andersen og hustru Karen Christensen, og boende i Renge ved Store Heddinge, 29 år.

Pige Ane Sofie Henriksen, født i Stubberup i Faxe sogn d. 21. november 1874 af forældrene: Hans Jørgen
Henriksen og hustru Else Kirstine Pedersen, og boende hjemme i Stubberup, 30 år.

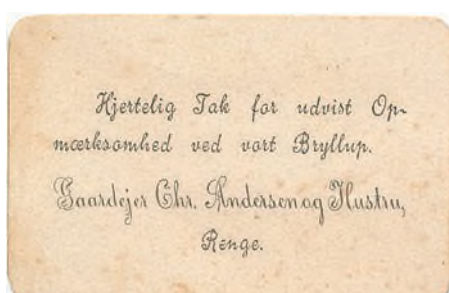
Forlovere:

Husmand Hans Jørgen Henriksen af Stubberup [Ane Sofies far]
Gårdbestyrer Jens Andersen af Jyderup [Lars Christians storebror].

Tillysning bestilt: 31. marts - Tillysning: 2, 9 og 16 april
Viet: 1905 d. 18 april i Faxe - Sognepræsten i kirken
Forsørgelsesattest fra Faxe sogneråd af 9. april 1905.

Fotograf: Emil Jansen, Køge og Store Heddinge i 1886-1919.

Til venstre: Takkekort som blev udsendt efter brylluppet.

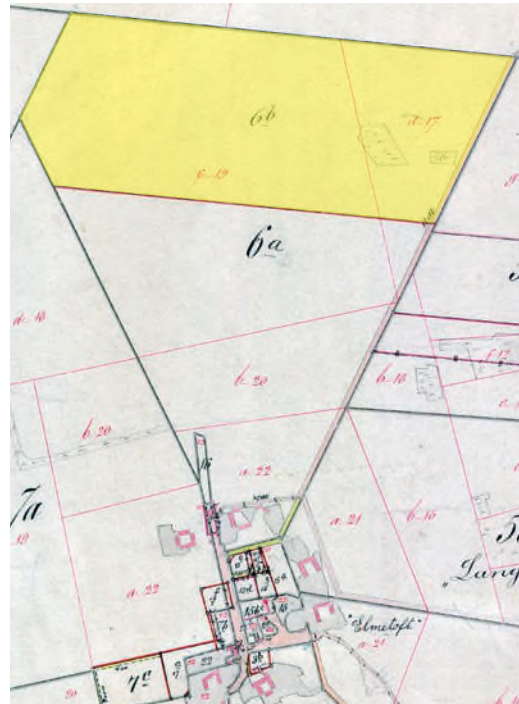

Gården Tornhøj i Renge

Matrikelnr. 6 i Renge blev ejet af gårdmand Poul Nielsen, som var født omkring 1767. Hans søn Søren Poulsen blev født i 1816, og fik den 27. april 1850 arvefæsteskøde fra kammerherre Scavenius på den nyopførte gård med matrikelnr. 6b, som var blevet udstykket fra matrikelnr. 6, herefter 6a. Søren Poulsen overdrog sidenhen gården til sin søn Peder Sørensen den 7. juni 1902.

Matrikelkort over Renge by 1793.
Torn Ager var den del af marken,
hvor gården Tornhøj senere blev opført.

Matrikelkort over Renge by 1876.
Matrikelnr. 6 var blevet opdelt i 6a og 6b,
hvor Tornhøj var 6b.

Peder Sørensen solgte efter kun 3 år gården til Lars Christian Andersen for 16.000 kr. med overtagelse den 1. april 1905. Lars Christians storebror gårdbestyrer Anders Christiansen Andersen og hans svigerfar Hans Jørgen Hendriksen var solidariske selvskyldnerkautionister, hvilket betød, at de lovede at betale lånet af, hvis Lars Christian ikke kunne betale. Lars Christian var den, der senere gav gården navnet Tornhøj, formodentlig på grund af jordstykkets tidligere navn var Torn Ager, som det fremgår af et gammelt matrikelkort fra 1793.

Matrikelnr. 6b Renge		Gårdbestyrer Lars Chr. Andersen	
1900	År betalt	19	06
1 April			År betalt
	Agterenskyld	9 35	Juni 16 mod Kalkering
	Skudfrøskidring	19 86	
	Brautpænge	4 71	Des 31 til Jule
1 Oktober		33 92	
	Agterenskyld	9 35	1907
	Skudfrøskidring	19 86	April 17 til B. Sørensen
	Brautpænge	4 71	
	Skaarredal	4 38	
	Skudfrøskidring		
	4/4 - By	87 19	
	4/4 - Høj		
	Købsbetalt	29 44	
		116 66	
		<u>Køb 188 88</u>	
			Betalt 188 88

Første sider af arvefæste-afgiftsbog for Lars Christian Andersen på gården Tornhøj i Renge, matrikelnr. 6b. Startende i 1906 efter købet af gården.

Else Kathrine Marie Andersen

(Ane Sofie Henriksen og Lars Christian Andersens datter)

Ane Sofie og Lars Christian fik året efter de var blevet gift en pige, som blev født på Tornhøj den 21. januar 1906 og døbt Else Kathrine Marie i Store Heddinge kirke den 11. marts 1906. Hendes gudmor var moderens nære veninde Trine Sofie Pedersen, som var født og opvokset i et hus i Skovkrogen ved Stubberup, meget tæt på hvor Ane Sofie også voksede op.

Fadderne var morfaderen Hans Jørgen Henriksen, musiker Søren Rasmussen og Birtha Rasmussen. Søren var genbo til Tornhøj, og Birtha var hans datter.

Else Kathrine Marie blev højst sandsynligt opkaldt dels efter sin mormor Else Kirstine Pedersen og dels sin moster Cathrine Marie Henriksen, som døde kun 7 år gammel. Hun blev dog altid kun kaldt Katrine, og hendes navn blev efterfølgende ofte skrevet uden "h".

Else Kathrine Marie Andersen.

Billedet blev formodentligt taget samtidig med familiebilledet i haven på Tornhøj på side 74, idet Kathrines påklædning og sko er nøjagtig det samme.

Fotograf: Signe Nielsen, Store Heddinge.
Havde atelier i Store Heddinge ca. 1907 - 1910.

Faxe kirke og pastor C.D. Møller

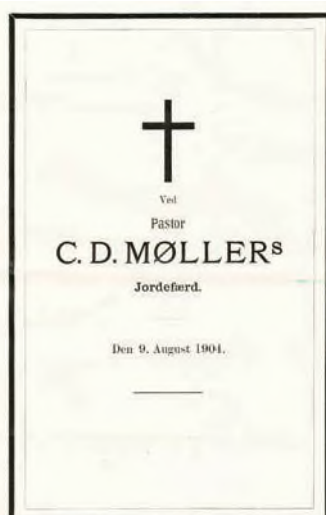
Præsten Christian Daniel Møller og Faxe kirke må have betydet meget for Hans Jørgen Hendriksen og hans familie. Her blev de nemlig døbt, konfirmeret og begravet. Hans Jørgen købte engang omkring 1900 et billede af Faxe kirke med pastor Møller.

Christian Daniel Møller var født den 20. september 1816 i København som søn af en apoteker. Han blev kandidat som 23-årig og var sognepræst i Frederikshavn samt Vonsbæk og Hopdrup i Sønderjylland indtil 1864, hvor han søgte væk fra Sønderjylland og blev sognepræst i Haarby på Vestfyn. Fra 1873-1894 var han præst i Faxe.

Bag på billedet af Faxe kirke blev noteret: "Hans Jørgen Henriksen - Stubberup - No. 178 - 1,50".

Pastor Christian Daniel Møller døde den 3. august 1904 i København, 87 år gammel, men blev begravet den 9. august 1904 i Faxe kirke. Her deltog formodentlig Hans Jørgen Hendriksen og hans kone Else Kirstine, ihvert fald gemte de hæftet med sangene, som blev sunget ved begravelsen.

Pastor Christian Daniel Møllers jordefærd den 9. august 1904.

Hans Jørgen Hendriksen og Else Kirstine Pedersen

(fra Stubberup til Tornhøj)

Hans Jørgen og Else Kirstine flyttede efter salget af deres husmandssted i 1906 over til deres datter Ane Sofie og svigersønnen Lars Christian på gården Tornhøj i Renge udenfor Store Heddinge, hvor de kom på aftægt.

Billede taget i haven på Tornhøj i Renge omkring 1907.
Fra venstre stående Ane Sofie Henriksen og Lars Christian Andersen.
Den lille pige, Else Katrine Marie Andersen, siddende ved sin morfar
Hans Jørgen Hendriksen og hans kone Else Kirstine Pedersen.

Fotograf: Signe Nielsen, Store Heddinge

Efter Hans Jørgen og hans kone Else Kirstines død, fik datteren lavet to store portrætbilleder af forældrene ud fra det øverste billede, som formodentlig var det eneste billede, der nogensinde blev taget af dem.

Else Kirstine og Hans Jørgen Hendriksens død

Den 14. februar 1908 døde Else Kirstine på Tornhøj 72 år gammel og blev begravet den 21 februar 1908 på Assistens kirkegård i Store Heddinge.

+

Herren har i Dag hjemkaldt til den evige Hvile vor kære Hustru, Moder og Svigermoder, **Else Kirstine Henriksen**, født Petersen, hvilket herved bekendtgøres for Slægt og Venner.

Renge, den 14. Februar 1908.
Paa egne, Datters og Svingersøns Vegne
fhv. Hmd. **Hans J. Henriksen**,
Stubberup.

Begravelsen foregaar Fredagen den 21de Februar fra Hjemmet Kl. 10, fra Storehedinge Kirke Kl. 12.

Else Kirstines dødsannonce i Østsjællands Folkeblad den 16. februar 1908.

Fau 30/11 09.

*Hans J. Henriksen
Renge*

1 Minde	56 Kr.
13 Bogst. 2/20	14 " 60
1 Hørs lig 5 Bogst.	1 " 00
	71 Kr 60 øre

Betalte 71 Kr 60 øre

O. Ommersen

Hans Jørgen betalte den 30. november 1909 71 kr. 60 øre for hans kones gravminde.

4 år efter døde Hans Jørgen den 12. marts 1912 på Tornhøj 76 år gammel og blev begravet den 18. marts 1912 også på Assistens kirkegård i Store Heddinge.

+

Gud har i Dag hjemkaldt til den evige Hvile vor kære Fader og Morfader, fhv. Hmd. **Hans Jørgen Henriksen** af Stubberup, i sit 77de Aar, hvilket herved meddeles Slægt og Venner af hans Datter og Svingersøn

Renge, den 12te Marts 1912.
Sofie Andersen. Chr. Andersen,
Gaardmand.

Begravelsen foregaar Mandag den 18de Marts, fra Hjemmet Kl. 10, fra Storehedinge Kirke Kl. 12. Følget bedes møde i Hjemmet for Jordfæstelsen.

Hans Jørgens dødsannonce i Østsjællands Folkeblad den 15. marts 1912.

Hjærtelig Tak

for udvist Deltagelse ved vor kære Fader og Morfaders Død og Begravelse.
Renge, den 20de Marts 1912.
Sofie Andersen. Chr. Andersen.

Takke stykke i Østsjællands Folkeblad den 22. marts 1912.

Tinglysning af gårdens navn Tornhøj

I 1913 besluttede Lars Christian Andersen, at hans gård fremover skulle hedde Tornhøj. Han deklarerede det den 4. marts 1913, at ejendommens navn var Tornhøj, hvilket han også senere lod offentliggøre i den lokale avis.

600
Købsdagen den 4^e Marts 1913
273. Stpl 1,00 Kr.
D e k l a r a t i o n .
Undertegnede Gaardejer Lars Christian Andersen af Renge tillægger her ved den mig tilhørende Gaard Matr. Nr. 6b af Renge By Storehedinge Land sogn i Stevns Herred, Navnet: "T o r n h ø j", hvilket navn heden des noteret i Panteregistret og i Antstusens Bøger.
Renge, den 20^e Februar 1913.
L. Chr. Andersen.

Tinglysning af navnet Tornhøj i Stevns-Faxe Herreder Skøde- og panteprotokol den 4. marts 1913.

Ved tinglæst Deklaration har jeg tillagt min Gaard, Matr. Nr. 6b af Renge, Navnet
Tornhøj.
L. Chr. Andersen.

Østsjællands Folkeblad den 8. juli 1913.
Lars Christian Andersen offentligør, at gårdens navn er Tornhøj.

Tornhøj omkring 1910.

Fra venstre Lars Christian Andersen, Ane Sofie Henriksen og Johanne Kirstine Andersen, Lars Christians niece, som tjente på gården i 2 år.

Forrest med dukken i favnen Lars Christian og Ane Sofies eneste datter Else Katrine Marie.

Fotograf: Peter Hansen Beck, Vejen.

Han var omrejsende fotograf, der opererede i det meste af Danmark.

Else Kathrine Marie Andersens skoletid

Renge skole, som blev opført i 1860 og fungerede frem til ca. 1970. Nuværende adresse: Rengevej 27, matrikelnr. 10b. Stevns Lokalhistoriske Arkiv - arkiv.dk

Else Kathrine Marie Andersen. Billedet er formodentlig taget i forbindelse med at Kathrine startede i Renge skole omkring 1913. Kjolen hun havde på, var den samme, som på billedet herunder.

Georg Møller (1873-1952) fungerede som lærer på Renge skole fra 1897 og frem til ca. 1935. Herefter overtog lærer Carl Vilhelm Hansen embedet.

Til Renge skolevæsen var også knyttet en forskole, som lå i Renge by, nuværende adresse Rengevej 14, matrikelnr. 15d. Her var Anna Sofie Valborg Hansen lærerinde fra omkring år 1915 og frem. Else Kathrine Marie og senere igen hendes datter Else Kirstine havde begge Valborg som deres lærer. Else Kathrine gik i skole 1913-1920 og datteren Else Kirstine 1937-1944.

Renge skole fotograferet omkring år 1913. Else Kathrine Marie Andersen i cirklen. Lærer Georg Møller yderst til højre og ved siden af hans kone Albertha. Stevns Lokalhistoriske Arkiv - arkiv.dk

Soldaterindkvartering på Tornhøj

I fredstid var det på den tid almindeligt at indkvartere soldater på private gårde, når der var militærøvelser, et såkaldt kantonnement. I sommerkvarter fra 15. maj til 14. oktober kunne soldaterne kun kræve et tæt og tørt lokale med halm/strå til at ligge på og et tæppe eller dækken pr. mand. Indkvarteringen kunne være med forplejning, hvor værterne så blev betalt for at lave mad til soldaterne, enten fuldkost eller kun middagsmad. Styrker over 6 mand skulle selv lave deres mad. I sommerkvarter var godtgørelsen i 1924 pr. mand 12 øre om dagen for logi samt kostpenge efter en ikke nærmere fastsat tarif. Tornhøj havde også af flere gange soldater indkvarteret.

Lars Christian og Ane Sofie fik på et tidspunkt en kageske som tak fra nogle soldater i kantonnement med inskriptionen: "Erindring fra Kantonnementet 1911, 4. Batl., 3. Komp."

Tornhøj omkring år 1916 i haven foran stuehuset.

Stående fra venstre 3 soldater i indkvartering, Gudrun Ethelfeldt (Lars Christians niece, som i folketællingen den 1. februar 1916 tjente på Tornhøj).

Derefter en tjenestekarl på gården og 3 soldater i indkvartering.

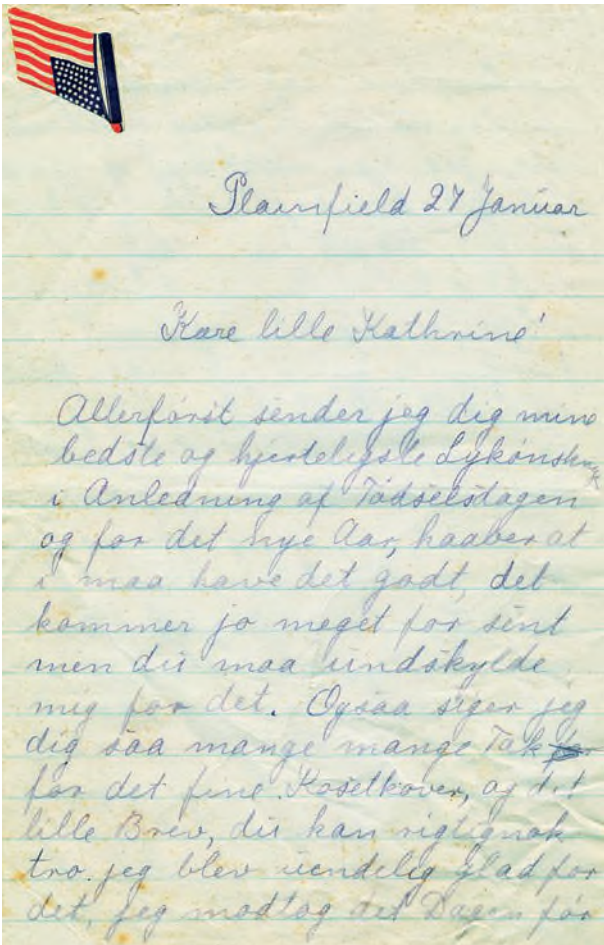
Siddende fra venstre Ane Sofie, datteren Else Katrine Marie og Lars Christian Andersen.

Else Kathrine Marie Andersens ungdom

Ungdomsbilleder af Else Kathrine Marie Andersen.

Første side af gudmoderens brev fra USA.
Hun skrev Kathrine med "h".

Den 27. januar 1920 skrev Kathrines gudmoder
Trine Sofie Pedersen et fødselsdagbrev
(transskriberet):

[Adresseret på kuverten til]

Frk Kathrine Andersen
Hr Gaardejer L Chr Andersen
Tornhøj Renge
pr Storhedinge
Sjælland Danmark
Euvropa

Plainfield 27 Januar

Kære lille Kathrine!

Allerførst sender jeg dig mine bedste og hjerteligste Lykønskning i Anledning af Fødselsdagen og for det nye Aar, haaber at i maa have det godt, det kommer jo meget for sent men du maa undskylde mig for det. Ogsaa siger jeg dig saa mange mange Tak for det fine Rosetkover, og det lille Brev, du kan rigtignok tro jeg blev uendelig glad for det, jeg modtog det Dagen før Juleaften, jeg kan rigtignok se du er en dygtig og flink Pige, Jeg har været syg og ligget i Sengen har haft Dokter, jeg havde Halsyge, saa jeg har i lang tid maattet holde mig inden døre, i Eftermiddag har jeg været ude for første gang, jeg vilde helst selv købe Baandene til

dig, jeg har i Aften vasket dette lille Mellemværk som jeg har lavet til dig, og jeg syndes det har været saa morsomt at lave det fordi at det skulde være til dig, nu skal jeg stryge det i morgen, men jeg faar ikke tid at putte Baandene i men det kan du nok selv, jeg vilde gerne selv besøge det paa Posthuset i Morgen og det skal jeg inden Klokken to, naar du hæfter en Sikkerhedsnaal i Baandet, vil du hisig faa det igennem, saa kan du putte i dem du bedst kan lide, jeg skal ogsaa nok købe Haarbaand og sende til dig, og vil du saa bede dine Forældre, om at købe en Salmebog og give dig fra mig, købe en af de bedste, vis jeg ikke selv kommer saa skal jeg sende Penge til den, jeg kan ikke sige noget bestemt endnu, jeg skulde jo nu til at søge om Pasbord og se om jeg kan faa det, jeg maa vist nok selv til New York for at faa det, jeg har i Eftermiddag været til Dokter med mit ene Ben, jeg haaber jo ikke det skulde være noget alvorlig, nu maa det jo først komme sig inden jeg kan komme saa vidt, jeg vilde jo meget gerne været den tur til Danmark, jeg kan faa fire a fem Maaneders Ferie, og komme tilbage til min samme Place i August Maaned. Vi har streng Vinter, vi haaber ikke den skulde vare ved saa længe, vil du nu hilse dine Forældre saa mange gange, og mange hjertelige hilsner til dig selv, ogsaa haaber jeg paa et nær gensyn.

Din hengivne
Gudmoder Sofie Pedersen

(Afsenderadresse var: 130 Arlington Place, Plainfield, New Jersey - en forstad til New York City.)

Else Kathrine Marie blev konfirmeret i Store Heddinge kirke den 11. april 1920.

I Store Heddinge folketælling i 1921 boede Else Kathrine Marie endnu hjemme ved forældrene på Tornhøj tillige med hendes mors farbror, Jens Henriksen.

Mat. 6 b Tornhøj	3	Kristian Andersen	4/11	1875	G	Faxe Kommune	1905	Landbrug	F	Husfader	1	Kommission	1121-3
	"	Sofie Andersen	21/11	1874	G	Faxe Kommune	1906	Husmoder	F	Husmoder	2	"	1120-0
	"	Katrine Andersen	21/1	1906	U	Storehedinge Kommune	X X	Barn	F	Barn	5	"	1224-1
	"	Hans Jakobseb	27/9	1904	U	Storehedinge Kommune	X X	Tyende (Landbrug)	F	Tyende (Landbrug)	8	"	1223-1
	"	Jens Henriksen	11/9	1842	E	Øster Egede Kommune	X X	Aftægtsmand	F	Aftægtsmand	4	"	8210-0

Folketælling i Renge, Store Heddinge 1. februar 1921 - (transskriberet):

Mat. 6b Tornhøj - Kristian Andersen - M - 25/5 1875 - G - Faxe Kommune - Husfader - Landbrug
Sofie Andersen - K - 21/11 1874 - G - Faxe Kommune - Husmoder
Katrine Andersen - K - 21/1 1906 - U - Storehedinge Kommune - Barn
Hans Jakobseb - M - 27/9 1904 - U - Storehedinge Kommune - Tyende (Landbrug)
Jens Henriksen - M - 11/9 1842 - E - Øster Egede Kommune - Aftægtsmand

Ungdomsbillede af Else Kathrine Marie Andersen.

Else Kathrine Marie Andersen siddende i midten sammen med to veninder.

Else Kathrine Marie Andersens ophold på Stevns Landbrugsskole

I sommeren 1924 kom Kathrine på Stevns Landbrugsskole. Det var et 3-måneders kursus for piger fra den 3. maj til den 31. juli, som kostede 240 kr.

Stevns Landbrugsskole 1924.
Forsiden af den brochure
Kathrine fik tilsendt.

Stevns
Landbrugsskole
set fra øst.
arkiv.dk

Kathrine som nr. 2 fra venstre.
Stevns Landbrugsskole ses i baggrunden.
Skolen lå ca. 1 km. vest for Havnelev.

Sommerholdet på Stevns Landbrugsskole 1924.
Kathrine blev åbenbart kaldt Else på landbrugsskolen,
da hun på billedet hed: Else Andersen, Renge.
Forstanderparret var Hanne og Lars Rasmussen.

Efter højskoleopholdet vendte Kathrine hjem igen til sit fødehjem, hvor hun boede i Store Heddinge folketælling i 1925.

1. A. Tornhøj	32	Andersen, Kristian	M.	25/5	1875	Fakse Sogn	G.	Husfader	Gaardejer		
		Andersen, Sofie	K.	21/11	1874	Fakse Sogn	U.	Husmoder	Hustru		
		Andersen, Katrine	K.	21/1	1906	Storehedinge Landsogn	U.	Barn			
		Stenstrup, Aage	M.	11/6	1907	Faarum Sogn	U.	Tjenestekarl			
		Henriksen, Jens	M.	11/9	1842	Øster Egede Sogn	U.	Slægtning			

Folketælling i Renge, Store Heddinge 5. november 1925 - (transskriberet):

6b Tornhøj - 32 - Andersen, Kristian - M. - 25/5 1875 - Fakse Sogn - G. - Husfader - Gaardejer
Andersen, Sofie - K. - 21/11 1874 - Fakse Sogn - U. - Husmoder - Hustru
Andersen, Katrine - K. - 21/1 1906 - Storehedinge Landsogn - U. - Barn
Stenstrup, Aage - M. - 11/6 1907 - Faarum Sogn - U. - Tjenestekarl
Henriksen, Jens - M. - 11/9 1842 - Øster Egede Sogn - U. - Slægtning

Alfred Nielsen
(Else Kathrine Marie Andersens mand)

Alfred Nielsen var søn af gårdejer og mangeårig sognerådsformand Niels Peter Nielsen og Birthe Jensen på Nordgård, Espekærvej 6 i Sigerslev.

Nordgård, Espekærvej 6, Sigerslev, matrikelnr. 28b, som i 1937 blev overtaget af den ældste søn Hans Peter Nielsen, som i 1977 overdrog gården til sin ældste søn Hans Henrik Nielsen.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto 1936.

Niels Peter og Birthe blev gift i Store Heddinge den 7. september 1900 og de fik 4 børn, som alle blev født på Nordgård i Sigerslev og døbt i Store Heddinge kirke:

1 - Marie Nielsen: Født den 22. december 1901 og døbt den 16. februar 1902.

2 - Hans Peter Nielsen: Født den 3. oktober 1903 og døbt den 15. november 1903.

3 - Alfred Nielsen: Født den 24. marts 1905 og døbt den 14. maj 1905.

4 - Ejler Nielsen: Født den 15. december 1906 og døbt den 20. januar 1907.

Stående fra venstre Birthe Jensen og Niels Peter Nielsen og deres 4 børn.
Fra venstre Alfred Nielsen, Marie Nielsen, Ejler Nielsen og Hans Peter Nielsen.
Billedet taget omkring år 1909.

Alfred Nielsen blev konfirmeret den 15. april 1919 i Store Heddinge kirke.

I folketællingen fra Store Heddinge den 1. februar 1921 tjente Alfred som medhjælper ved landbruget hos gårdejer Peder Jensen på gården Espekær, Espekærvej 8 i Sigerslev. Det var nabogården til Nordgård.

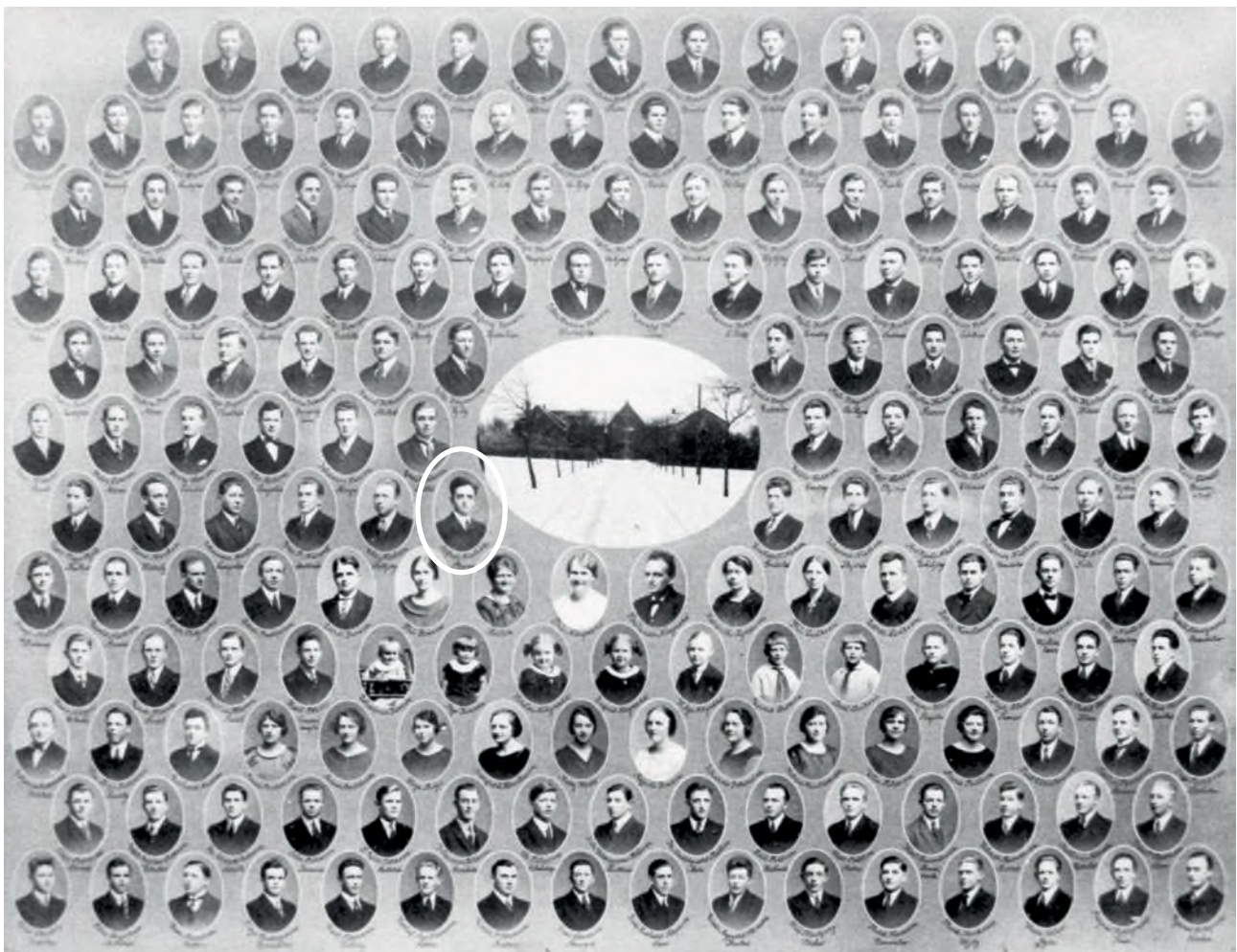

Alfred Nielsen på Antvorskov Højskole

Alfred var på Antvorskov Højskole i vinteren 1925-1926. Højskolen lå nær ved Slagelse. Her skrev han bl.a. en stil om sin hjemegn:

Min Hjemegn

Min Hjemegn er ude paa Stevns. Det er en meget køn Egn; men den er noget flad, der er ingen Bakker, som saa mange andre Steder; det er da meget faa. Men kommer man op paa saadan en Bakke, kan man se langt bort; man kan se ud over dejlige Bøgeskove; det er et herligt Syn en Foraarsdag, naar Bøgene lige er udsprungne og staar der med de lysegrønne Blade. Vi har ogsaa Klinten nær ved os, men vi kan bare ikke se den, førend vi er lige ved den. Hvis man sidder uden for en Sommeraften, kan man høre, hvordan det ruller saa hult der ude fra. Det er, naar Vandet løber tilbage, saa tager det Stenene med sig. Der er ogsaa store Kridtbrud, hvor der arbejder et Par Hundrede Mand til Tider, det er ikke saa rart at staa der en varm Sommerdag, naar Solen skinner ind paa det hvide Kridt, og der kommer ikke en Vind ind til dem. Det er ogsaa strengt Arbejde at staa der og hakke Kridt løs en hel Dag men de faar en høj Betaling, saa de vil hellere end gærne derned. Kommer man lidt længere mod Syd ligger der en lille Lund, som kaldes Højruplund, der kommer en Masse Mennesker op hver Sommer. Der er en Del Mindesmærker, og saa er der en gammel Kirke, som hænger ud over Klinten; den er heller ikke benyttet til Kirkegang i mange Aar; men man kan godt komme ind og se den. Der holdes mange Møder om Sommeren, saa det er en hel Festplads, hvor Folk samles fra Engen der omkring og mange andre Steder fra Landet.

Gruppebillede fra Alfred Nielsens ophold på Antvorskov Højskole i vinteren 1925-1926. Forstanderparret fra 1920 til 1935 var Frederik Nørgaard og Gerda Victoria Liljenqvist.

Else Kathrine Marie Andersen og Alfred Nielsen giftes

Ungdomsbillede af Kathrine og Alfred.

Kathrine og Alfred blev viet i Store Heddinge kirke den 7. oktober 1927.

Præsten Nørgaard skrev i kirkebogen:

**”Ungkarl, Landmand af Renge Alfred Nielsen f. her i Sigerslev 24-3-05.
Søn af Gaardejer Niels Peter Nielsen og Birthe Jensen.**

Ungpige af Renge Else Kathrine Marie Andersen f. her i Renge, d. 21-1-06.

Datter af Gaardejer Lars Christian Andersen og H. Ane Sofie Henriksen.

[Forloverne] Begges fædre.

Lyst her i Kirken 4 September 1927”.

Alfred Nielsen overtager gården Tornhøj

Alfred blev indskrevet i lægdsrullen i 1923 som 18-årig med henblik på militærtjeneste. Han kom efterfølgende på session, men blev erklæret uegnet til militærtjeneste.

Lægdets Nr. 96							
Bogstav.	Den Værnepligtiges fulde Navn.	Faderens eller Moderens Stilling og Navn.	Fødested.	Fødselsaar og Fødselsdag.	Afdeling.	Mødt.	Hjemsendt.
V 1	Alfred Nielsen	Hans Peter Nielsen	Spanne	1905 d. 28/3		d.	d.
Vedtegninger:							
1926 Fbg.							
1927 Udygtighedspas							

Alfred Nielsen fik i 1927 udstedt et "udygtighedspas" som bevis for "uegnet til militærtjeneste".

Det var Alfreds storebror Hans Peter Nielsen, der i 1937 overtog slægtsgården Nordgård i Sigerslev. Hver af de 3 øvrige søskende fik et arveforskud på 10.000 kr. Dette arveforskud indskød Alfred ved sit bryllup med Else Kathrine Marie i gården Tornhøj, som han dermed overtog den 21. oktober 1927.

Gården var på det tidspunkt meget forgældet. Gæld som svigerfaderen Lars Christian Andersen havde stiftet, da han i sin ejertid havde levet over evne. Men Tornhøj blev reddet, ved at Alfred overtog gården, selvom det de første mange år økonomisk var trange tider for Alfred og Kathrine.

Billede af Alfreds søskende med familie.

Stående fra venstre Hans Peter Nielsen, Ejler Nielsen, Ejlif Hans Hansen (søn af Kristian og Marie) og Alfred Nielsen
Siddende fra venstre Kristian Hansen og hustruen Marie Nielsen, Else Kirstine Nielsen (datter af Alfred og Kathrine) og Else Kathrine Marie Andersen.
Billedet taget omkring 1933 af fotograf Olga Johansen i Store Heddinge.

Else Kathrine Marie Andersen og Alfred Nielsen (børnene Else Kirstine og Jens Aage)

Da Kathrine og Alfred overtog Kathrines fødehjem Tornhøj, kom hendes forældre Lars Christian og Ane Sofie på aftægt, men hjalp selvfølgelig til i den daglige drift.

Et par år efter vielsen fik Kathrine og Alfred en datter, som blev født den 9. maj 1930 og blev døbt Else Kirstine Nielsen i Store Heddinge kirke den 15. juni 1930, opkaldt efter sin oldemor Else Kirstine Pedersen. Først knapt 6 år efter, den 29. februar 1936, fik Kathrine og Alfred en søn. Han blev døbt Jens Aage Nielsen i Store Heddinge kirke den 10. april 1936.

Jens Aage og Else Kirstine omkring 1937.

Jens Aage og Else Kirstine omkring 1939.

Familiebillede omkring 1939.

Fra venstre Alfred Nielsen, Else Kirstine, Jens Aage og Else Kathrine Marie.

2. verdenskrig

Den 9. april 1940 blev Danmark besat af tyskerne og det blev 5 hårde år med uoverskuelige konsekvenser for befolkningen. Der blev med tiden indført flere og flere restriktioner af enhver art; rationeringer af stort set alt, censur, udgangsforbud, mørklægning m.v. Befolkningen på landet, havde nok de bedste betingelser, idet de havde egne produkter fra deres jord og dyr, hvorimod bybefolkningen var afhængig af de på markedet forhåndenværende forsyninger.

Fra den 1. august 1944 skulle alle danskere over 15 år kunne vise legitimationskort, p.g.a. den stigende modstandskamp og de tiltagende sabotager mod den tyske besættelsesmagt og deres danske kollaboratører.

Lars Christian, Kathrine og Alfreds legitimationskort, som var udstedt den 10. juli 1944.

Rationeringsmærker som Kathrine og Alfred aldrig fik brugt.

Alfreds forbrugerkort til familien på 7 personer på Tornhøj. Der blev handlet ved slagtermester Harald Feveile i Store Heddinge. Der var ikke nogen egentlig rationering på kød og flæsk, men der blev i maj 1943 indført forbrugerkort, så kødvarer m.v. kunne blive mere ligeligt fordelt.

Befrielsen kom den 5. maj 1945, hvilket selvfølgelig vakte enorm glæde og jubel i hele Danmark, men forsyningskrisen var slet ikke ovre og økonomien var i bund. Derfor var der stadig rationering på rigtig mange ting. Helt indtil oktober 1952 var der f.eks. rationering på kaffe, og som det sidste blev brændselsrationeringen ophævet den 28. januar 1953, hvorefter økonomien igen blomstrede op i 50'erne og 60'erne.

Else Kirstine og Jens Aages konfirmation

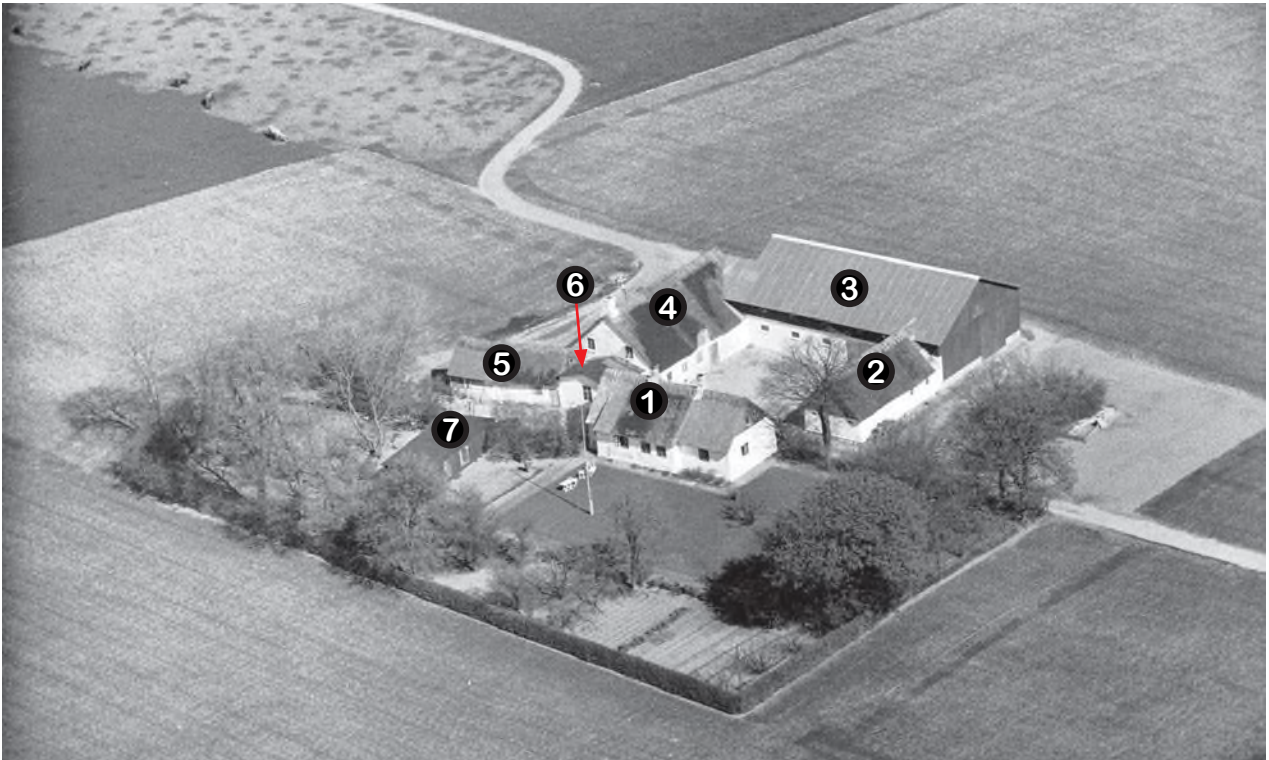
Else Kirstine blev konfirmeret i Store Heddinge kirke den 2. april 1944.

Jens Aage blev konfirmeret i Store Heddinge kirke den 26. marts 1950.

Tornhøj i 1949 og 1951

Tornhøj 1949.

1=Stuehus - 2=Stald og vognbygning - 3=Ny lade delvis opført på gammel længe i 1946 - 4=Stald med karlekammer og opbevaringskælder (ombygget 1906) - 5=Mindre længe brugt som grisehus/hønehus - 6=Aftægtsbolig på en stue og en entre formodentlig opført omk. 1906 - først for Hans Jørgen Henriksen og Else Kirstine (1906-1912), senere for Hans Jørgen Henriksens lillebror Jens Henriksen (1920-1928). Det blev endnu senere "æggepakkeri" og fyrrum.

7= Hønehus, brændeskur og lokum.

Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto.

Tornhøj 1951.

Den midterste del af stuehuset nytækket.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto.

Else Kathrine Marie og Alfred Nielsens sølvbryllup

Kathrine og Alfred holdt deres sølvbryllup den 7. oktober 1952 på Tornhøj. Der var opsat en stor æresport og flag ved indkørslen til gårdspladsen, og festen blev holdt i en træpavillion, som var lejet og opsat midt på gårdspladsen. Der var blevet hyret kogekone, musiker og fotograf Olga Johansen fra Store Heddinge kom og tog en hel billedserie.

Sangen var fra Alfreds storesøster Marie og hendes mand Christian Hansen fra Teglværksgården i Frøslev.

Kathrine og Alfred på deres sølvbryllupsdag. Billedet blev taget i en af stuerne på Tornhøj. Fotograf: Olga Johansen, Store Heddinge.

Familiebillede taget på gårdspladsen på Tornhøj med æresporten i baggrunden. Stående fra venstre Jens Aage, Kathrine, Else, Alfred og siddende fra venstre Ane Sofie, Lars Christian og Tom Feliks Hejberg Clausen. (Else og Tom blev gift året efter i Store Heddinge kirke den 21. november 1953).

Tornhøj 1953 og Ane Sofie Henriksens død 1954

Tornhøj, Rengevej 21, Renge, 4660 Store Heddinge.
Man har på dette tidspunkt stadig køre på gården, senere gik man over til kun at have grise.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto - 1953.

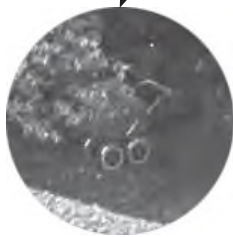
Ane Sofie Henriksen døde 79 år gammel. Hun havde da, sammen med sin mand Lars Christian, levet på aftægt i over 26 år ved deres datter og svigersøn, siden de blev gift i 1927.

Dødsdagen (År og dato)		Begravelsesdagen (År og dato)		Den afdødes fulde navn	Den afdødes stilling (eksternt og hjemligt) og bopæl (i sidste faste opholdssted, betegnet på landet ved by, sogn, herred og amt, i købstad ved købstads, gades og husnummeret), fødested (søgn eller købstad), fødselsår og -dag samt ægtekaldelig stilling (ogift, gift, enke, frakilt).	Den afdødes alder (fødselsår og -dag).	Af hvilken præst begravelsen (jordpåkæstelsen) er foretaget.	Anmærkninger. Herunder bl. a. for hvilken skiltning dødsbilledet er anført samt dato for skiltningens aflysning om nødvendigt, dato for eventuel tilsendelse af begravelsen til dødsstedets kirke og dato for eventuel meddelelse om begravelsen fra begravelsesstedet.
1954 -	26. Marts	1954 -	1. April	Ane Sofie Henriksen	Gift med fhr. Cst. Lars Christian Andersen, Renge Store-Heddinge Landsgaard Rørdal, som var sidste fulde Ægtemål. Født i Skibheringe, Renge Sogn, Rørdal, d. 21. November 1874 Datter af Niemand Hans Jørgen Henriksen og Hede Ellen Kirstine Pedersen	79 80 4 2/11 1874	Henrich	

Ane Sofie Henriksen døde på Tornhøj den 26. marts 1954, og blev begravet på Store Heddinge Kirkegård den 1. april 1954.

Besøg på Tornhøj i 1957 (datteren Else Kirstine Nielsen og svigersønnen Tom Clausen)

Under et besøg af Else Kirstine Nielsen og Tom Clausen ved Elses forældre i juli 1957, fløj Sylvest Jensen over gården Tornhøj og tog luftfoto af gården netop på det tidspunkt, hvor de befandt sig i haven med deres to piger.

Til venstre barnevognen under træet med Else og Toms yngste datter Lillian, og den ældste datter Aase, der skimtes legende bag træet i midten. Else og Tom siddende på græsset i haven til højre. Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto - 1957.

Tom sammen med Lillian i barnevognen foråret 1957. Billedet taget af Else.

Else siddende i haven sammen med Aase og Lillian i juli 1957. Billedet blev taget af Tom omtrent på samme tidspunkt som luftfotoet.

Lars Christian Andersens død

Lars Christian Andersen levede som enkemand i 5 år, hvorefter han døde i 1959 på Tornhøj 84 år gammel.

Døde mandkøn.						
Dødsdagen (år og dato)	Begravelsesdagen (år og dato)	Den afdødes fulde navn (så vidt muligt efter fornavn, efternavn eller fødselsnavn eller ved efternavn i kirkeregisteret)	Den afdødes stilling (ehæved) og bopæl (i sidste faste opholds- sted, betegnet på landet ved by, sogn, herred og amt, i købstad ved købstads, gaden og husnummeret, i ledetid (søgn eller kol- stet), fødselsår og -dag samt ægteskabelig stilling (gift, gift, enkemand, frakilt). Var eller havde den afdøde været gift, anføres tillige, så vidt muligt, ægteskabets fulde navn og stilling samt deres sidste fælles bopæl. For så vidt oplysning derom kan erholdes, anføres den afdødes fødselsår (for børn, fulde sønner og døtre), moderens fulde navn, stilling og bopæl.	Den afdødes alder (fødselsår og -dag).	Af hvilken præst begra- velsen (jerd- påkæstelsen) er fortaget.	Anmærkninger. Hvis andens bl. a., for hvilken skillev- er deklareret, anføres samt dato for skilleværet, anføres om anstø- delses, dato for eventuel omstilling af begravelsen til dødsstedets kir- kebyg og dato for eventuel med- døbe om begravelsen fra begra- velsesstedet.
1959 - 24 Juli. Renge. Landsognet.	1959 - 27 Juli. Assistens Kirkegård.	Lars Christian Andersen.	Enkemand, Avr Gaardby Renge som var tidligere Gællers Bopæl Født i Faxe Sogn, Sankt Anst. 25 Maj 1875, Søn af Gaard- mand Niels Andersen og Hustru Larsen Christianesen. Alder 84 Aar. 1875	84	Henriksen.	

Lars Christian Andersen døde på Tornhøj den 24. juli 1959, og blev begravet den 27. juli 1959 ved siden af sin hustru på Store Heddinge Kirkegård.

Ane Sofie Henriksen og Lars Christian Andersens gravsten på Store Heddinge kirkegård.

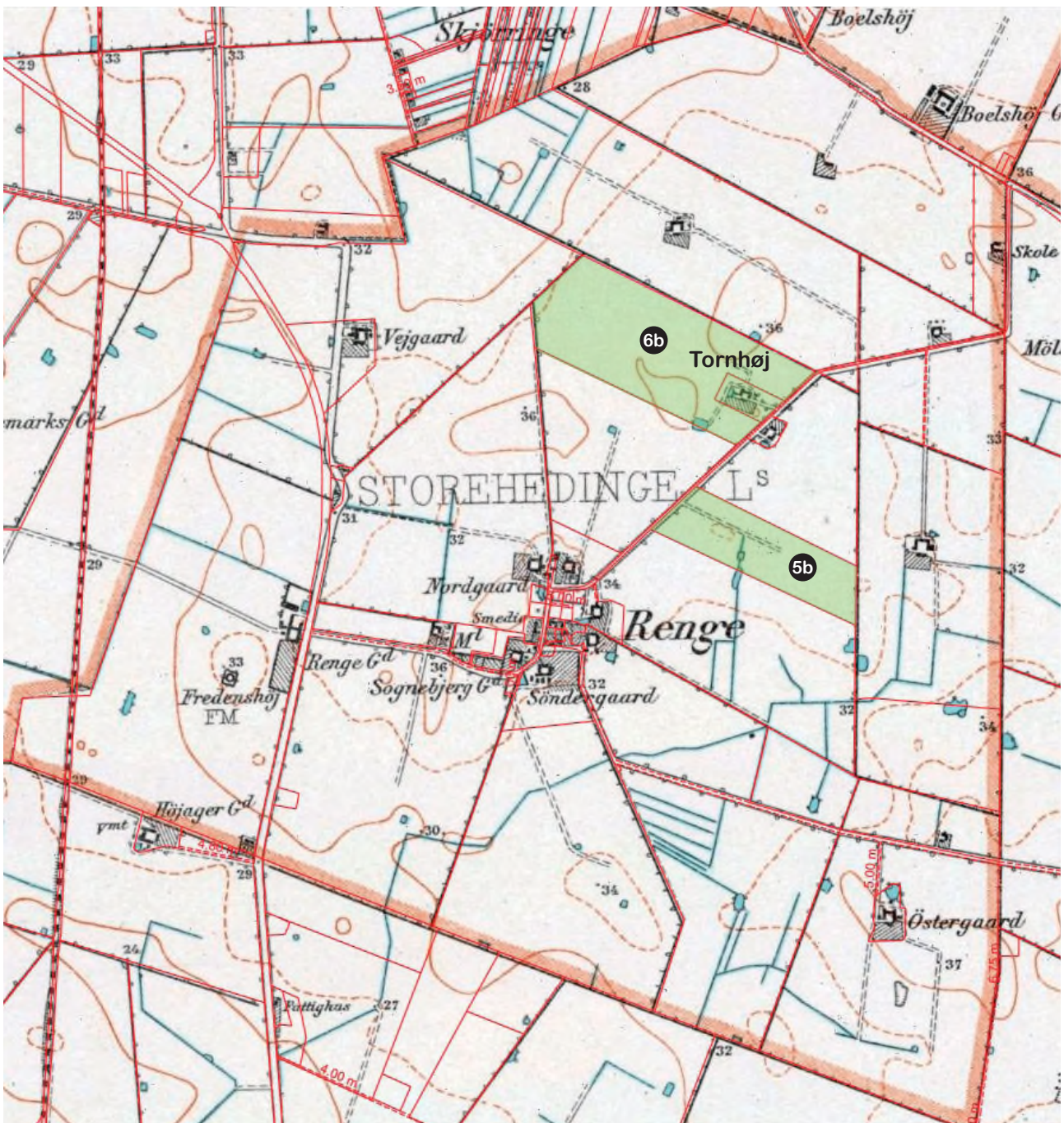
Store Heddinge kirke, eller som den også hedder Sankt Katharina Kirke, har dannet rammen om de kirkelige handlinger for Tornhøjs beboere i over 100 år, og hvor 3 generationer ligger begravet på den "nye kirkegård", Assistens kirkegård, som blev oprettet i 1889.

Generationssskifte på Tornhøj påbegyndes

Kathrine og Alfred Niensens søn, Jens Aage Nielsen, havde altid arbejdet på Tornhøj, kun afbrudt af et ophold på Korinth landbrugsskole på Fyn. Hensigten var at Jens Aage Nielsen på sigt skulle overtage Tornhøj, derfor blev der den 27. august 1959 tinglyst, at han havde forkøbsret på gården.

Den 1. marts 1961 købte Jens Aage Nielsen et mindre hus i Renge by, nuværende adresse Rengevej 17, med matrikelnr. 17 og tilhørende jord matrikelnr. 5b. Jordlodden var på små 12 tønder land, ca. 6,5 ha. Jorden blev senere frastykket og lagt ind under Tornhøj.

Tornhøjs jorde efter sammenlægningen af 6b og 5b.
Arealet udgjorde herefter knap 40 tønder land (ca. 22 ha).
Lave målebordsblade 1901-1971.

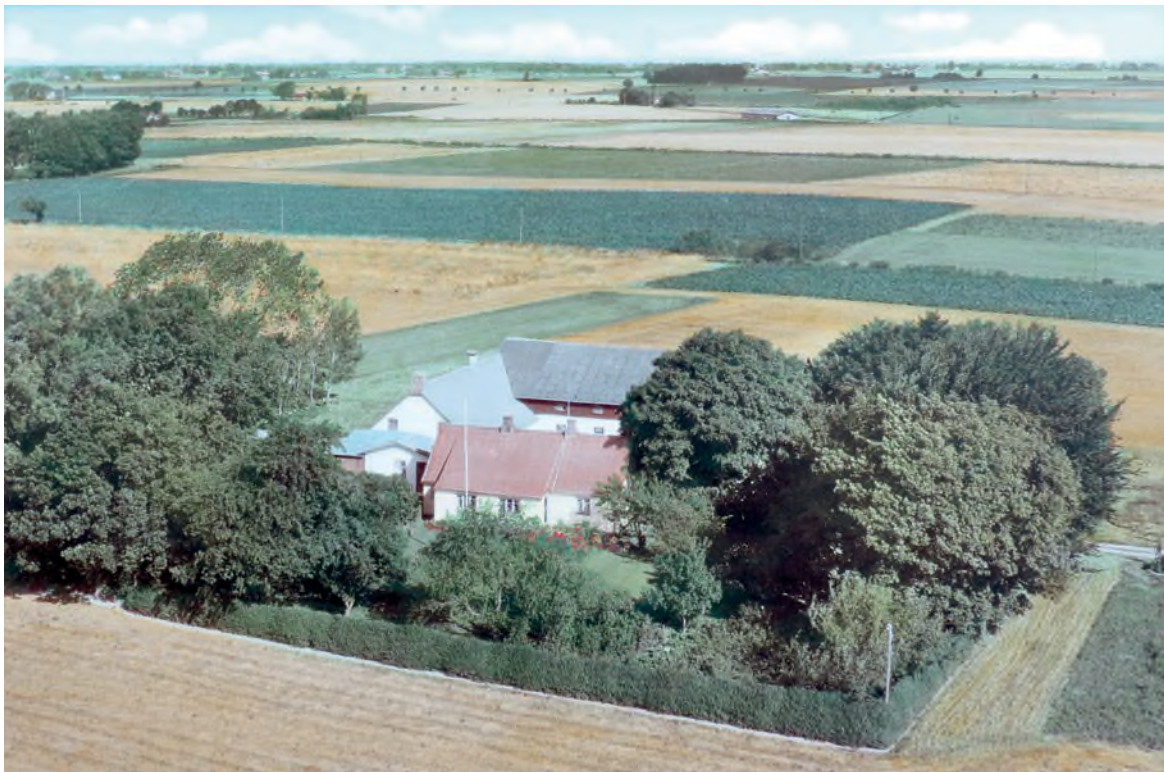

Tornhøj 1964

I 1964 tog Sylvest Jensen Luftfoto et billede af Tornhøj i sort/hvid. Nogle år senere gav Kathrine og Alfred deres datter Else og svigersøn Tom billedet som en gave. Billedet var blevet beskåret og håndkoloreret, og det hang efterfølgende i Else og Toms hjem på Lærkevej 14 i Kværndrup.

Det originale sort/hvide billede af Tornhøj.
Det Kongelige Bibliotek - Sylvest Jensen Luftfoto - 1964.

Luftfoto
ST JENSEN
LERBØD
DK 29 52 76

Billed no.: H 13057-5c
Fotoart: 5/10
Leveringsdato: gave
Colorist: m/k

Billedet af Tornhøj efter at det var blevet beskåret og håndkoloreret.

På bagsiden:

Sylvest Jensen, Hillerød tlf. 1276 Luftfoto A/S

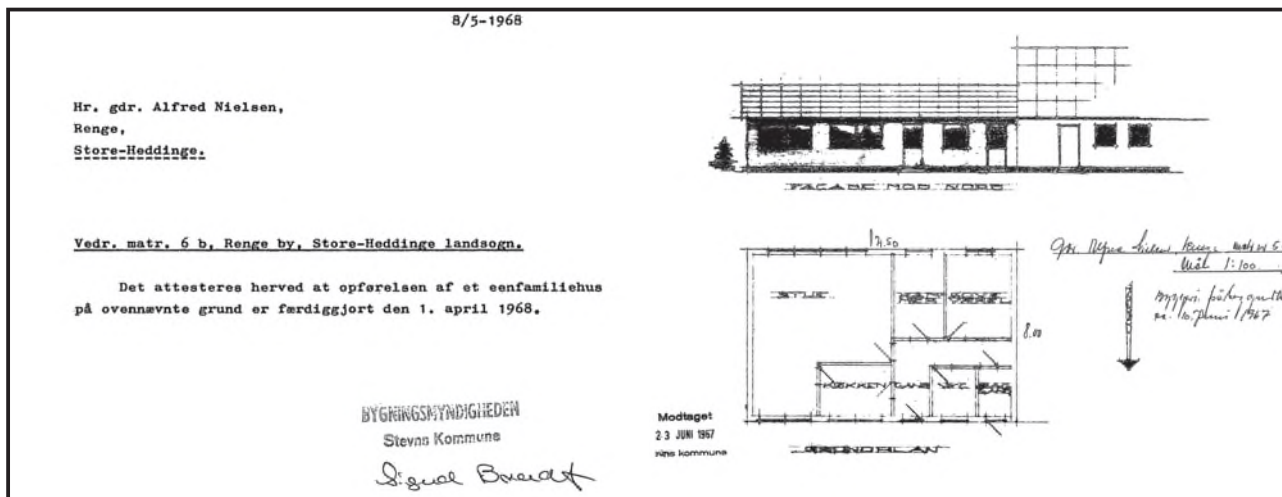
Billed no: H13057-5c - gave

Colorist: Holm m/k.

Sønnen Jens Aage Nielsen overtager Tornhøj

I 1967 hvor jorden fra Jens Aages ejendom i Renge by blev lagt ind under Tornhøj, solgte han det tilhørende hus. Tornhøj udgjorde herefter matriklerne 6b og 5b. Ved samme lejlighed solgte Alfred Nielsen den 1. januar 1967 halvdelen af Tornhøj til sønnen Jens Aage Nielsen. Købesummen var aftalt til 92.500 kr., og Jens Aage Nielsen fik ved den lejlighed, den 8. januar 1967, et tinglyst forbud mod at sælge sin andel af Tornhøj uden samtykke fra hans forældre gårdejer Alfred Nielsen og Kathrine Nielsen.

I juni 1967 påbegyndte Alfred Nielsen en tilbygning til gården. Tilbygningen på 100 m² skulle tjene som bolig for sønnen Jens Aage, som den 13. april 1968 blev gift med Bente Plambech Hansen fra Tommestrup.

Tornhøj 1968.

Tillige med tilbygningen fra 1967/68, blev der installeret oliefyr på gården. Oliefyret og tilhørende skorsten blev placeret i den tidligere aftægtsbolig. Kastrup Luftfoto, Brønshøj.

Den 9. juni 1972 overtog Jens Aage Nielsen endelig fuldt og helt gården Tornhøj.

Else Kathrine Marie og Alfred Nielsens guldbryllup

(Alfred Nielsens 75-års fødseldag)

Kathrine og Alfred holdt guldbryllup den 7. oktober 1977 i Højruplund. Den næste og sidste runde mærkedag som Kathrine og Alfred fejrede, var Alfreds 75-års fødselsdag, som blev holdt på Tornhøj den 23. marts 1980.

Kathrine og Alfred fotograferet i deres stue på Tornhøj i anledningen af deres guldbryllup.

Guldbryllup i Renge

Tidligere gårdejer Alfred Nielsen og hustru Katrine, Tornehøj ved Renge, kan på fredag 7. oktober fejre 50-året for deres bryllup.

Næsten samtidig med guldbrylluppet kan de fejre 50-års dagen for overtagelsen af Katrine Nielsens fødegård, Tornehøj, hvor ægteparret har boet siden giftermålet. Alfred Nielsen er ligesom hustruen født stevnsbo, han kom til verden på Nordgård i Sigerslev.

Inden det unge par overtog gården havde Alfred Nielsen tjent på forskellige gårde på Stevns og også tilbragt en tid på den daværende højskole i Antvorskov. Fru Nielsen var på Sydstevns Husholdnings- og Landbrugsskole, hvis bygninger i dag rummer Stevns

Ungdomsskole.

Siden da har deres liv været præget af meget og hårdt arbejde på gården. De første år var de hårdeste, da der endnu ikke var indlagt hverken lys eller vand på gården. Der har ikke været tid til ferie udover et par dage på Fyn, men det har ikke tynget dem.

De glæder sig nu over at se, at både børn og også børnebørnene kommer godt på vej. En datter er gift i Kværndrup på Fyn og sønnen, Jens Åge Nielsen overtog for fem år siden Tornehøj.

Men Alfred og Katrine Nielsen sidder ikke med hænderne i skødet. De hjælper stadig med driften af gården, og når der er lejlighed til det, spiller de gerne et slag whist med gode venner.

Alfred fyldte 75 år den 24. marts 1980, og det blev fejret med en fest i hjemmet på Tornhøj den 23. marts 1980, hvor de havde samlet 26 af den nærmeste familie og venner.

Kathrine og Alfred var i avisen i forbindelse med deres guldbryllup.

Alfred Nielsen og Else Kathrine Marie Andersens død

Alfred Nielsen døde dagen efter sin fødselsdag i 1981, 76 år gammel, og Else Kathrine Marie Andersen døde 6 år senere i 1987, 81 år gammel.

Alfred Nielsen havde været til en nabos fødselsdag om formiddagen den 25. marts. Da han kom hjem blev han dårlig og døde kl. 14 af en blodprop i hjertet.

Han blev bisat fra Store Heddinge kirke den 28. marts 1981.

Kathrine Nielsen kom på Faxe Sygehus og døde få dage efter af en blodprop den 3. august 1987.

Hun blev bisat fra Store Heddinge kirke den 8. august 1987.

Alfred og Else Kathrine Maries gravsten på Store Heddinge Kirkegård. De blev begravet i samme gravsted som Else Kathrine Maries forældre, Ane Sofie og Lars Christian Andersen. Deres gravsten blev fjernet, da Alfred skulle begraves.

Hvordan det gik med Tornhøj

Tornhøj 1988.

Tilbygningen til højre fra 1967 blev bygget som bolig for Jens Aage Nielsen og Bente Plambech Hansen, der blev gift den 13. april 1968 i Store Heddinge kirke.
Det Kongelige Bibliotek - Dansk Luftfoto - Ariel.

Jens Aage Nielsen drev, som ejer, Tornhøj i 44 år indtil sin død den 9. november 2016. Han blev 80 år gammel.

Jens Aages hustru, Bente Plambech Hansen, ejede Tornhøj i ca. 2 år. Men da ingen af Jens Aage og Bentes to døtre ønskede at overtage gården, blev den solgt den 1. september 2018 til Jesper Karlshøj-Andersen og Bente flyttede herefter til en mindre bolig i Store Heddinge by. Bente døde den 20. maj 2022. Hun blev 76 år gammel. Både Jens Aage og Bente blev begravet i familiegravstedet på Store Heddinge kirkegård.

Tornhøj nåede at være ejet i 3 generationer gennem 113 år, og opnåede dermed at få status som slægtsgård:

Lars Christian Andersen	1905 - 1927
Svigersonnen Alfred Nielsen	1927 - 1972
Sønnen Jens Aage Nielsen	1972 - 2016
Enken Bente Plambech Hansen	2016 - 2018

Jesper Karlshøj-Andersen frastykkede efterfølgende det meste af jorden, som herefter fik matrikelnr. 6d. Selve gården Tornhøj, med en grund på 9.708 m², blev den 1. oktober 2019 solgt til Leon Vranov Jørgensen, som renoverede tilbygningen fra 1967 og flyttede ind på gården. Et nyt kapitel i Tornhøjs historie kunne begynde.

A stylized logo for 'TORNHØJ' in a bold, black, serif font. The letters are thick and have a slightly irregular, hand-drawn appearance. The background is a light, textured grey.

Efterord

I efteråret 2021 besøgte jeg Stubberup i nogle dage, hvor jeg boede på Kærskovgårds B&B, Søndergårdsvej 44, som er nabogården til gården, hvor min oldefar Lars Christian Andersen var født i 1875. Bare to huse sydligere lå huset, hvor min tipoldemor Else Kirstine Pedersen blev oplært som væver ved Niels Olsen i 1850'erne. Huset overtog hun senere sammen med sin mand, min tipoldefar, Hans Jørgen Hendriksen i 1872, og her blev min oldemor Ane Sofie Henriksen født i 1874. I årene 1905-1906 flyttede de alle 4 godt 20 km østpå til gården Tornhøj i Renge ved Store Heddinge.

Det var for mig en helt særlig oplevelse, at befinde sig i dette meget lille bysamfund, som det stadigvæk er i dag, og vide at her havde ens forfædre i flere generationer levet deres liv. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at jeg fornemmede, at det til tider var et meget hårdt liv, især set med nutidens øjne. De fleste levede i meget små kår, og forskellen i levevilkårene til de mere velstillede i bysamfundet, var meget stor. Men fælles for dem alle, så fyldte arbejdet det meste af deres dag. Livet var som helhed ofte simpelt, ligesom det daglige brød, og sygdom, sot og død, var en evig følgesvend. Man fulgte årets gang og stedets traditioner, og affandt sig for det meste med sin skæbne.

Men alle i den lille landsby kendte hinanden på godt og ondt. Man arbejdede for hinanden, man stod fadder til hinandens børn, deltog i hinandes barkedåb og man gik i skole med hinanden. Blev konfirmeret sammen og nogle endog gift med hinande. Og slutteligt deltog man i byens begravelser, der ligesom alle kirkehandlinger, foregik fra den nærvedliggende Faxe kirke.

Efter mit ophold i Stubberup, er det ikke kun med beundring, men også med taknemlighed, jeg skuer tilbage til mine aner; for deres flid, udholdenhed og ukuelighed, som derved gav deres efterkommere, og i sidste ende også mig, grundlaget for et på alle måder, bedre liv!

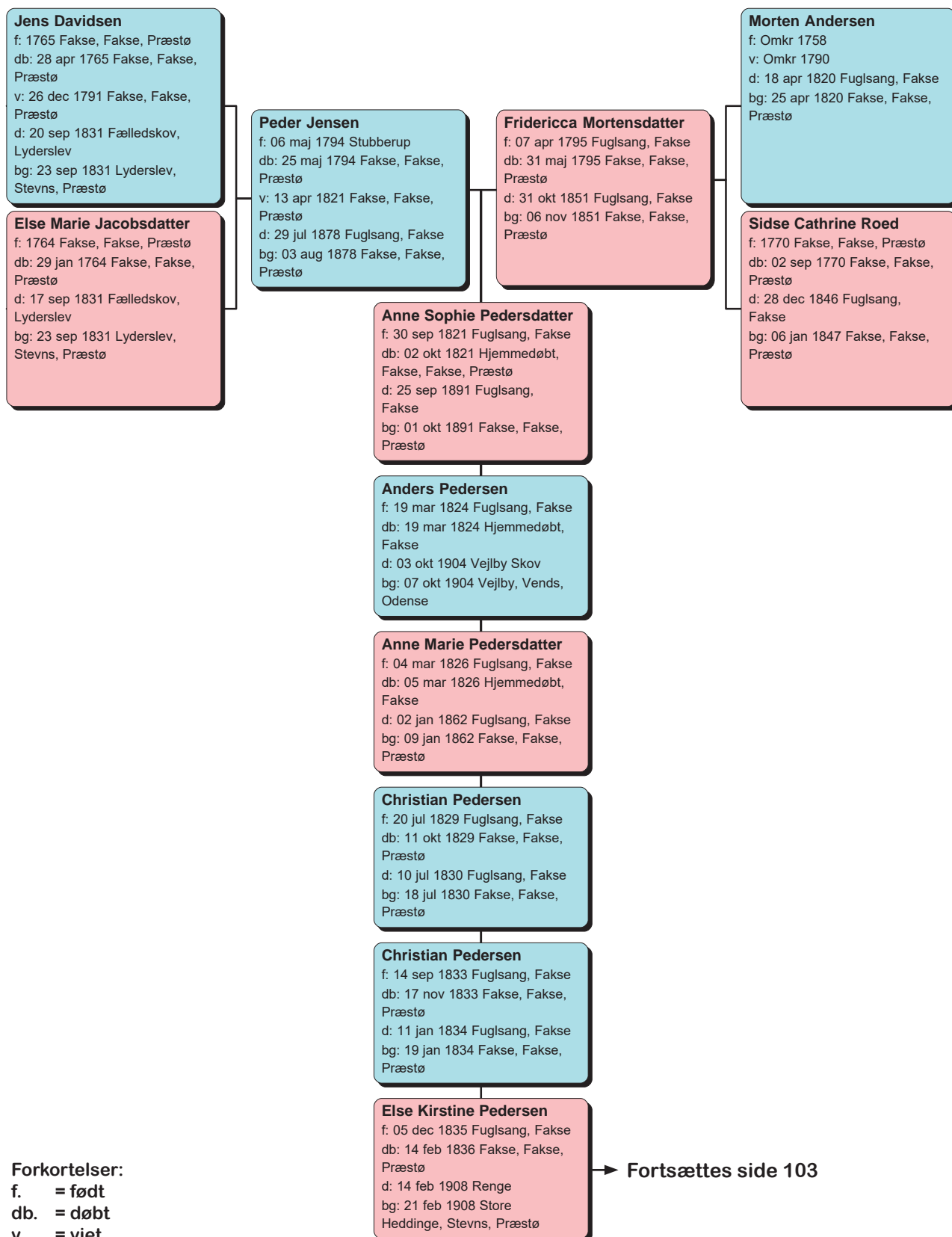

Husmandsstedet som Else Kirstine og Hans Jørgen Hendriksen boede i fra 1872 til 1905 eksisterer stadig i 2022 med nuværende adresse Søndergårdsvej 38, Stubberup, 4640 Faxe.

Slægtstavler

Else Kirstine Pedersen - bedsteforældre, forældre og søskende -

Forkortelser:

f. = født

db. = døbt

v. = viet

d. = død

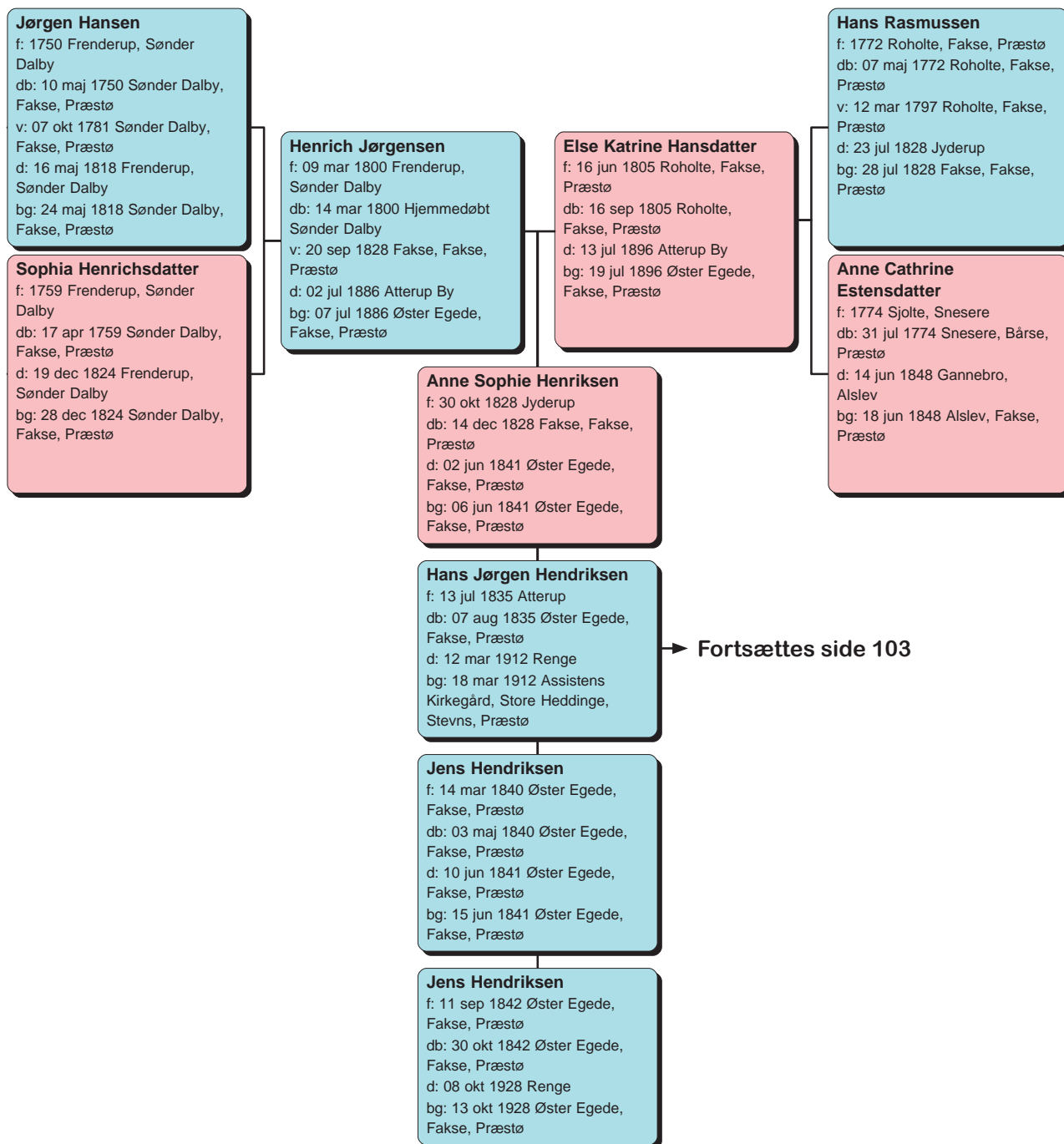
bg. = begravet

sted, sogn, herred, amt

→ Fortsættes side 103

Hans Jørgen Hendriksen

- bedsteforældre, forældre og søskende -

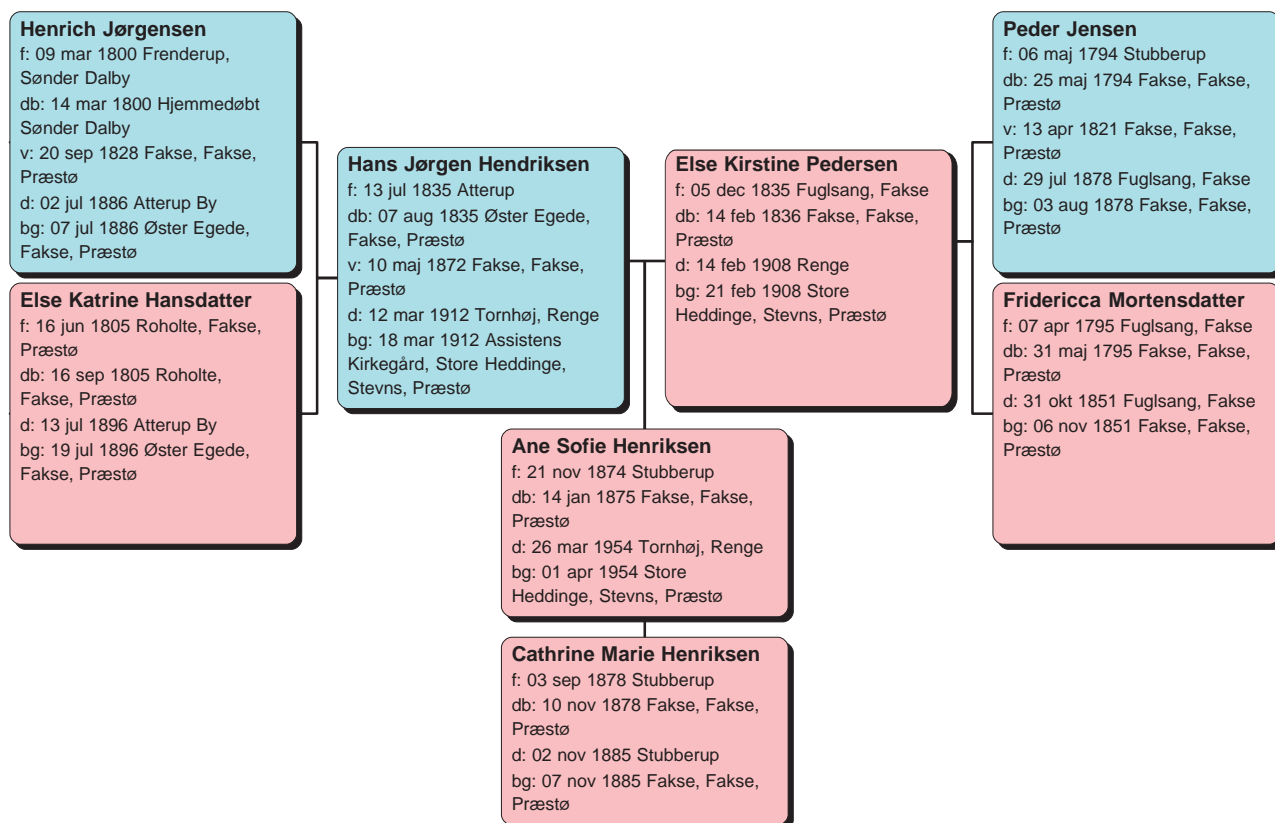

Forkortelser:

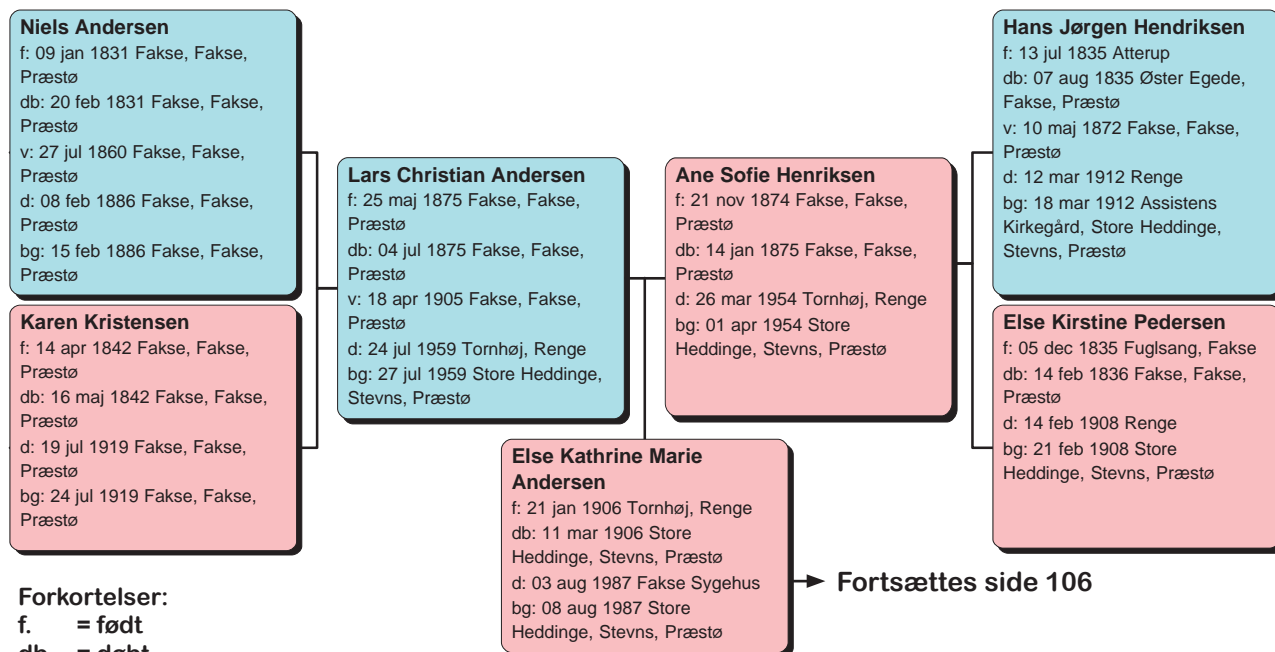
- f. = født
- db. = døbt
- v. = viet
- d. = død
- bg. = begravet
- sted, sogn, herred, amt

Ane Sofie Henriksen - bedsteforældre, forældre og søster -

Elses Kathrine Marie Andersen - bedsteforældre og forældre -

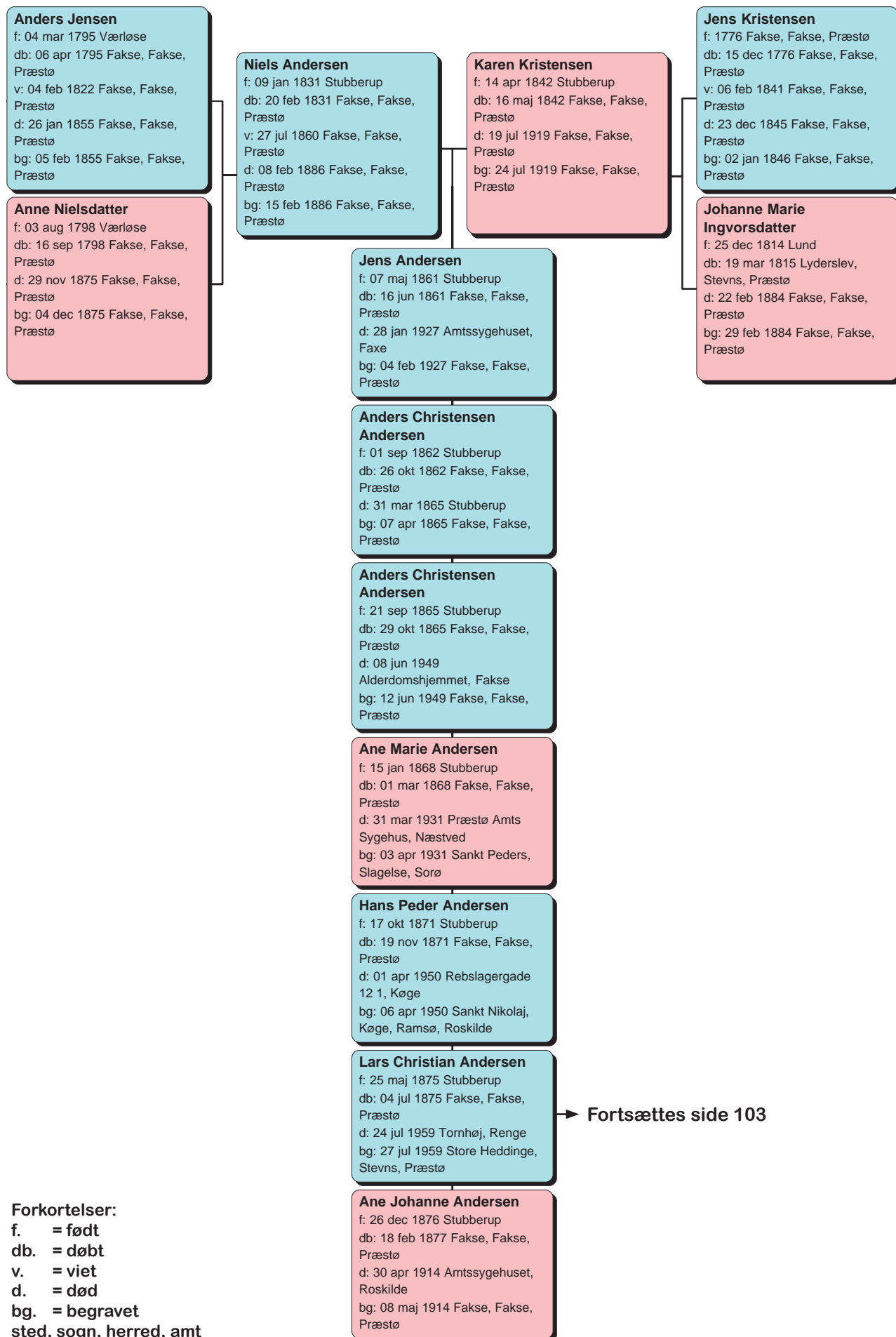
Forkortelser:

f. = født
db. = døbt
v. = viet
d. = død
bg. = begravet
sted, sogn, herred, amt

→ Fortsættes side 106

Lars Christian Andersen

- bedsteforældre, forældre og søskende -

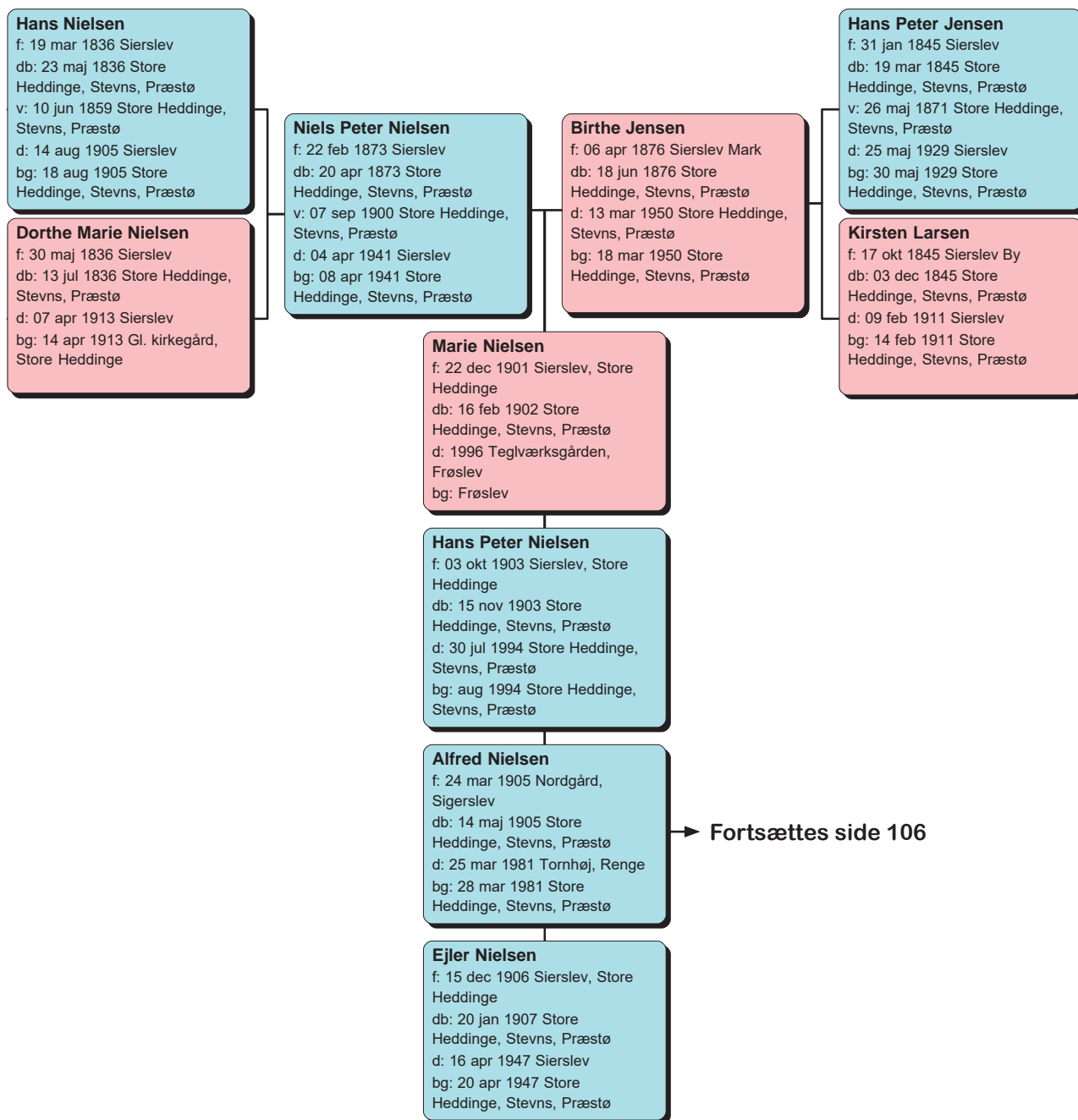

Forkortelser:
f. = født
db. = døbt
v. = viet
d. = død
bg. = begravet
 sted, sogn, herred, amt

Alfred Nielsen

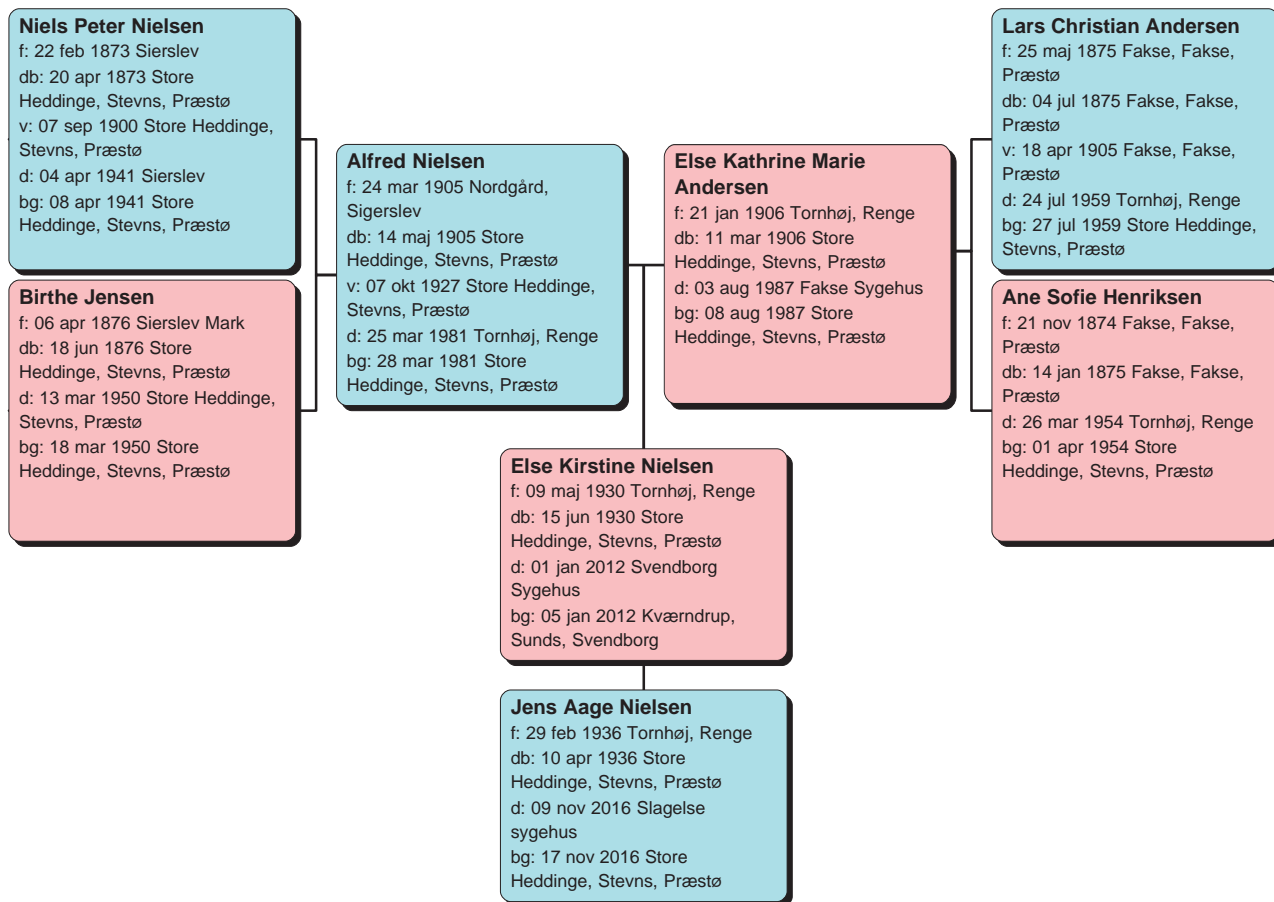
- bedsteforældre, forældre og søskende -

Forkortelser:

- f. = født
- db. = døbt
- v. = viet
- d. = død
- bg. = begravet
- sted, sogn, herred, amt

Alfred Nielsen og Else Kathrine Marie Andersen - forældre og børn -

Forkortelser:

f. = født

db. = døbt

v. = viet

d. = død

bg. = begravet

sted, sogn, herred, amt

Kaffekande, sukkerskål og flødekande i sølv fra 1877

Lars Christian Andersen og hans storebror Anders Christensen Andersen boede i barneårene hos deres mormor Johanne, Marie Ingvorsdatter og hendes 2. ægtemand Hans Andersen, som havde en gård i Stubberup i starten af Søndergårdsvej, matrikelnummer 48a. Hans Andersen (1823 - 1892), som var amtsrådsmedlem og udnævnt til dannebrogsmænd, fik sølvtøjet af medborgere i Faxe i 1877 for hans store indsats for lokalområdet. Det blev overrakt ved en fest, der blev afholdt til ære for ham. Sølvtøjet gik senere i arv til Lars Christian, hvoraf sukker og flødeskålen i dag er i forfatterens besiddelse.

Anerkjendelse. Det i Fredags i Faxe afholdte Festmaal tid for Gaardejer Hans Andersen i Stubberup var i Følge Faxe Avis godt besøgt. Hædersgjæsten, der er kjendt og agtet i en vid Kreds paa Grund af den betydningsfulde og omfattende Virksomhed, han igjennem en længere Aarrække har udfoldet i sin Egenkab af kommunal Tillidsmand, modtog som et Vidnesbyrd om sine nærmeste Medborgeres Erkjendtlighed en Gave, bestaaende af Sølvtoj.

Den 28. oktober 1877 stod der i Østsjællands Folkeblad - (transskriberet):

Anerkjendelse. Det i Fredags i Faxe afholdte Festmaal tid for Gaardejer Hans Andersen i Stubberup var i Følge Faxe Avis godt besøgt.

Hædersgjæsten, der er kjendt og agtet i en vid Kreds paa Grund af den betydningsfulde og omfattende Virksomhed, han igjennem en længere Aarrække har udfoldet i sin Egenkab af kommunal Tillidsmand, modtog som et Vidnesbyrd om sine nærmeste Medborgeres Erkjendtlighed en Gave, bestaaende af Sølvtoj.

Inskription i kaffekanden:
Til
Gmd. H. Andersen
Fra
Medborgere i Faxe Sogn
26. October
1877

Inskription i sukkerskålen:
26. October
1877

Stemplet: **CLEMENT**
Sølvsmed: Peter Louis Clément
F. 1825, Ålborg
Borgerskab 17. juli 1851
D. 1899

Guardeinmærke:
Simon Groth (1863 - 1904)

Bymærke:
København 1877

Kruset med søvlåget

Der findes et lågkrus, som i generationer er gået i arv i familien. Det skulle efter Else Kathrine Marie Andersens mening, stamme fra hendes mormor og morfar, Else Kirstine Pedersen og Hans Jørgen Hendriksen, p.g.a. navnet "Hendrichsen". Hvor de skulle have arvet kruset fra vides ikke, og dets oprindelse har ikke været til at spore. Det er et drikkekrus, der sandsynligvis er givet i bryllupsgave til Abigel Jens Datter Bager og Laurs Hendrichsen Godike omkring 1713. Selve kruset er ca. 20 cm højt og af lertøj, med låg af sølv, og er i dag i forfatterens besiddelse.

Inskriptionen på søvlågets forside:
Abigel Jens Datter Bager A H D
Laurs Hendrichsen Godike F P S

Stempler i søvlågets bagside

Guardejnmærke: Conrad Ludolf - Müntz Wardein 1679 - 1729. Embedsmand, der tidligere varetog kontrol af ædelmetallers lødighed.

Stemplet år 1713 med de 3 tårne (kaldt tretårnet sølv) var indtil år 1893 forbeholdt sølv forarbejdet i København og garanterede lødigheden 830/1000 sølv.

Mestermærke - HR 1709. Sandsynligvis Hendrich Reinicke.

Månedsmærke. Vægten 23/9 - 23/10. Angiver i hvilken måned tingen var indleveret til Guardejn.

15-07-84 15 lod 3 q er vægtangivelsen: lod, quint og ort = 232 g sølv.

Mønten der er indsat i krusets søvlåg er en svensk riksdaler af sølv fra 1619, udgivet af Gustav II Adolf (1611 - 1632).

Navneskik

I de tidligste kirkebøger blev de fleste børn efter gammel skik kun døbt med et eller flere fornavne og så et patronyme, som er et efternavn dannet ud fra faderens fornavn. Jørgen Hansens søn kom derfor til at hedde Henrich Jørgensen og datteren kom til at hedde Maren Jørgensdatter. Henrich/Hendrik Jørgensens søn kom efterfølgende til at hedde Hans Jørgen Hendriksen.

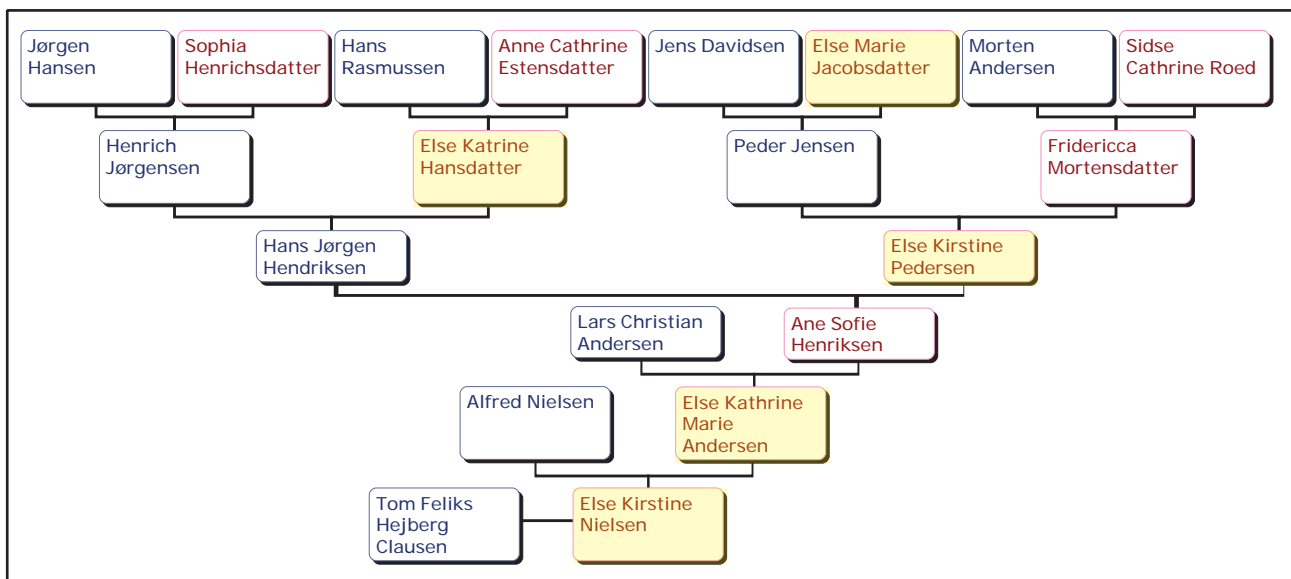
Det var den mest almindelige form for efternavn indtil år 1856, hvorefter alle efternavne ved lov blev fastlåst, så Hans Jørgen Hendriksens børn, både drenge og piger, skulle nu have efternavnet Henriksen. Patronyme, blev dog stadig brugt helt op til slutningen af 1800-tallet, dog mest på landet, hvor modstanden mod de nye efternavne var størst.

Tidligere brugtes også tit et tilnavn til en person, for at kunne identificere vedkommende. Det kunne være vedkommendes erhverv f.eks. Morten Bødker, som også var Morten Andersen eller Niels Væver, som var Niels Olsen. Men også stednavne og lignende blev brugt.

Et barns fornavne blev ofte givet efter et sæt (uskrevne) regler, som stadig blev fulgt ind i 1900-tallet, især på landet. Det betød, at det første drengbarn, som regel blev opkaldt efter sin farfar, det andet efter sin morfar. Det første pigebarn blev opkaldt efter sin farmor og det andet efter sin mormor. Dog navngav man helst ikke efter levende personer. Efterfølgende børn kunne frit navngives efter forældrenes ønske. Derudover kunne man, hvis et barn døde, sagtens opkalde det næste barn efter det afdøde barn.

Til eksempel Jørgen Hansen (Guldbrand) og Sophia Henrichsdatter, som fik 8 børn:

- 1 - Niels Jørgensen f. 1784 (opkaldt efter sin morbror og oldefar)
- 2 - Anne Dorthe Jørgensdatter f. 1786 - d. 1787 (opkaldt efter sin moster)
- 3 - Anne Dorthe Jørgensdatter f. 1788 (opkaldt efter afdøde storesøster/moster)
- 4 - Hans Jørgensen f. 1791 (opkaldt efter sin farfar)
- 5 - Maren Jørgensdatter f. 1794 (opkaldt efter sin farmor)
- 6 - Ellen Sophie Jørgensdatter f. 1797 (opkaldt efter sin mormor)
- 7 - Henrich Jørgensen f. 1800 (opkaldt efter sin morfar)
- 8 - Lars Jørgensen f. 1802 - d. 1802

Et andet eksempel er navnet Else, som blev vidergivet i flere generationer tillige med Katrine/Kathrine, Kirstine og Marie.

Stavning og navne

Man havde ordbøger på dansk før i tiden, men den første officielle danske retskrivningsordbog var Svend Grundtvigs ”Dansk Haandordbog”, der udkom i 1872. Hvad angik navne, så bestemte præsten ved dåben, hvordan han mente navnet skulle skrives. Den enkelte person skrev efterfølgende ofte sit navn efter gehør. Derfor ses en persons navn til tider skrevet meget forskelligt. Henrik kunne således være skrevet som Hendrik eller Henrich. Katrine som Kathrine, Catrine eller Cathrine og Ane som Anne. Mulighederne var mange.

Kirkebøger

De ældste bevarede kirkebøger i Danmark er fra begyndelsen af 1600-tallet. I kongebreve fra 1645/1646 blev det påbudt præsterne i hele Danmark at registrere de kirkelige handlinger, som dåb, trolovelse/vielse og begravelse. Fødselsdag og dødsdag, som ikke omfattede en kirkelig handling, blev først senere registreret i kirkebogen. M.h.t. konfirmation, så blev den lovpligtig i 1736.

De ældste kirkebøger er ikke ført på faste skemaer. Nogle præster skrev de kirkelige handlinger ind i hjemmelavede skemaer, mens andre skrev dem ind kronologisk. Fra ca. 1814 blev registreringerne mere systematiske med fortrykte skemaer. Desuden blev det besluttet at føre kirkebøgerne i to eksemplarer: En hovedministerialbog ført af præsten og en kontramministerialbog ført af degnen. De to eksemplarer skulle opbevares under hver sit tag for at beskytte mod tab ved f.eks. brand. En del kirkebøger fra før 1814, kaldet enesteministerialbøger, er netop gået tabt ved præstegårdsbrande.

Folketællinger

Den første folketællinger i Danmark blev afholdt i 1769, og på det tidspunkt var indbyggertallet 797.584 personer, og til sammenligning var der i Faxe sogn 1.590 personer (i 2022 var indbyggertallet 4.993). De efterfølgende folketællinger afholdtes i 1787 og 1801. Herefter kom der en lang pause indtil næste folketælling i 1834, hvilket skyldtes landets dårlige økonomiske situation efter Englandskrigen (1807-14) og i ”statsbankerotten 1813”.

Fra 1840 og med 5 til 10 års mellemrum, blev der afholdt folketællinger frem til 1970, hvor Det Centrale Personregister (CPR-registret) blev oprettet, og fremover kunne udtrække data på indbyggertallet i Danmark.

Gennem årene indeholder folketællingerne flere og flere data, som navn, adresse, alder/fødselsdato, fødested/sogn, ægteskabelig stilling, erhverv, m.v.

Skole og konfirmation

Før 1814 var størstedelen af den danske befolkning analfabeter, men med en ny landsdækkende lov om almueskolevæsenet fra 1814 blev det fastslået, at alle børn fra de var 7 år gamle regelmæssigt skulle gå i skole i 7 år. På landet bestød ”regelmæssigt”, at man oftest kun gik i skole hveranden dag (mandag til lørdag). I hver klasse kunne der sagtens være op til 30-40 børn og en lærer.

Efter 7 års skolegang blev man konfirmeret og fik sin skudsmålsbog. Skudsmålsbogen blev indført i 1832 og først afskaffet i 1921. 1921 var også året, hvor husbondens revselsesret (anvendelse af fysisk vold mod ansatte) blev ophævet. Herefter kom de fleste ud at tjene, og trådte således ind i ”de voksnes rækker”.

Kilder

Mundtlige oplysninger fra min mormor Else Kathrine Marie Andersen og min mor Else Kirstine Nielsen.

Billeder, attester, skudsmålsbøger, poesibøger, breve, postkort, m.m. fundet på loftet af gården Tornhøj. En stor del af materialet er afleveret til Faxe Kommunes Arkiver og Stevns Lokalhistoriske Arkiv.

Rigsarkivet:

Kirkebøger, folketællinger, lægdsruller, realregistre, skøde- og panteprotokoller, tingbøger, erindringsmedaljer for krigen 1864, m.m.

<https://www.sa.dk/da>

Arkivdk

<https://arkiv.dk>

Aviser i Mediestream

<http://www2.statsbiblioteket.dk/mediestream/avis>

Danmark, kyrkböcker, 1812-1918

<https://www.ancestry.se/search/collections/61607/>

DDD – Dansk Demografisk Database

<https://www.ddd.dda.dk/>

Det Danske Udvandrerarkiv

<https://www.udvandrerarkivet.dk/udvandrerprotokollerne>

Det Kongelige Bibliotek - Kort- og Billedsamlingen

<http://www5.kb.dk/danmarksetfraluftten>

FamilySearch

<https://www.familysearch.org/da>

Faxe Kommunes Arkiver

<https://lokalarkiv.faxekommune.dk/>

Historisk Atlas

<https://historiskatlas.dk>

Juridisk Ugeskrift - Ny Række - af: A. L. C. de Conind - Kjøbenhavn 1855 - side 119

<https://www.google.com/search?tbm=bks&q=mordet+i+Atterup>

Lægdsruller

<https://www.lægdsruller.dk/>

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering - SDFE kortviser

<https://sdfekort.dk>

The Statue of Liberty - Ellis Island Foundation

<https://heritage.statueofliberty.org>

Slægtstavler lavet i programmet Legacy 9.0

**Tider skal komme,
tider skal henrulle,
slægt skal følge slægters gang!**

”Dejlig er jorden” - Tekst: B.S. Ingemann, 1850